

## II. BESEDILO ČLENOV

### ZAKON O VAROVANJU KULTURNE DEDIŠČINE

#### I. POGLAVJE

#### TEMELJNE DOLOČBE

##### 1. oddelek Uvodne določbe

##### **1. člen** **(vsebina)**

(1) Ta zakon ureja varovanje kulturne dediščine Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: dediščina) z namenom zagotoviti njeno celostno ohranjanje.

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L št. 255 z dne 30. 9. 2005, str. 22), zadnjič spremenjena z Deleagirano direktivo Komisije (EU) 2025/1223 z dne 10. aprila 2025 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES glede minimalnih zahtev usposobljenosti za poklic veterinarja (UL L št. 2025/1223 z dne 20. 6. 2025), v delu, ki se nanaša na priznavanje poklicnih kvalifikacij na področju varstva dediščine.

(3) S tem zakonom se določajo omejitve, pristojni organ, prekrški in kazni za izvrševanje Uredbe Sveta (ES) št. 116/2009 z dne 18. decembra 2008 o izvozu predmetov kulturne dediščine (Kodificirana različica) (UL L št. 39 z dne 10. 2. 2009, str. 1) in Uredbe (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in sveta z dne 17. aprila 2019 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/880/EU).

(4) S tem zakonom se zagotavlja tudi varovanje kulturne dediščine drugih držav, ki je začasno na ozemlju Republike Slovenije.

##### **2. člen** **(dediščina)**

(1) Dediščina so dobrine, podedovane iz preteklosti, ki imajo za prebivalke in prebivalce Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: prebivalci) ali za pripadnice in pripadnike narodnih in manjšinskih etničnih skupnosti poseben kulturni, zgodovinski, umetniški, znanstveni, estetski, etnološki, antropološki ali družbeni pomen in ki jih te osebe prepoznajo kot odraz svojih nenehno razvijajočih se vrednot, prepričanj, znanj in tradicij. Dediščina vključuje vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega delovanja ljudi in prostora skozi čas.

(2) Dediščina so tudi večvrstni viri in informacije, ki so ustvarjeni v digitalni obliki ali pretvorjeni vanjo iz analognih virov, če ti viri ali informacije obstajajo le v digitalni obliki (digitalna dediščina).

(3) Dediščina se deli na snovno in nesnovno dediščino. Snovno dediščino sestavljata premična in nepremična dediščina.

(4) Dediščina se v skladu s tem zakonom vpiše v register dediščine (registrirana dediščina) ali v inventarno knjigo, določi kot varstveno območje dediščine ali razglasi za nepremični kulturni spomenik (v nadaljnjem besedilu: spomenik) ali za predmet ali zbirko posebnega pomena.

##### **3. člen**

## **(varovanje dediščine in ukrepi njenega varstva)**

(1) Varovanje dediščine obsega vsa ravnanja, s katerimi se z redno skrbjo in vključujočim pristopom zagotavljajo obstoj in obogatitev dediščine ter njena uporaba posamezniku, skupinam in skupnostim ter vse dejavnosti, ki so povezane s prenašanjem in negovanjem tradicij, izročil in znanj.

(2) Varovanje dediščine temelji na sodelovanju dediščinskih skupnosti.

(3) Z namenom varovanja dediščine Republika Slovenija in občine izvajajo ukrepe varstva dediščine (v nadaljnjem besedilu: ukrepi varstva). Ukrepi varstva so lahko pravni, upravni, organizacijski, finančni ali drugi. Posamezne ukrepe varstva lahko v skladu s tem zakonom izvajajo tudi drugi subjekti varstva.

### **4. člen (izrazi)**

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. »arheološka najdba« je strokovno identificirana premična arheološka ostalina;
2. »arheološke ostaline« so vse stvari in vsakršni sledovi človekovega delovanja iz preteklih obdobj, skupaj z arheološkim in naravnim kontekstom, na površju, v zemlji in vodi:
  - katerih ohranitev in preučevanje prispevata k odkrivanju zgodovinskega razvoja človeštva in njegove povezanosti z naravnim in kulturnim okoljem,
  - za katere so glavni vir informacij arheološko raziskovanje in odkritja in
  - za katere je mogoče domnevati, da so bile v zemlji ali vodi vsaj 100 let in da imajo lastnosti dediščine.Arheološke ostaline so tudi stvari, povezane z grobišči, določenimi v skladu s predpisi o vojnih grobiščih, in z vojno, za katere je mogoče domnevati, da so bile na površju, v zemlji ali vodi vsaj 50 let. Strokovno identificirane arheološke ostaline so dediščina;
3. »arheološko najdišče« je kraj deponiranja in odkrivanja arheoloških ostalin;
4. »arhiv arheološke raziskave« je rezultat posamezne raziskave arheoloških ostalin oziroma arheološkega najdišča skupaj z vsemi arheološkimi najdbami, vzorci in celotno dokumentacijo, ki spremlja arheološko terensko delo in poterensko obdelavo;
5. »dediščinske skupnosti« sestavljajo posamezniki, ki prepoznavajo pomen dediščine za družbo in želijo s svojim delovanjem dediščino celostno ohranjati ter jo prenašati prihodnjim rodovom;
6. »dediščinsko upravljanje« je izvajanje nalog, ki so potrebne za izpolnitev namena, zaradi katerega je bila dediščina razglašena za spomenik, predvsem spremljanje stanja spomenika, uporaba in dostopnost spomenika, predstavljanje spomenika javnosti, sodelovanje s skupnostjo in v primeru spomenika, ki je v lasti več oseb oziroma katerega dele upravlja več upravljavcev, tudi njihova koordinacija v skladu s sistemom in načrtom dediščinskega upravljanja;
7. »dokumentiranje« je zbiranje, urejanje in hranjenje podatkov o dediščini, njenih lastnostih, stanju, lokaciji, družbenem pomenu in drugih dejstvih, pomembnih za varovanje dediščine;
8. »dolžna skrbnost« je skrbnost, ki se izkazuje s preverjanjem izvora premičnin z lastnostmi dediščine na podlagi razpoložljivih podatkov iz javno dostopnih evidenc in registrov ter drugih javno dostopnih informacij na svetovnem spletu, pri strokovnih organizacijah in pri lastnikih;
9. »družbeni pomen« ali »pomen dediščine za družbo« je sklop vrednosti, ki jih ima dediščina za skupnost ter posameznice in posameznike (v nadaljnjem besedilu: posamezniki) zaradi svojih kulturnih, vzgojnih, razvojnih, znanstvenih, estetskih, verskih, simbolnih, identifikacijskih, povezovalnih ali drugih potencialov;
10. »inventarizacija« je postopek vpisa enote premične dediščine v inventarno knjigo;
11. »inventarna knjiga« je trajna evidenca, iz katere je razviden celoten fond z osnovnimi podatki za vsak predmet ali enoto premične dediščine, ki je del muzejske zbirke;
12. »interventni ukrepi varstva« so ukrepi varstva, katerih izvedba je nujna, ker je mogoče utemeljeno domnevati, da bi odlašanje njihove izvedbe lahko povzročilo izgubo varovanih sestavin dediščine;

13. »iskanje arheoloških ostalin« so dejanja na površju zemlje, pod njim ali v vodi, ki so opravljena z namenom, da se odkrijejo novi podatki o arheoloških ostalinah, in ki lahko vodijo v odkritje arheoloških najdišč in arheoloških najdb;
14. »iznos« kulturne dediščine pomeni vsak izstop kulturne dediščine iz carinskega območja Evropske unije v tretje države;
15. »izravnalni ukrep« je ukrep varstva, s katerimi se nadomesti ali omili izguba ali poškodovanje arheološke ostaline ali nepremične dediščine;
16. »izredne razmere« so razmere, ki nastopijo ob naravnih in drugih nesrečah v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ali v izrednem in vojnem stanju v skladu z zakonom, ki ureja obrambo;
17. »izvoz« kulturne dediščine pomeni, da bo kulturna dediščina iznesena iz carinskega območja Unije, kot je določeno v 269. členu Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev) (UL L št. 269 z dne 10. 10. 2013, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2022/2399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o vzpostavitvi okolja enotnega okenca Evropske unije za carino in spremembi Uredbe (EU) št. 952/2013 (UL L št. 317 z dne 9. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 952/2013/EU);
18. »konservatorski načrt« je elaborat, na podlagi katerega se v postopku graditve ohranja dediščina in usmerja njena prenova;
19. »kulturna dediščina druge države« so premičnine, ki jih je mogoče po predpisih države izvora uvrstiti med kulturno dediščino te države;
20. »kulturna krajina« je nepremična dediščina, ki je odprt prostor z naravnimi in ustvarjenimi sestavinami, katerega strukturo, razvoj in uporabo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost;
21. »mreža slovenskih muzejev« so državni in občinski muzeji ter muzeji s pooblastilom, ki izvajajo državno javno službo muzejev;
22. »muzealizacija« je strokovni proces, v katerem je predmet fizično in pomensko ločen od svojega izvornega okolja in postane muzejski predmet ter ki vključuje muzejske postopke, kot so dokumentiranje, konserviranje-restavriranje, raziskovanje, interpretacija ter vključevanje v razstavnici, izobraževalni ali digitalni kontekst;
23. »muzej« je stalna neprofitna organizacija, ki deluje v korist družbe, raziskuje, zbira, konservira-restavrira, interpretira in razstavlja snovno in nesnovno dediščino, ki je vključujoča, odprta in dostopna javnosti, in ki spodbuja izobraževanje, širjenje znanja, raznovrstnost in trajnostni razvoj v sodelovanju s skupnostmi;
24. »muzejsko gradivo« so muzejski predmeti ter z njimi povezana dokumentacija in drugo gradivo;
25. »muzejski predmet« je premična dediščina, vpisana v inventarno knjigo;
26. »muzejska zbirka« je zbirka muzejskih predmetov;
27. »nacionalno bogastvo« je premična dediščina, ki izpolnjuje pogoje iz 31. člena tega zakona;
28. »naselbinska dediščina« je nepremična dediščina, ki v naravi zajema mestno, trško ali vaško jedro, njegov del ali drugo območje poselitve;
29. »nedovoljen poseg« je vsak poseg, ki se izvaja v nasprotju s tem zakonom;
30. »nepremična dediščina« so nepremičnine ali njihovi deli z lastnostmi dediščine;
31. »nesnovna dediščina« so nesnovne dobrine z lastnostmi dediščine;
32. »obnova« so različne vrste posegov, zlasti z vidika materialov in tehnologij, ki zagotavljajo obstoj dediščine in njeno ponovno uporabo ob hkratnem upoštevanju značilnosti, sestavin in značaja dediščine;
33. »ohranjanje« so dejavnosti, namenjene raziskovanju, spoznavanju in razumevanju dediščine, zagotavljanju ali povečanju njene zaščite, preprečevanju uničenja in podaljševanju njenega obstoja, in dejavnosti, povezane z zagotavljanjem razvoja dediščine in njenim prenašanjem med generacijami;
34. »oživljanje« so dejavnosti, ki omogočajo vključevanje dediščine v sodobno življenje, njeno trajnostno uporabo in uživanje v njej s ciljem doseči ustrezno uravnoteženost med varovanjem dediščine in razvojem;

35. »plan« je plan, program, prostorski akt ali drug splošni akt, katerega izvedba ima vpliv na dediščino ali njeno varstvo;
36. »pooblaščen oseba« je uradna oseba pristojne organizacije ali druga oseba, pooblaščen za izvajanje ukrepov varstva po tem zakonu;
37. »poseg« so vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja ali uporabo dediščine ali arheološke ostaline ali ki dediščino ali arheološko ostalino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo;
38. »premična dediščina« so premičnine in zbirke premičnin z lastnostmi dediščine;
39. »prenova« je sklop različnih dejavnosti z gospodarskega, socialnega, tehničnega, prostorskega in kulturnega področja, s pomočjo katerih se ob ustreznem prostorskem načrtovanju, posegih in drugih ukrepih zagotavlja obstoj in oživljanje dediščine;
40. »pristojna organizacija« je subjekt izvajanja ukrepov varstva v skladu s tem zakonom, in sicer če zakon ne določa drugače:
- za varstvo nepremične dediščine – Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: zavod),
  - za varstvo premične dediščine – muzej iz 110. člena tega zakona v okviru svoje območne in področne pristojnosti (v nadaljnjem besedilu: pristojni muzej) ter Narodna in univerzitetna knjižnica (v nadaljnjem besedilu: NUK) in
  - za varstvo nesnovne dediščine – Koordinator varstva nesnovne dediščine (v nadaljnjem besedilu: koordinator);
41. »raziskava« so dejavnosti, ki v skladu z znanstvenimi in strokovnimi standardi, metodami in postopki obravnavajo dediščino, arheološke ostaline in druge stvari, za katere se domneva, da imajo lastnost dediščine, zaradi njihovega varstva, proučevanja ali strokovnega izobraževanja. Z raziskavami se pridobivajo predvsem nova znanja in podatki o pomenu, stanju in ogroženosti dediščine ter o načinih življenja kultur in skupnosti;
42. »register dediščine« je osrednja zbirka podatkov o dediščini, ki je strokovno identificirana (v nadaljnjem besedilu: register);
43. »spomenik« je nepremična dediščina, ki je razglašena za spomenik;
44. »strokovna identifikacija« je postopek vrednotenja arheoloških ostalin, drugih nepremičnin in premičnin ali nesnovnih dobrin, za katere se domneva, da imajo lastnosti dediščine, ki je podlaga za vpis v register ali inventarno knjigo;
45. »ukrepi za krepitev podnebne odpornosti dediščine« so ukrepi varstva, namenjeni zmanjšanju ranljivosti dediščine za podnebne spremembe in kreptvi njene odpornosti proti ekstremnim vremenskim dogodkom ter drugim posledicam podnebnih sprememb;
46. »uporaba« so stalne ali občasne dejavnosti, ki se opravljajo v dediščini, ob njej ali v povezavi z njo in pri tem vplivajo nanjo;
47. »uvoz« kulturne dediščine pomeni sprostitev kulturne dediščine v prosti promet v skladu z 201. členom Uredbe 952/2013/EU ali dajanje kulturne dediščine v kategorijo posebnih postopkov iz točke (b) ali (c) ali aktivno oplemenitenje iz točke (d) 210. člena Uredbe 952/2013/EU;
48. »varovane sestavine« so snovni ali nesnovni nosilci družbenega pomena (elementi, atributi, vidiki in pristopi), ki izražajo vrednosti dediščine in omogočajo njeno razumevanje ter ki se ohranjajo z ukrepi varstva;
49. »varstveni režim« so pravila, ki ob upoštevanju družbenega pomena dediščine in na podlagi njenega vrednotenja konkretizirajo omejitve lastninske pravice ter drugih upravičenj na snovni dediščini in določajo ukrepe varstva;
50. »varstvo dediščine« pomeni izvajanje ukrepov varstva v skladu s tem zakonom;
51. »varstveno območje dediščine« je območje, ki se določi z namenom celostnega ohranjanja nepremične dediščine;
52. »varovanje« obsega vsa ravnanja, s katerimi se zagotavlja celostno ohranjanje dediščine;

53. »vnos« kulturne dediščine pomeni vsak vstop kulturne dediščine, ki je predmet carinskega nadzora ali carinske kontrole na carinskem območju Unije v skladu z Uredbo 952/2013/EU, na carinsko območje Unije;
54. »vplivno območje« je širša okolica spomenika ali druge dediščine, ki je določena z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika in znotraj katere morajo biti posegi v prostor in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine ali v kateri se presojuje vplivi na dediščino;
55. »vrednosti dediščine« so lastnosti, pomen in potenciali, ki temeljijo na kulturnih, vzgojnih, razvojnih, znanstvenih, estetskih, verskih, simbolnih, identifikacijskih in povezovalnih razsežnostih dediščine ter so razlog, zaradi katerega družba prepoznava dediščino kot tako pomembno, da jo je treba varovati za sedanje in prihodnje generacije. Dediščina ima lahko več vrednosti, ki se spreminjajo skozi čas in imajo drugačen pomen za različne skupnosti;
56. »vrednotenje« je postopek strokovnega prepoznavanja in določanja pomenov dediščine za družbo z namenom njenega varovanja;
57. »vzdrževanje« so dela, ki so namenjena ohranitvi dediščine in katerih cilj je preprečiti oziroma upočasniti slabšanje stanja dediščine zaradi različnih dejavnikov;
58. »zaščita« so ukrepi in dejavnosti za preprečevanje poškodb ali uničenja dediščine;
59. »zbirka« je skupina predmetov premične dediščine s sorodnimi lastnostmi dediščine, ki jih lahko povezuje skupen vsebinski, zgodovinski, kulturni, izvorni ali prostorski kontekst.

## 2. oddelek Javni interes in javna korist

### **5. člen (javni interes)**

(1) Javni interes na področju varovanja dediščine (v nadaljnjem besedilu: javni interes) je celostno ohranjanje dediščine za sedanje in prihodnje generacije.

(2) Javni interes se uresničuje zlasti z:

1. identificiranjem, dokumentiranjem, proučevanjem, raziskovanjem in interpretiranjem dediščine;
2. ohranjanjem in varovanjem dediščine ter preprečevanjem škodljivih vplivov nanjo;
3. omogočanjem dostopa do dediščine in informacij o njej;
4. predstavljanjem dediščine javnosti in razvijanjem zavesti o vrednotah, povezanih z dediščino;
5. vključevanjem vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje;
6. spodbujanjem potenciala dediščine za trajnostni razvoj;
7. spodbujanjem kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih pomenov;
8. vključevanjem javnosti in skupnosti v varovanje dediščine.

(3) Republika Slovenija in občine uresničujejo javni interes z izvajanjem in podpiranjem ukrepov varstva in drugih aktivnosti, ki sledijo ciljem tega zakona, ter opravljanjem javne službe varstva dediščine (v nadaljnjem besedilu: javna služba varstva). Pri uresničevanju javnega interesa Republika Slovenija in občine sodelujejo z lastniki dediščine, drugimi subjekti varstva, dediščinskimi skupnostmi, nevladnimi organizacijami, civilno družbo, strokovnjaki na področju varovanja dediščine ter drugimi pravnimi in fizičnimi osebami.

### **6. člen (javna korist)**

(1) Za uresničitev javnega interesa se lahko lastninska ali druga pravica na dediščini odvzame ali omeji v javno korist.

(2) Na podlagi tega zakona so predmet javne koristi za varovanje dediščine:

- spomeniki,
- varstvena območja dediščine,
- nacionalno bogastvo,
- nesnovna dediščina, ki je vpisana v register, in
- arheološke ostaline.

(3) Šteje se, da je javna korist za odvzem ali omejitev lastninske ali druge pravice na stvari izkazana, kadar je to potrebno zaradi varovanja dediščine.

## **7. člen** **(Strategija varovanja kulturne dediščine)**

(1) Strategija varovanja kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: strategija) določa cilje, usmeritve in ukrepe za zagotavljanje nadaljnjega obstoja, izboljšanje stanja in obogatitve dediščine ter njenega ohranjanja, vzdrževanja, obnove, prenove, uporabe, upravljanja, oživljanja in zaščite na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Strategijo sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministrice oziroma ministra, pristojnega za kulturno dediščino (v nadaljnjem besedilu: minister).

(3) Strategija je lahko del nacionalnega programa za kulturo ali samostojen razvojni dokument vlade. Če je samostojen razvojni dokument vlade, se sprejema za obdobje najmanj petih let, pri čemer vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje.

(4) Strategija je podlaga za pripravo dokumentov razvojnega načrtovanja in določanje politik na področju kulture, urejanja prostora, varstva okolja in narave, podnebne odpornosti, zaščite in reševanja v izrednih razmerah, graditve, stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, turizma, kmetijstva in gozdarstva, raziskovanja ter informacijske družbe, vzgoje, izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja ter drugih vsebinsko povezanih področjih.

(5) Minister lahko sprejme ločeno strategijo varovanja za posamezna področja dediščine, če je to zaradi posebnosti področja upravičeno.

3. oddelek  
Javna služba

## **8. člen** **(javna služba varstva)**

(1) Javna služba varstva obsega dejavnosti varstva nepremične, premične in nesnovne dediščine.

(2) V okviru javne službe varstva se zagotavlja tudi varstvo arheoloških ostalin.

(3) Dejavnost javne službe varstva opravljajo zavod, drugi državni zavodi s področja nepremične dediščine, državni in občinski muzeji ter muzeji s pooblastilom, Služba za premično dediščino in muzeje (v nadaljnjem besedilu: služba), NUK, koordinator ter druge pravne in fizične osebe v skladu s tem zakonom.

(4) Natančen obseg izvajanja javne službe varstva v določenem obdobju se določi v sklepu ali pogodbi o financiranju v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture, če ta zakon ne določa drugače.

## **9. člen** **(nadzor nad izvajanjem javne službe varstva)**

(1) Nadzor nad izvajanjem javne službe varstva izvaja ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(2) Kadar ministrstvo ugotovi, da izvajalec javne službe ne opravlja javne službe varstva v skladu s predpisi ali odločitvijo ministrstva, mu določi rok za odpravo pomanjkljivosti ali nepravilnosti.

(3) Če izvajalec javne službe v roku iz prejšnjega odstavka pomanjkljivosti ali nepravilnosti ne odpravi, je to lahko razlog za:

- razrešitev poslovnega organa ali organa upravljanja izvajalca javne službe varstva s strani ustanovitelja, če je ustanovitelj izvajalca javne službe Republika Slovenija ali občina, ali
- odvzem pooblastila iz 113. člena tega zakona.

(4) V dvomu, ali je konkretna naloga del izvajanja javne službe varstva, in v kompetenčnih sporih med izvajalci javne službe varstva odloči minister.

#### 4. oddelek Načela

### **10. člen (načelo skupne odgovornosti)**

Varovanje dediščine je skupna odgovornost Republike Slovenije, občin, lastnikov in nosilcev dediščine, dediščinskih skupnosti, nevladnih organizacij, civilne družbe, strokovnjakov s področja varovanja dediščine ter drugih pravnih in fizičnih oseb (v nadaljnjem besedilu: deležniki), saj je dediščina skupno dobro preteklih, sedanjih in prihodnjih generacij, njeno uničenje ali poškodovanje pa negativno vpliva na posameznike, skupine, skupnosti in družbo kot celoto.

### **11. člen (načelo medsebojnega spoštovanja)**

(1) Varovanje dediščine temelji na priznavanju in spoštovanju raznolikosti kulturnih izrazov ter vključevanju različnih kultur, skupin in posameznikov, ne glede na njihove osebne okoliščine.

(2) Deležniki z varovanjem dediščine spodbujajo razvoj strpne in vključujoče družbe ter s tem prispevajo h kakovosti življenja, dobremu počutju in občutku za skupnost.

### **12. člen (načelo odpornosti in trajnostnega razvoja)**

(1) Z varovanjem dediščine se zagotavlja odpornost družbe proti gospodarskim, socialnim, podnebnim in okoljskim spremembam, geopolitičnim razmeram ter trajnim strukturnim spremembam v družbi.

(2) Deležniki z varovanjem dediščine prispevajo k trajnostnemu upravljanju naravnih virov in rabi prostora ter k obvladovanju podnebnih sprememb.

### **13. člen (previdnostno načelo)**

(1) Varovanje dediščine temelji na zavedanju, da so lahko posegi vanjo nepovratni.

(2) Vsakdo se je dolžan vzdržati posegov in drugih dejanj, ki lahko privedejo do poškodovanja, uničenja ali nezakonitega razpolaganja z dediščino, arheološkimi ostalinami ali drugimi stvarmi, za katere domneva oziroma bi moral in mogel domnevati, da imajo lastnost dediščine.

(3) Deležniki z varovanjem dediščine obvladujejo tveganja za poškodovanje, uničenje ali nedovoljeno odtujitev dediščine, arheoloških ostalin ali drugih stvari, za katere je mogoče domnevati, da imajo lastnost dediščine.

#### **14. člen** **(načelo skrbnega ravnanja)**

(1) Lastniki, upravljavci in uporabniki z dediščino ravnavajo skrbno, spoštljivo, preudarno in ob upoštevanju različnih skupnosti, skupin in posameznikov ter družbenega pomena dediščine.

(2) Vsakdo mora s stvarjo, za katero je mogoče domnevati, da ima lastnosti dediščine, ravnati kot z dediščino in o njenem obstoju obvestiti pristojno organizacijo.

#### **15. člen** **(načelo omejitve pravic)**

Lastninska in druge stvarne pravice na dediščini se lahko omejijo v javno korist, kadar je to potrebno za varovanje dediščine. Lastninska in druge stvarne pravice se omejijo v najmanjšem obsegu, ki je potreben za uresničevanje javnega interesa.

#### **16. člen** **(načelo dostopnosti)**

(1) Vsakdo ima pravico do dostopa do dediščine, njene trajnostne uporabe in sodelovanja pri njenem varovanju.

(2) Dostop do dediščine se zagotavlja zlasti z:

- zagotavljanjem enakovrednega dostopa do dediščine vsem, ne glede na osebne okoliščine,
- državno in lokalno javno službo varstva,
- dostopom do digitalnih vsebin o dediščini,
- izobraževanjem in programi usposabljanja na področju varovanja dediščine in
- javno dostopnostjo informacij v zvezi z dediščino.

(3) Subjekti varstva si z ukrepi varstva prizadevajo za zagotavljanje enakovrednih možnosti dostopa do dediščine za osebe iz prve alineje prejšnjega odstavka.

#### **17. člen** **(načelo preglednosti)**

(1) Postopki varstva dediščine so javni, pregledni in razumljivi.

(2) Republika Slovenija, občine in drugi subjekti varstva omogočajo sodelovanje lastnikov, dediščinskih skupnosti, nevladnih organizacij, strokovnjakov s področja varovanja dediščine ter drugih pravnih in fizičnih oseb v postopkih varstva dediščine v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

#### **18. člen** **(načelo celostnega ohranjanja dediščine)**

(1) Varovanje dediščine temelji na celovitem, sistematičnem, vključujočem in strokovno utemeljenem pristopu, ki zagotavlja celostno ohranjanje dediščine.

(2) Celostno ohranjanje dediščine se zagotavlja zlasti z izvajanjem strategije, javne službe varstva in vključevanjem varovanja dediščine v druge strateške in razvojne politike na državni in mednarodni ravni.

## II. POGLAVJE VZPOSTAVITEV VARSTVA DEDIŠČINE

### 1. oddelek Nepremična dediščina

#### 1. pododdelek Varstvo spomenika

#### **19. člen (spomenik)**

(1) Kot spomenik se razglasi nepremična dediščina, ki pomeni izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti, je pomemben del prostora ali kulturne dediščine Republike Slovenije ali njenih skupnosti ali je vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo in prostorom.

(2) Dediščina se razglasi za spomenik državnega pomena, če je izjemnega pomena za Republiko Slovenijo, ali za spomenik lokalnega pomena, če je posebnega pomena za občino.

(3) Dediščina se lahko razglasi kot posamezni spomenik ali kot spomeniško območje. Kot posamezni spomenik se razglasi posamezna nepremičnina iz drugega odstavka 142. člena tega zakona, kot spomeniško območje pa območje dediščine iz tretjega odstavka 142. člena tega zakona.

(4) Del spomenika so tudi njegova neposredna okolica in pritikline, ki s spomenikom sestavljajo prostorsko, funkcionalno ali pomensko celoto. Pritikline postanejo del spomenika z razglasitvijo spomenika, če so vpisane v seznam pritiklin.

#### **20. člen (razglasitev spomenika)**

(1) Predlog za razglasitev spomenika (v nadaljnjem besedilu: predlog za razglasitev) pripravi zavod v informacijskem sistemu kulturne dediščine.

(2) Vsakdo lahko zavodu da pobudo za pripravo predloga za razglasitev. Pobuda se lahko vloži elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali pošlje po pošti. V primeru zavrnitve pobude zavod pobudnika seznanj s svojo odločitvijo in z razlogi zanjo.

(3) V predlogu za razglasitev lahko zavod opredeli zlasti naslednje kategorije varstvenih režimov:

1. zahteve glede varovanja spomenika,
2. zahteve glede posegov,
3. ukrepe za varstvo v izrednih razmerah,
4. ukrepe za krepitev podnebne odpornosti dediščine,
5. omejitve pravnega prometa,
6. način dediščinskega upravljanja spomenika,
7. zahteve glede raziskovanja, proučevanja in dokumentiranja,
8. zahteve glede dostopnosti spomenika za javnost, zlasti časovne okvire njegove dostopnosti.

(4) Zavod s predlogom za razglasitev seznanj lastnika dediščine, za katero je predlagano, da se razglasi za spomenik, in občino, na območju katere je dediščina. Lastnik in občina se lahko v 15 dneh izrečeta o predlagani razglasitvi. Lastnik in občina lahko vložita svojo izjavo elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali jo pošljeta po pošti. Zavod se opredeli do mnenja in o tem obvesti lastnika

oziroma občino prek informacijskega sistema kulturne dediščine, če je bila izjava vložena elektronsko, ali po pošti, če je bila izjava vložena po pošti.

(5) Lastnik in občina se s predlogom za razglasitev seznanita po pošti ali z javnim naznanilom, če je ta način zaradi težke dosegljivosti ali neznanega naslova lastnika primernejši. Zavod v seznanitvi navede, da je gradivo (razlogi za razglasitev, osnutek akta o razglasitvi in kartografske priloge) dostopno v elektronski obliki v informacijskem sistemu kulturne dediščine in se javno razgrne na sedežu območne enote zavoda oziroma občine. Kadar se izvede javna obravnava v skladu s šestim odstavkom tega člena, posebno obveščanje lastnikov in občine v skladu s tem odstavkom ni potrebno.

(6) Zavod lahko izvede javno obravnavo predloga za razglasitev, mora pa jo izvesti, če gre za razglasitev spomeniškega območja. O javni obravnavi se javnost obvesti z javnim naznanilom, ki obsega navedbo dediščine, za katero je predlagano, da se razgasi za spomenik, načina dostopnosti gradiv, roka za podajo mnenj, navedbo organa, ki mnenja sprejema, in datuma ustne obravnave, če se ta izvede. V gradivu se predstavijo razlogi za razglasitev, osnutek akta o razglasitvi in kartografske priloge.

(7) Javno naznanilo se objavi v informacijskem sistemu kulturne dediščine, na svetovnem spletu in na krajevno običajen način najmanj 30 dni pred iztekom roka za podajo mnenj. V času javne obravnave je gradivo iz prejšnjega odstavka dostopno v elektronski obliki v informacijskem sistemu kulturne dediščine in se javno razgrne na sedežu območne enote zavoda oziroma občine.

(8) Vsakdo lahko v roku poda mnenje pisno v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali po pošti, v primeru izvedbe ustne obravnave pa tudi ustno na sami obravnavi. Zavod se do mnenj opredeli pisno v predlogu za razglasitev, v primeru izvedbe ustne obravnave pa lahko tudi ustno na sami obravnavi. O ustni obravnavi se sestavi zapisnik.

(9) Postopek razglasitve spomenika lokalnega pomena na svojem območju vodi pristojni organ občine ob smiselni uporabi določb drugega do osmega odstavka tega člena. Predlog za razglasitev spomenika lokalnega pomena pripravi zavod. Seznanitev s predlogom za razglasitev spomenika lokalnega pomena oziroma javno obravnavo izvede pristojni organ občine ob sodelovanju zavoda. Občina lahko za seznanitev javnosti uporablja svoj informacijski sistem.

## **21. člen** **(akt o razglasitvi)**

(1) Spomenik državnega pomena se razgasi z odlokom vlade, spomenik lokalnega pomena pa z odlokom pristojnega organa občine (v nadaljnjem besedilu: akt o razglasitvi).

(2) Akt o razglasitvi vsebuje:

1. identifikacijo spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika,
2. vrednosti, ki utemljujejo razglasitev dediščine za spomenik,
3. varovane sestavine,
4. varstveni režim spomenika,
5. vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja,
6. varstveni režim v vplivnem območju,
7. morebitno obveznost javne dostopnosti spomenika,
8. zahteve glede upravljanja in morebitno obveznost sprejetja načrta upravljanja spomenika,
9. seznam pritiklin, ki so sestavni del spomenika.

(3) Meja spomenika in vplivnega območja se določi tako, da jo je mogoče grafično prikazati v katastru nepremičnin.

(4) Na podlagi akta o razglasitvi se pravni status spomenika in njegovega vplivnega območja, če je obveznost vpisa za vplivno območje določena z aktom o razglasitvi, zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba spomenika. Organ iz prvega odstavka pošlje akt o razglasitvi zemljiškoknjžnemu sodišču, ki odloči o zaznambi spomenika.

(5) Zaznamba spomenika v zemljiški knjigi se ne izvede za spomeniška območja, razen v delih, ki obsegajo arheološka najdišča, ali v delih, kjer zahtevo za zaznambo določi akt o razglasitvi.

(6) Akt o razglasitvi se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije ali v uradnem glasilu občine.

## **22. člen**

### **(razglasitev na podlagi dogovora)**

(1) V primeru obsežnejšega območja z razvojnimi problemi in izzivi, na katerem je dediščina, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, se lahko vlada in občina, na območju katere je dediščina, dogovorita za skupno varovanje spomenika. K dogovoru lahko pristopijo tudi drugi subjekti varstva, ki imajo na območju pomembne razvojne naloge ali pristojnosti za izvajanje posameznih razvojnih politik.

(2) Dogovor obsega obveznosti in pravice podpisnikov glede varovanja spomenika, razvojnega načrtovanja, urejanja prostora in izvajanja mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija.

(3) Vlada na podlagi dogovora razglasi območje za spomenik državnega pomena za trajanje veljavnosti dogovora, vendar največ za pet let z možnostjo podaljšanja. Vlada lahko v soglasju s podpisniki dogovora veljavnost dogovora podaljša, če ugotovi, da podpisniki dogovora izvajajo obveznosti, določene z dogovorom, vendar vsakič največ za pet let.

(4) Če podpisniki dogovora svojih obveznosti ne izpolnjujejo, vlada odloči o predčasnem prenehanju statusa spomenika.

## **23. člen**

### **(enotno zavarovanje)**

(1) Območje, ki poleg pogojev iz prvega odstavka 19. člena tega zakona izpolnjuje tudi pogoje za ustanovitev širšega zavarovanega območja v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave, se lahko z istim aktom zavaruje kot spomenik v skladu s tem zakonom in kot širše zavarovano območje v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: območje enotnega zavarovanja).

(2) Sklep o začetku postopka za enotno zavarovanje določenega območja sprejme vlada na predlog ministra in ministrice oziroma ministra, pristojnega za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: minister za ohranjanje narave), če se območji iz prejšnjega odstavka prostorsko prekrivata, varstvene in razvojne usmeritve pa se dopolnjujejo in so v medsebojni povezavi učinkovitejše. Postopek priprave in razglasitve se izvede ob smiselni uporabi določb o razglasitvi spomenika iz 20. in 21. člena tega zakona in določb o ustanovitvi širšega zavarovanega območja v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave.

(3) Vlada sprejme akt o zavarovanju območja enotnega zavarovanja na predlog ministra in ministra za ohranjanje narave. Območje enotnega zavarovanja nosi naziv spomenik ali naziv katerega od širših zavarovanih območij v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave.

## **24. člen**

### **(začasna razglasitev)**

(1) Minister sprejme odlok o začasni razglasitvi dediščine za spomenik državnega pomena (v nadaljnjem besedilu: odlok o začasni razglasitvi) na predlog zavoda, če:

- je mogoče utemeljeno sklepati, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, in
- obstaja nevarnost, da bo dediščina uničena ali bodo okrnjene njene lastnosti v prostoru.

(2) V predlogu za začasno razglasitev dediščine za spomenik državnega pomena zavod poleg utemeljitve izpolnjenosti pogojev iz prejšnjega odstavka predlaga še varstveni režim v obsegu, ki omogoča najnujnejše varstvo spomenika, ter vplivno območje in varstveni režim v njem v obsegu, ki je zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika nujno potreben.

(3) Odlok o začasni razglasitvi obsega varstveni režim in trajanje začasne razglasitve.

(4) Začasna razglasitev lahko traja največ eno leto, minister pa jo lahko v primeru utemeljenih razlogov podaljša največ še za eno leto. Za utemeljene razloge se štejejo zlasti:

- večje število lastnikov, ki sodelujejo v postopku razglasitve nepremične dediščine za spomenik,
- zahtevnost ugotavljanja izpolnjevanja pogojev iz prvega odstavka 19. člena tega zakona,
- potrebnost izvedbe raziskav ali
- izvedba javne obravnave.

(5) Minister z odlokom razveljavi začasno razglasitev, če prenehajo razlogi za začasno razglasitev pred iztekom njenega trajanja.

(6) V postopku odločanja o začasni razglasitvi se ne uporabljajo določbe o pripravi predloga za razglasitev, o obveščanju lastnikov in občine v postopku priprave in o javni obravnavi iz četrtega do osmega odstavka 20. člena tega zakona.

(7) Zavod začne postopek priprave predloga za razglasitev hkrati s pripravo predloga za začasno razglasitev. Nepravočasna priprava predloga za razglasitev ni upravičen razlog za podaljšanje začasne razglasitve. Če se začasna razglasitev nanaša na območja, varovana ali zavarovana v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, zavod o predlogu za začasno razglasitev obvesti ministra za ohranjanje narave.

(8) Kadar se začasna razglasitev nanaša na območje, varovano ali zavarovano v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave, minister s sprejetjem odloka o začasni razglasitvi seznaní tudi ministra za ohranjanje narave.

(9) Odlok o začasni razglasitvi, njenem podaljšanju in razveljavitvi se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(10) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za začasno razglasitev spomenika lokalnega pomena, ki jo sprejme pristojni organ občine za spomenik lokalnega pomena na svojem območju. Odlok o začasni razglasitvi spomenika lokalnega pomena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije ali v uradnem glasilu občine.

## **25. člen** **(dvakratna razglasitev)**

Če je nepremična dediščina razglašena za spomenik državnega pomena in za spomenik lokalnega pomena, si varstveni režimi in drugi ukrepi varstva v obeh aktih o razglasitvi ne smejo nasprotovati. V primeru nasprotovanja v tem delu veljajo določbe akta o razglasitvi spomenika državnega pomena in ukrepi varstva, izdani na njegovi podlagi.

## **26. člen** **(prenehanje statusa spomenika)**

(1) Status spomenika preneha, če nepremičnina ne izpolnjuje več pogojev iz prvega odstavka 19. člena tega zakona. O prenehanju statusa spomenika odloči organ, pristojen za razglasitev spomenika, po postopku, ki je predpisan za razglasitev spomenika. Organ pred sprejetjem akta o prenehanju statusa spomenika pridobi soglasje zavoda.

(2) Postopek prenehanja statusa spomenika začne organ po uradni dolžnosti ali na predlog zavoda ali lastnika. Če poda predlog za prenehanje statusa spomenika zavod, se šteje, da je podano soglasje iz prejšnjega odstavka.

(3) Na podlagi akta o prenehanju statusa spomenika se izbriše zaznamba spomenika v zemljiški knjigi. Organ iz prvega odstavka tega člena pošlje akt o prenehanju statusa spomenika zemljiškotknjižnemu sodišču, ki odloči o izbrisu zaznambe spomenika.

(4) Akt o prenehanju statusa spomenika se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije ali v uradnem glasilu občine.

## 2. pododdelek Varstvo varstvenih območij dediščine

### 27. člen (varstveno območje dediščine)

(1) Varstveno območje dediščine se določi z namenom celostnega ohranjanja nepremične dediščine, ki je zaradi svojih vrednosti in razvojnih potencialov pomemben del prostorskih ureditev.

(2) Merila za določitev varstvenih območij dediščine so predvsem:

- družbeni pomen dediščine,
- zgodovinski kontekst dediščine,
- morfološke značilnosti in topografska enovitost ter
- značilnosti in vrednosti dediščine v prostoru.

(3) Vlada določi vrste varstvenih območij dediščine, merila za njihovo določitev in njihove varstvene usmeritve.

(4) Če je nepremična dediščina na varstvenem območju dediščine razglašena za spomenik, veljajo v primeru nasprotja varstvenih režimov določbe akta o razglasitvi, če zagotavljajo višjo stopnjo varstva dediščine.

### 28. člen (določitev varstvenega območja dediščine)

(1) Zavod pripravi predlog za določitev varstvenega območja dediščine (v nadaljnjem besedilu: predlog za določitev) na podlagi podatkov iz registra in prikaza vrednotenja dediščine v prostoru v informacijskem sistemu kulturne dediščine.

(2) Pred sprejetjem akta o določitvi varstvenega območja dediščine (v nadaljnjem besedilu: akt o določitvi) se izvede javna obravnava. Ministrstvo javnosti omogoči vpogled v predlog za določitev in izvede ustno obravnavo.

(3) Javnost lahko poda svoje predloge in pripombe na objavljeni predlog za določitev v roku, ki ni krajši od 30 dni. Predlogi in pripombe se lahko vložijo elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali pošljejo po pošti.

(4) Ministrstvo z javnim naznanilom v informacijskem sistemu kulturne dediščine in na svetovnem spletu določi kraj in čas za vpogled, rok za podajo predlogov in pripomb ter datum ustne obravnave. Predlog za določitev je dostopen v elektronski obliki v informacijskem sistemu kulturne dediščine ter se javno razgrne na kraju in v času, določenih v javnem naznanilu.

(5) Ministrstvo s predlogom za določitev seznanja občino, na območju katere je predvideno varstveno območje dediščine. Občina lahko poda mnenje k predvideni določitvi varstvenega območja dediščine v 30 dneh.

(6) Ministrstvo se v sodelovanju z zavodom opredeli do prejetih predlogov in pripomb iz tretjega odstavka ter do mnenja iz prejšnjega odstavka tega člena. Opredelitev se v anonimizirani obliki objavi v informacijskem sistemu kulturne dediščine.

(7) Če se predvideno varstveno območje dediščine nanaša na območje, varovano ali zavarovano v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, minister določi meje varstvenega območja dediščine in varstvene usmeritve v soglasju z ministrom za ohranjanje narave.

### **29. člen** **(akt o določitvi)**

(1) Minister z aktom o določitvi določi varstveno območje dediščine in predpiše podrobnejše varstvene usmeritve ob upoštevanju posameznih lastnosti dediščine v varstvenem območju.

(2) Akt o določitvi vsebuje:

- identifikacijo varstvenega območja dediščine,
- vrsto varstvenega območja dediščine,
- cone znotraj varstvenega območja dediščine (v nadaljnjem besedilu: cona),
- varovane sestavine in podrobnejše varstvene usmeritve za cone in
- določitev meje varstvenega območja dediščine in con.

(3) Varstveno območje dediščine in cone se določijo tako, da jih je mogoče grafično prikazati v katastru nepremičnin.

(4) Akt o določitvi se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in informacijskem sistemu kulturne dediščine.

### **30. člen** **(sprememba ali ukinitve varstvenega območja dediščine)**

(1) O spremembi ali ukinitvi varstvenega območja dediščine odloči minister po postopku, ki je predpisan za določitev varstvenega območja dediščine.

(2) Akt o spremembi ali ukinitvi varstvenega območja dediščine se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in informacijskem sistemu kulturne dediščine.

## **2. oddelek** **Premična dediščina**

### **31. člen** **(nacionalno bogastvo)**

(1) Nacionalno bogastvo je premična dediščina, ki je:

- inventarizirana kot del zbirke muzeja, vpisanega v razvid muzejev,

- inventarizirana kot del zbirke javnega arhiva, javne knjižnice ali cerkve oziroma druge verske skupnosti,
- arheološka najdba,
- kot pritiklina spomenika vpisana v seznam pritiklin ali
- predmet ali zbirka posebnega pomena.

(2) Premična arheološka ostalina, ki je bila nezakonito izkopana ali drugače nezakonito pridobljena na ozemlju Republike Slovenije ali ki je bila zakonito izkopana in nezakonito obdržana, se šteje za nacionalno bogastvo, dokler ni v postopku iz 37. ali 69. člena tega zakona ugotovljeno, da ne gre za arheološko najdbo ali da arheološka najdba ni last Republike Slovenije.

### **32. člen** **(predmet ali zbirka posebnega pomena)**

(1) Predmet ali zbirka posebnega pomena je premična dediščina, ki:

- ni vpisana v inventarno knjigo muzeja, vpisanega v razvid muzejev, javnega arhiva ali javne knjižnice ali cerkve oziroma druge verske skupnosti in
- ima za Republiko Slovenijo družbeni pomen (v nadaljnjem besedilu: pogoj družbenega pomena).

(2) Dediščina pridobi status predmeta ali zbirke posebnega pomena z razglasitvijo.

(3) Šteje se, da je pogoj družbenega pomena izpolnjen, če dediščina izpolnjuje vsaj enega od naslednjih meril:

1. je delo pomembnega ustvarjalca oziroma ustvarjalke v Republiki Sloveniji;
2. je povezana s pomembnim dogodkom ali osebnostjo v zgodovini Republike Slovenije;
3. je pomembno vplivala na razvoj umetnosti, umetniških gibanj in umetniških praks v Republiki Sloveniji;
4. je povezana z lokacijo, nepremično dediščino ali naravno vrednoto, pomembno za Republiko Slovenijo;
5. je predmet ali zbirka, ki ima poseben znanstveni, raziskovalni in izobraževalni pomen;
6. je predmet ali zbirka, ki simbolizira ali predstavlja narodno identiteto;
7. je predmet ali zbirka, ki je pomembna za način življenja in skupnosti;
8. je edini ali izjemno redek predmet določene zvrsti dediščine v skladu s predpisom iz desetega odstavka tega člena (v nadaljnjem besedilu: zvrst dediščine).

(4) Vsakdo lahko ministrstvu da pobudo za razglasitev premične dediščine za predmet ali zbirko posebnega pomena. Pobuda se lahko vloži elektronsko ali pošlje po pošti.

(5) Minister odloči o razglasitvi dediščine za predmet ali zbirko posebnega pomena na podlagi mnenja službe, ki ga ta pripravi v sodelovanju s pristojnim muzejem.

(6) Ministrstvo pred razglasitvijo dediščine za predmet ali zbirko posebnega pomena pridobi soglasje lastnika dediščine. Lastnik lahko poda soglasje z razveznim pogojem, da minister z odločbo o razglasitvi predmeta ali zbirke posebnega pomena ne bo določil obveznosti v zvezi z javno dostopnostjo predmeta ali zbirke.

(7) Predmet ali zbirka posebnega pomena se razglasi z odločbo ministra.

(8) Odločba o razglasitvi predmeta ali zbirke posebnega pomena vsebuje:

1. splošne podatke o predmetu ali zbirki,
2. podatke o lastniku,
3. utemeljitev izpolnjevanja pogoja kulturne vrednosti,

4. pristojni muzej,
5. omejitve razpolaganja,
6. podatke o morebitni javni dostopnosti predmeta ali zbirke,
7. prilogo z opisom in fotografijo predmeta ali zbirke.

(9) Status predmeta ali zbirke posebnega pomena preneha, če premična dediščina ne izpolnjuje več pogoja družbenega pomena ali če se izkaže, da je izvor premične dediščine sporen. O prenehanju statusa predmeta ali zbirke posebnega pomena odloči minister po postopku, ki je predpisan za razglasitev predmeta ali zbirke posebnega pomena.

(10) Zvrsti dediščine določi minister.

### **33. člen** **(inventarizacija)**

(1) Muzej vpiše v inventarno knjigo premično dediščino, ki:

- je v lasti ustanovitelja muzeja;
- ni vpisana v inventarno knjigo drugega muzeja, ki je vpisan v razvid muzejev, javnega arhiva ali javne knjižnice, in
- izpolnjuje pogoj družbenega pomena.

(2) Ne glede na prvo alinejo prejšnjega odstavka lahko muzej vpiše v inventarno knjigo tudi arheološko najdbo v lasti Republike Slovenije, za hrambo katere je pristojen.

(3) Ne glede na tretjo alinejo prvega odstavka tega člena lahko muzej vpiše v inventarno knjigo tudi premično dediščino, ki ima poseben družbeni pomen za občino ali širše lokalno okolje.

(4) Muzej izpiše predmet iz inventarne knjige muzeja na podlagi pravnomočne sodne ali inšpekcijske odločbe ali če ugotovi, da je izvor premične dediščine sporen ali da dediščina ne izpolnjuje pogojev iz druge in tretje alineje prvega odstavka ali prejšnjega odstavka tega člena.

(5) Postopek vpisa premične dediščine v inventarno knjigo muzeja in izpisa iz nje podrobneje določi minister.

### **3. oddelek** **Arheološke ostaline**

#### **1. pododdelek** **Odkritje, dostop in iskanje**

### **34. člen** **(odkritje arheološke ostaline)**

(1) Kdor odkrije na površju, v zemlji ali vodi arheološko ostalino, mora poskrbeti, da ostane ta nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot jo je odkril. O odkritju mora najpozneje naslednji delovni dan obvestiti zavod ali muzej, ki o tem nemudoma obvesti zavod. Dolžnost obvestila o odkritju imajo najditelj, lastnik zemljišča, drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali posestnik zemljišča, v primeru graditve objekta pa tudi investitor in odgovorni vodja del.

(2) V kraj odkritja lahko v sedmih dneh po obvestilu iz prejšnjega odstavka posega le pooblaščen oseba zavoda, razen če pooblaščen oseba zavoda odloči drugače ali če obstaja nevarnost za zdravje in življenje ljudi ali za obstoj arheološke ostaline.

(3) Pooblaščenca oseba zavoda ravna v skladu s 37. členom tega zakona, če gre za premično arheološko ostalino, in v skladu z 39. členom tega zakona, če gre za arheološko najdišče.

(4) Določbe tega člena se ne uporabljajo, če je arheološka ostalina odkrita v okviru izvajanja raziskave arheoloških ostalin.

### **35. člen** **(dostop do arheoloških ostalin za potrebe varstva)**

(1) Lastnik oziroma posestnik nepremičnine mora zaradi varstva arheoloških ostalin pri izvedbi zemeljskih del omogočiti dostop pooblaščenca osebe zavoda na neograjeno zemljišče, po predhodnem obvestilu lastniku oziroma posestniku pa tudi na ograjeno zemljišče in v objekte, razen v stanovanjske prostore, ne glede na to, ali so arheološke ostaline najdene ali ne.

(2) Če lastnik, posestnik ali druga oseba z upiranjem ali grožnjami ne dovoli dostopa iz prejšnjega odstavka ali če je mogoče utemeljeno pričakovati tako upiranje ali grožnje, ima pooblaščenca oseba zavoda pravico izvesti te aktivnosti ob pomoči policije. Policija nudi pomoč v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije.

(3) Lastnik ali posestnik, ki so se mu zaradi zagotovitve varstva po prvem odstavku tega člena poslabšali pogoji za gospodarsko izkoriščanje nepremičnine, je upravičen do nadomestila iz 131. člena tega zakona.

(4) Lastnik ali posestnik ima pravico do odškodnine za škodo, povzročeno z aktivnostmi iz prvega odstavka tega člena.

### **36. člen** **(iskanje arheoloških ostalin)**

(1) Iskanje arheoloških ostalin ter uporaba iskalnikov kovin in drugih tehničnih sredstev za te namene sta dovoljena na območjih, ki ne uživajo varstva kot spomenik ali varstveno območje dediščine ali niso arheološko najdišče, vpisano v register, na podlagi dovoljenja zavoda. Zavod izda dovoljenje osebi, ki je strokovno usposobljena za iskanje arheoloških ostalin.

(2) Prodajalec kupca iskalnika kovin seznaniti s prepovedjo njegove uporabe za pridobivanje arheoloških ostalin.

(3) Podrobnejše pogoje za izvajanje dejavnosti iz prvega odstavka tega člena določi minister.

2. pododdelek  
Varstvo arheoloških najdb

### **37. člen** **(odločba o arheološki najdbi)**

(1) Pooblaščenca oseba zavoda v roku iz drugega odstavka 34. člena tega zakona prouči, ali gre pri odkritju premični arheološki ostalini za dediščino.

(2) Pooblaščenca oseba zavoda lahko vzame odkrito premičnino za namen oprave strokovne identifikacije. Če se izkaže, da ne gre za dediščino, zavod odvzeto premičnino po opravljenem postopku strokovne identifikacije vrne najditelju in izda potrdilo, da premičnina ni dediščina.

(3) Zavod izda najditelju, lastniku zemljišča in osebi, ki je o odkritju obvestila zavod, odločbo, da je premičnina arheološka najdba, če pooblaščenca oseba v postopku strokovne identifikacije ugotovi, da

premičnina izpolnjuje pogoje iz prve, druge in tretje alineje 2. točke 4. člena tega zakona in ima premičnina lastnosti dediščine.

(4) Rok iz drugega odstavka 34. člena tega zakona se lahko podaljša za sedem dni, če strokovne identifikacije v prvotnem roku ni bilo mogoče opraviti iz objektivnih razlogov.

(5) Pritožba zoper odločbo iz tretjega odstavka tega člena ne zadrži predaje arheološke najdbe pristojnemu muzeju.

### **38. člen** **(nagrada naključnemu najditelju arheološke najdbe)**

(1) Naključni najditelj arheološke najdbe, ki je ravnal v skladu s prvim odstavkom 34. člena tega zakona, je lahko upravičen do nagrade.

(2) Na predlog najditelja ali pristojnega muzeja, ki mu je bila arheološka najdba predana, ministrstvo izvede postopek odločanja o upravičenosti do nagrade in njeni višini. V postopku ministrstvo ugotovi pomen arheološke najdbe in višino nagrade na podlagi strokovnega mnenja pristojnega muzeja. Višina nagrade ne sme presegati vrednosti odkritja.

(3) Zoper odločitev ministrstva lahko najditelj vloži tožbo pri upravnem sodišču.

#### 3. pododdelek Varstvo arheoloških najdišč

### **39. člen** **(odločba o arheološkem najdišču)**

(1) Če pooblaščen oseba zavoda utemeljeno domneva, da so na določenem zemljišču arheološke ostaline, in grozi nevarnost za njihovo poškodovanje ali uničenje, lahko zavod to zemljišče določi za arheološko najdišče, dokler ne opravi predhodne arheološke raziskave. V primeru odkritja iz prvega odstavka 34. člena tega zakona izda pooblaščen oseba odločbo o arheološkem najdišču v roku iz drugega odstavka 34. člena ali četrtega odstavka 37. člena tega zakona.

(2) Z odločbo o arheološkem najdišču se določijo območje najdišča, vrsta in obseg predhodne arheološke raziskave, lahko pa se tudi omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheoloških ostalin.

(3) Odločba o arheološkem najdišču velja največ šest mesecev.

(4) Pritožba zoper odločbo o arheološkem najdišču ne zadrži njene izvršitve.

(5) Rok za opravo predhodne arheološke raziskave na zemljišču, za katero ima investitor pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje, je 60 dni od izdaje odločbe. Z dovoljenjem lastnika zemljišča se lahko določi daljši rok.

(6) Minister lahko na predlog zavoda rok iz prejšnjega odstavka podaljša za 30 dni, če predhodne arheološke raziskave iz utemeljenih razlogov, ki niso na strani zavoda, ni bilo mogoče opraviti.

(7) Za utemeljene razloge se štejejo zlasti obseg in težavnost izvedbe predhodne arheološke raziskave, vremenske razmere in drugi nepričakovani zunanji vzroki oziroma izjemne okoliščine.

#### 4. oddelek Nesnovna dediščina

#### **40. člen** **(varstvo nesnovne dediščine)**

(1) Varstvo nesnovne dediščine se vzpostavi z vpisom nesnovne dediščine v register.

(2) V register se kot enota nesnovne dediščine vpišejo prakse, predstavitve, izrazi, znanja in veščine, ki jih skupnosti, skupine in posamezniki (v nadaljnjem besedilu: nosilci) prenašajo iz roda v rod in jih nenehno prakticirajo kot odziv na svoje okolje, naravo in zgodovino, skupaj s premičninami, povezanimi z njimi (instrumenti, orodji, predmeti, izdelki in artefakti), ter kulturnimi prostori, kjer se ta dediščina izvaja ali izraža.

(3) V register se lahko vpišejo tudi enote nesnovne dediščine, za katere je prenos iz roda v rod zmanjšan do te mere, da je ogrožen njihov obstoj.

(4) Za nesnovno dediščino se štejejo zlasti:

- ustna izročila in izrazi, vključno z jezikom,
- izvedbe, uprizoritve in predstavitve,
- družbene prakse, rituali in praznovanja,
- znanja in prakse o naravi in svetu ter
- tradicionalna obrtna znanja, spretnosti in veščine.

(5) Za vpis v register mora nesnovna dediščina izpolnjevati naslednja merila:

1. je pomemben del življenja na ozemlju Republike Slovenije ali za življenje dediščinskih skupnosti;
2. je vir za razumevanje zgodovinskih procesov in pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo in prostorom;
3. je izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti;
4. se izvaja v njej primernem času in prostoru;
5. se izvaja ob spoštovanju etičnih načel;
6. jo prebivalci prepoznajo kot skupno nesnovno dediščino, trajno pomembno za lokalno ali širše okolje;
7. je dostopna in predstavljena javnosti.

(6) Koordinator lahko oblikuje podrobnejša merila za vpis nesnovne dediščine v register.

#### **41. člen** **(vpis nesnovne dediščine v register nesnovne dediščine)**

(1) Predlog za vpis enote nesnovne dediščine v register (v nadaljnjem besedilu: predlog za vpis) pripravi koordinator v informacijskem sistemu kulturne dediščine.

(2) Vsakdo lahko koordinatorju da pobudo za pripravo predloga za vpis. Pobuda se lahko vloži elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali pošlje po pošti.

(3) V predlogu za vpis lahko koordinator poleg varstvenih usmeritev iz 42. člena tega zakona predlaga tudi dodatne varstvene usmeritve.

(4) Koordinator lahko v predlogu za vpis predlaga, da se ob vpisu nesnovne dediščine v register v njem hkrati evidentira nosilec (v nadaljnjem besedilu: evidentiranje nosilca), ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 43. člena tega zakona.

(5) Vpis enote nesnovne dediščine in evidentiranje nosilca v registru izvede ministrstvo.

#### **42. člen** **(varstvene usmeritve za nesnovno dediščino)**

(1) Varstvene usmeritve za nesnovno dediščino obsegajo ukrepe za zagotovitev obstoja in izboljševanja stanja nesnovne dediščine in delovanje njenega podpornega okolja.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka vključujejo prepoznavanje, dokumentiranje, raziskovanje, spodbujanje razvoja in nadgradnje, prenašanje in oživitev različnih vidikov nesnovne dediščine.

(3) Varstvene usmeritve za nesnovno dediščino upoštevajo z nesnovno dediščino povezane premičnine in kulturne prostore, namenjene izvajanju ali izražanju te dediščine, ter morebitne avtorske in sorodne pravice, izhajajoče iz nesnovne dediščine.

#### **43. člen (evidentiranje nosilca)**

(1) Predlog za evidentiranje nosilca pripravi koordinator v informacijskem sistemu kulturne dediščine.

(2) Vsakdo lahko koordinatorju da pobudo za pripravo predloga za evidentiranje nosilca. Pobuda se lahko vloži elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali pošlje po pošti.

(3) Kot nosilec nesnovne dediščine se lahko evidentira posameznik, skupina ali skupnost, ki prakticira nesnovno dediščino, jo formalno ali neformalno prenaša in se aktivno vključuje v njeno varovanje.

(4) Ministrstvo evidentira nosilca na predlog koordinatorja in v soglasju z nosilcem. Ministrstvo nosilca o evidentiranju obvesti.

#### **44. člen (seznam dobrih praks)**

(1) Ministrstvo za promocijo programov, projektov in dejavnosti, ki zagotavljajo obstoj in izboljševanje stanja nesnovne dediščine, vzpostavi seznam dobrih praks. Seznam dobrih praks je namenjen deljenju dobrih izkušenj, pristopov in primerov varovanja nesnovne dediščine.

(2) Na seznam dobrih praks se na predlog koordinatorja vpisujejo programi, projekti in dejavnosti ter evidentirajo njihovi izvajalci (v nadaljnjem besedilu: izvajalec dobre prakse), ki:

- zagotavljajo obstoj oziroma izboljševanje stanja nesnovne dediščine,
- zagotavljajo spoštovanje nesnovne dediščine in nosilcev ter
- spodbujajo zavedanje o pomembnosti nesnovne dediščine na lokalni in državni ravni.

(3) Ministrstvo izvajalca dobre prakse evidentira na seznamu dobrih praks z njegovim soglasjem. Ministrstvo o evidentiranju obvesti izvajalca dobre prakse.

(4) Za vpis programov, projektov in dejavnosti ter evidentiranje izvajalcev dobre prakse na seznamu dobrih praks se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o vpisu nesnovne dediščine v register oziroma evidentiranju nosilca.

### **III. POGLAVJE VARSTVO DEDIŠČINE V PLANIH**

#### **45. člen (varstvo dediščine v planih)**

(1) Pripravlavec plana pri pripravi plana upošteva varstvo dediščine in vanj vključuje ukrepe varstva.

(2) Varstvo dediščine se v postopkih priprave in sprejemanja plana zagotavlja:

- z upoštevanjem aktov o razglasitvi, aktov o določitvi in arheoloških najdišč, vpisanih v register,
- s presojo vplivov na dediščino najmanj v obsegu dediščine iz prejšnje alineje v okviru presojanja vplivov na podlagi predpisov o varstvu okolja in urejanju prostora ter mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: presoja vplivov na dediščino),
- z upoštevanjem smernic in mnenj v postopku priprave prostorskih aktov in
- z upoštevanjem strokovnih podlag.

(3) Presoja vplivov na dediščino se izvede tudi, če v območju plana ni dediščine, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine, ali arheološkega najdišča, vpisanega v register, vendar se pričakuje vpliv na dediščino ali arheološke ostaline v območju presoje.

(4) Zaradi posebnega varstva dediščine, ki je vpisana na Seznam svetovne dediščine ali Seznam svetovne dediščine v nevarnosti iz 11. člena Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Uradni list SFRJ – Mednarodne pogodbe, št. 56/74; v nadaljnjem besedilu: svetovna dediščina), se v postopku priprave plana, katerega izvedba lahko pomembno vpliva na svetovno dediščino, izvede presoja vplivov na dediščino. Presoja vplivov na dediščino se izvede tudi, če plan ni na območju svetovne dediščine, njenega vplivnega območja ali njenega širšega vplivnega območja, vendar se v širšem okolju svetovne dediščine pričakuje vpliv na ohranjanje izjemne univerzalne vrednosti svetovne dediščine. Vplivi planov na svetovno dediščino, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, se presojajo v postopku celovite presoje vplivov planov na okolje.

(5) Pri presoji vplivov iz prejšnjega odstavka se ob upoštevanju usmeritev in metodologije za presojo vplivov na svetovno dediščino opredelijo razvojne možnosti ter pričakovani pozitivni in negativni vplivi na svetovno dediščino, preučijo alternativne možnosti in njihovi vplivi ter določijo omilitveni ukrepi, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi plana z namenom ohranjanja izjemne univerzalne vrednosti svetovne dediščine.

(6) V postopkih prostorskega načrtovanja in presoje vplivov izvedbe planov na okolje sodeluje ministrstvo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja in urejanje prostora.

(7) Usmeritve in metodologijo za izvedbo presoje vplivov na svetovno dediščino določi minister.

#### **46. člen** **(smernice in mnenja)**

(1) S smernicami se podajo splošne in podrobnejše usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo dediščine v prostorskem aktu.

(2) Splošni del smernic za varstvo dediščine v prostorskih aktih pripravi ministrstvo na podlagi strategije, prikaza vrednotenja dediščine v prostoru in drugih podatkov iz informacijskega sistema kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: splošne smernice). Splošne smernice se lahko pripravijo po vrstah prostorskih aktov.

(3) Splošne smernice obsegajo predvsem:

- usmeritve za celostno ohranjanje dediščine,
- predloge rešitev in ukrepov varstva,
- usmeritve za izdelavo strokovnih podlag iz 47. člena tega zakona in
- usmeritve za presojo vplivov na dediščino in arheološke ostaline.

(4) Splošne smernice se objavijo na spletni strani ministrstva in so del državnega prostorskega reda v skladu s predpisi, ki urejajo prostor.

(5) Za pripravo prostorskega akta, na območju katerega je dediščina, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine, pripravljavec prostorskega akta pridobi podrobnejši del smernic, v katerem se določijo podrobnejše usmeritve, izhodišča in pogoji za načrtovanje (v nadaljnjem besedilu: podrobnejše usmeritve). Obseg in vsebina podrobnejših usmeritev sta prilagojena vrsti prostorskega akta, fazi postopka priprave prostorskega akta in natančnosti podatkov.

(6) Prostorske ureditve na vplivnem območju dediščine morajo biti prilagojene prostorskim možnostim tako, da družbeni pomen in lastnosti dediščine v prostoru niso okrnjeni.

(7) Če je za prostorski akt treba izvesti presojo vplivov na dediščino, se s podrobnejšimi usmeritvami opredelijo tudi usmeritve za izvedbo te presoje, vključno z opredelitvijo območja in metodologijo te presoje.

(8) Če obstoječi podatki ne omogočajo presoje vplivov na arheološke ostaline ali če ti podatki niso dovolj natančni, se s smernicami lahko opredelijo tudi predhodne arheološke raziskave, s katerimi se zagotovijo dodatni podatki za izvedbo presoje vplivov na arheološke ostaline.

(9) Pred sprejetjem prostorskega akta je treba pridobiti mnenje ministrstva, s katerim se ugotovi sprejemljivost predlaganih rešitev prostorskega akta z vidika varstva dediščine.

(10) Ministrstvo v primeru negativnega mnenja obrazloži razloge za izdajo negativnega mnenja. Ministrstvo lahko v negativnem mnenju pripravljavcu prostorskega akta poda tudi usmeritve za spremembo oziroma dopolnitev prostorskega akta.

#### **47. člen** **(strokovne podlage za varstvo dediščine v prostoru)**

(1) V postopku prostorskega načrtovanja se za zagotavljanje varstva dediščine in usmerjanja razvoja lahko pripravijo strokovne podlage. Strokovne podlage se pripravijo v obsegu, vsebini in obliki, ki ustreza zahtevnosti načrtovanih posegov.

(2) Pri pripravi strokovnih podlag se uporabijo podatki iz registra, prikaza vrednotenja dediščine v prostoru, podatki že izvedenih raziskav in že izdelane strokovne podlage, če se dejansko stanje ni bistveno spremenilo, ter drugi pomembni podatki.

(3) Za strokovne podlage se štejejo zlasti:

1. poročilo o raziskavah,
2. strokovna izhodišča iz 48. člena tega zakona,
3. konservatorski načrt za prenovo iz 49. člena tega zakona,
4. konservatorski načrt,
5. poročilo o vplivih na dediščino,
6. poročilo o podnebnih tveganjih in predlagani ukrepi za krepitev podnebne odpornosti dediščine,
7. drugi dokumenti, ki obravnavajo dediščino ali vplivajo na njeno varstvo.

(4) Za strokovno podlago se šteje tudi končno poročilo projektne natečaja ali ene od alternativnih oblik natečaja v skladu s predpisi, ki urejajo strokovne podlage za iskanje urbanističnih, arhitekturnih ali krajinskih rešitev v postopku prostorskega načrtovanja.

#### **48. člen** **(strokovna izhodišča za vrednotenje dediščine v prostoru)**

(1) Če za območje določenega plana ne obstaja prikaz vrednotenja dediščine v prostoru ali če ta ni dovolj podroben, lahko zavod pripravi strokovna izhodišča z opredelitvijo družbenega pomena, varovanih sestavin, omejitev in predlogov glede prostorskega razvoja dediščine.

(2) Strokovna izhodišča lahko vsebujejo tudi druge podatke in usmeritve, ki so pomembni za celostno ohranjanje dediščine.

#### **49. člen** **(konservatorski načrt za prenovo)**

(1) Konservatorski načrt za prenovo je strokovna podlaga, namenjena načrtovanju prenove območja naselbinske dediščine ali kulturne krajine s ciljem ohranjanja varovanih sestavin in usmerjanja prenove. Pripravi se za celotno območje dediščine ali za bistveni del tega območja.

(2) S konservatorskim načrtom za prenovo se opredelijo predvsem prostorske značilnosti območja, stopnje vrednosti posameznih delov, ocena stanja, zasnova, oblikovanost in druge značilnosti območja, presoja podnebnih tveganj in ukrepi za krepitev podnebne odpornosti ter prikaz razvojnega potenciala območja z umeritvami za varovanje dediščine.

(3) Vsebino, obliko in način priprave konservatorskega načrta za prenovo določi minister.

### **IV. POGLAVJE** **VARSTVO DEDIŠČINE V IZREDNIH RAZMERAH**

#### **50. člen** **(ravnanje v izrednih razmerah)**

V izrednih razmerah izvajajo subjekti varstva ukrepe varstva za zaščito dediščine, zmanjševanje škode na dediščini ter preprečevanje protipravne prilastitve dediščine in drugih ravnanj in pojavov, ki lahko povzročijo uničenje ali poškodovanje dediščine.

#### **51. člen** **(preventivni ukrepi za varstvo dediščine)**

(1) Z namenom boljšega obvladovanja tveganj, zmanjšanja ranljivosti ter omejevanja škode na dediščini v primeru izrednih razmer subjekti varstva iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona predhodno načrtujejo in izvajajo preventivne ukrepe varstva (v nadaljnjem besedilu: preventivni ukrepi za varstvo dediščine). Preventivni ukrepi za varstvo dediščine vključujejo ukrepe za krepitev podnebne odpornosti dediščine.

(2) Preventivni ukrepi za varstvo dediščine so zlasti ukrepi organizacijske, kadrovske, finančne in gradbeno-tehnične narave.

(3) Preventivni ukrepi za varstvo dediščine se načrtujejo in izvajajo v okviru javne službe varstva v sodelovanju z drugimi pristojnimi državnimi organi in občinami ter silami za zaščito, reševanje in pomoč v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in zakonom, ki ureja obrambo.

#### **52. člen** **(posebni začasni ukrepi za varstvo dediščine)**

(1) Če je mogoče na podlagi informacij iz drugega odstavka tega člena utemeljeno sklepati, da obstaja nevarnost za namerno uničenje ali nedovoljeno odtujitev dediščine, lahko minister s sklepom odredi posebne začasne ukrepe varstva za zaščito dediščine v izrednih razmerah (v nadaljnjem besedilu: posebni začasni ukrepi). Posebni začasni ukrepi se lahko nanašajo tudi na zaščito objektov, v katerih se hrani dediščina.

(2) Minister sprejme odločitev o odreditvi posebnih začasnih ukrepov na podlagi informacij o varnostnem tveganju pristojnih varnostnih in obveščevalnih služb ter informacij, ki jih ministru sporočijo subjekti varstva iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona.

(3) Posebni začasni ukrepi so:

- omejitev ali prepoved dostopa do območja spomenika, vplivnega območja spomenika in arheološkega najdišča, vpisanega v register, ali gibanja po njih ali po območju, na katerem se hrani ali je nacionalno bogastvo,
- izročitev nacionalnega bogastva v hrambo pristojnemu muzeju za čas trajanja nevarnosti,
- posebna zaščita poškodovane nepremične dediščine ali njenih delov,
- premestitev nacionalnega bogastva na varno lokacijo in
- drugi ukrepi, s katerimi se zmanjša ali prepreči možnost za poškodovanje ali uničenje dediščine zaradi izrednih razmer in s katerimi se ne posega v pravice ali določajo obveznosti pravnih in fizičnih oseb.

(4) Minister lahko odredi samo tiste posebne začasne ukrepe, ki so nujni, da se prepreči ali zmanjša nevarnost za nastanek škode iz prvega odstavka tega člena.

(5) Minister v sklepu določi:

- obseg in vrste posebnih začasnih ukrepov,
- dediščino, na katero se posebni začasni ukrepi nanašajo,
- območja, za katera velja omejitev ali prepoved iz prve alineje tretjega odstavka tega člena, in
- trajanje veljavnosti sklepa, ki ne sme presegati 30 dni.

(6) Sklep o določitvi posebnih začasnih ukrepov se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

### **53. člen**

#### **(odprava posledic izrednih razmer na dediščini)**

(1) Za odpravo posledic škode na dediščini zaradi izrednih razmer se lahko zagotovijo sredstva iz proračuna Republike Slovenije, če ukrepi odprave posledic naravnih nesreč na dediščini niso financirani iz javnih sredstev v skladu s predpisi, ki urejajo odpravo posledic škode zaradi naravnih in drugih nesreč.

(2) Sredstva iz prejšnjega odstavka se dodeljujejo na podlagi načrta odprave posledic škode, ki ga sprejme minister. Minister sprejme načrt odprave posledic škode na podlagi informacij o obsegu škode in načinu njene odprave, ki jih ministru sporočijo subjekti varstva iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona.

(3) Z načrtom odprave posledic škode se določijo ukrepi za odpravo posledic škode na dediščini in določi višina sredstev po posameznih ukrepih. Strošek odprave posledic vključuje tudi sredstva za izvedbo strokovnega nadzora nad izvedenimi ukrepi.

(4) Strokovni nadzor nad izvedenimi ukrepi za odpravo posledic škode zaradi izrednih razmer na nepremični dediščini izvaja zavod, na premični dediščini pa služba. Služba sodeluje pri izvajanju strokovnega nadzora nad izvedenimi ukrepi za odpravo posledic škode zaradi izrednih razmer na arhivskem gradivu z Arhivom Republike Slovenije, na knjižničnem gradivu pa z NUK.

(5) Glede vprašanj, ki jih ta člen ne ureja, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja odpravo posledic naravnih in drugih nesreč.

(6) Podrobnejši način in pogoje za pridobitev sredstev iz prvega odstavka tega člena določi minister.

## LASTNIŠTVO, OMEJITVE IN SVETOVANJE

### 1. oddelek Lastništvo

#### **54. člen (lastništvo arheoloških najdb)**

(1) Premična arheološka ostalina, ki se odkrije ali drugače pridobi na površju, v zemlji ali vodi na ozemlju Republike Slovenije, je last Republike Slovenije, razen če se v postopku iz 37., 39. in 69. člena tega zakona ugotovi, da ne gre za arheološko najdbo ali da arheološka najdba ni last Republike Slovenije.

(2) Določba prejšnjega odstavka ne velja za arheološke najdbe, ki izvirajo iz vojnih grobišč, za katere je lastništvo ugotovljeno.

(3) Razpolaganje s premičnimi arheološkimi ostalinami, ki so bile nezakonito izkopane ali drugače nezakonito pridobljene na ozemlju Republike Slovenije ali ki so bile zakonito izkopane in nezakonito obdržane, je prepovedano.

(4) Pravni posli in enostranske izjave volje v nasprotju s prejšnjim odstavkom so nične.

#### **55. člen (lastništvo premične dediščine v muzejih)**

(1) Premična dediščina, ki je vpisana v inventarno knjigo:

- državnega muzeja, je last Republike Slovenije, in
- drugega muzeja, je last ustanovitelja muzeja, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Ne glede na drugo alinejo prejšnjega odstavka so arheološke najdbe, vpisane v inventarno knjigo drugega muzeja, in arhiv arheološke raziskave v depozitu pristojnega muzeja last Republike Slovenije.

(3) Muzejski predmeti in muzejske zbirke, katerih odkup je financirala Republika Slovenija, so last Republike Slovenije. V primeru sofinanciranja je Republika Slovenija solastnica teh predmetov oziroma zbirk v sorazmernem deležu.

(4) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za lastništvo muzejskih predmetov in muzejskih zbirk, katerih odkup je financirala oziroma sofinancirala občina.

#### **56. člen (dediščina brez lastnika)**

Če dediščina nima lastnika ali če njen lastnik ni znan in ga ni mogoče ugotoviti ali če dediščina ostane brez lastnika, postane last Republike Slovenije.

### 2. oddelek Omejitve lastninske pravice

#### **57. člen (predkupna pravica na nepremični dediščini)**

(1) Republika Slovenija ima predkupno pravico na spomeniku državnega pomena. Republika Slovenija ima predkupno pravico tudi na drugi nepremičnini na vplivnem območju spomenika državnega pomena, če je tako določeno v aktu o razglasitvi.

(2) Občina, ki je spomenik razglasila, ima predkupno pravico na spomeniku lokalnega pomena. Občina ima predkupno pravico tudi na drugi nepremičnini na vplivnem območju spomenika lokalnega pomena, ki ga je razglasila, če je tako določeno v aktu o razglasitvi, in na nepremičnini iz prejšnjega odstavka, ki je na njenem območju, če Republika Slovenija ni uveljavljala predkupne pravice v skladu s tem členom.

(3) Predkupna pravica iz prvega in prejšnjega odstavka ne velja za spomeniška območja, razen v delih, ki obsegajo arheološka najdišča, ali kjer akt o razglasitvi zahteva zaznambo spomeniškega območja v zemljiški knjigi.

(4) Lastnik nepremičnine iz prvega ali drugega odstavka tega člena o nameravani prodaji pisno obvesti ministrstvo, če je predkupni upravičenec Republika Slovenija, ali pristojni organ občine, če je predkupni upravičenec občina. Obvestilo mora vsebovati podatke o nepremičnini, ceni in drugih pogojih prodaje ter ponudbo predkupnemu upravičencu, da nepremičnino kupi pod enakimi pogoji.

(5) Ministrstvo oziroma pristojni organ občine na podlagi obvestila iz prejšnjega odstavka lastniku zemljišča v 30 dneh sporoči, ali ponudbo sprejema. Če Republika Slovenija ne namerava uveljaviti predkupne pravice v skladu s prvim odstavkom tega člena, ministrstvo obvesti prodajalca in občino, na območju katere je nepremična dediščina iz prvega odstavka tega člena, da lahko občina uveljavlja predkupno pravico v nadaljnjih 30 dneh po prejemu obvestila ministra.

(6) Predkupni upravičenec lahko predkupno pravico prenese na drugo osebo javnega prava, če sam ne namerava uveljavljati predkupne pravice v skladu s prvim odstavkom tega člena in če se s tem izboljšata ohranjanje in javna dostopnost spomenika ter zagotovi takšna uporaba, ki je v skladu z družbenim pomenom spomenika. Če je predkupni upravičenec Republika Slovenija, odloča o prenosu predkupne pravice na drugo osebo javnega prava vlada, če je upravičenec občina, pa pristojni organ občine. Predkupni upravičenec lahko odločitev o prenosu predkupne pravice sprejme v roku iz prejšnjega odstavka. O prenosu predkupne pravice vlada oziroma pristojni organ občine v nadaljnjem roku osmih dni obvesti prodajalca in novega predkupnega upravičenca, ki lahko uveljavlja predkupno pravico v 30 dneh od prejema obvestila.

(7) Če nihče od predkupnih upravičencev ne uveljavlja predkupne pravice ali če predkupni upravičenec odstopi od uveljavitve predkupne pravice, lahko prodajalec proda nepremičnino iz prvega ali drugega odstavka tega člena drugemu kupcu. Pogodbena cena ne sme biti nižja od cene, ponujene predkupnemu upravičencu.

(8) Notar overi podpis prodajalca in kupca na kupoprodajni pogodbi pred iztekom roka iz petega ali šestega odstavka tega člena, če prodajalec predloži izjavo predkupnega upravičenca, da odstopa od uveljavitve predkupne pravice, po poteku tega roka pa, če prodajalec predloži dokazilo o pisni obvestitvi predkupnega upravičenca v skladu s četrtem odstavkom tega člena ali obvestilo o prenosu predkupne pravice v skladu s šestim odstavkom tega člena.

(9) Pogodba o prodaji nepremičnine iz prvega in drugega odstavka tega člena, sklenjena v nasprotju s tem členom, je nična, razen če status spomenika oziroma njegovega vplivnega območja ni bil zaznamovan v zemljiški knjigi in kupec ni vedel, da ima nepremičnina status spomenika oziroma vplivnega območja spomenika.

(10) Predkupni upravičenec po tem zakonu ima prednost pred morebitnimi predkupnimi upravičenci, določenimi z drugimi zakoni, razen v primeru predkupne pravice solastnika nepremičnine v skladu z zakonom, ki ureja stvarnopravna razmerja, in predkupne pravice v skladu s predpisi, ki urejajo področje ohranjanja narave.

(11) Predkupna pravica se izključi pri:

- prodaji nepremičnine iz prvega ali drugega odstavka tega člena zakoncu, sorodnici oziroma sorodniku v ravni vrsti, posvojiteljici oziroma posvojitelju, posvojenki oziroma posvojencu ali osebi javnega prava, katere ustanoviteljica je Republika Slovenija ali občina, in
- prodaji etažne lastnine.

#### **58. člen** **(predkupna pravica na premični dediščini)**

(1) Republika Slovenija ima predkupno pravico na premičnini s statusom nacionalnega bogastva.

(2) Lastnik premičnine iz prejšnjega odstavka o nameravani prodaji pisno obvesti službo (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o nameravani prodaji) ali pristojni muzej, ki o nameravani prodaji nemudoma obvesti službo. Služba med pristojnimi muzeji opravi poizvedbo o interesu za pridobitev premičnine za javno zbirko in pripravi mnenje o uveljavitvi predkupne pravice. Služba najpozneje v sedmih dneh ministrstvu pošlje obvestilo o nameravani prodaji skupaj z mnenjem. Predkupno pravico v imenu Republike Slovenije uveljavlja ministrstvo.

(3) Rok za uveljavitev predkupne pravice je 60 dni.

(4) Pogodba o prodaji premičnine iz prvega odstavka tega člena, sklenjena v nasprotju s tem členom, je nična, razen če status nacionalnega bogastva ni bil zaznamovan v registru in kupec ni vedel, da ima premičnina status nacionalnega bogastva.

(5) Za predkupno pravico na premični dediščini se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o predkupni pravici na nepremični dediščini.

#### **59. člen** **(razlastitev)**

(1) Lastninska pravica na spomeniku se lahko odvzame proti odškodnini ali nadomestilu v naravi.

(2) Poseg v lastninsko pravico je dopusten le v javno korist, če je za doseganje javne koristi nujno potreben in če je javna korist razlastitvenega namena v sorazmerju s posegom v lastninsko pravico.

(3) Lastninska pravica se lahko odvzame, če:

- so spomenik ali njegove varovane sestavine ogroženi in če njihove ohranitve ni mogoče doseči na drug način ali
- ni mogoče na drug način zagotoviti dostopnosti spomenika v skladu z aktom o razglasitvi.

(4) Razlastitev za spomenike državnega pomena predlaga vlada, za spomenike lokalnega pomena pa pristojni organ občine, ki je spomenik razglasila.

(5) Razlastitveni zavezanec je lastnik nepremičnine, ki je predmet razlastitve.

(6) Zahtevo za razlastitev lahko vloži razlastitveni upravičenec.

(7) Lastninska pravica se odvzame na način in po postopku, ki ga za razlastitev in omejitve lastninske pravice določa zakon, ki ureja urejanje prostora.

#### **60. člen** **(druge omejitve lastninske pravice na premični dediščini)**

(1) Prenos lastninske pravice na zbirkah s statusom nacionalnega bogastva je dopusten le, če se s tem zagotavlja ohranjanje zbirke.

(2) Pravni posli in enostranske izjave volje, s katerimi se obremenjuje nacionalno bogastvo, so nični.

#### **61. člen (dolžnost obveščanja)**

(1) Lastnik ali posestnik dediščine oziroma stvari, za katero se domneva, da ima lastnost dediščine, mora na poziv pristojne organizacije zagotoviti potrebne podatke o dediščini oziroma o stvari, za katero se domneva, da ima lastnost dediščine.

(2) Stroški zbiranja in obdelave podatkov iz prejšnjega odstavka bremenijo Republiko Slovenijo.

(3) Lastnik ali posestnik spomenika oziroma nacionalnega bogastva mora pomanjkljivosti ali škodo na spomeniku oziroma nacionalnem bogastvu nemudoma sporočiti pristojni organizaciji.

(4) Lastnik spomenika ali nacionalnega bogastva mora kupca spomenika ali nacionalnega bogastva seznaniti s spomeniškim statusom oziroma statusom nacionalnega bogastva in omejitvami, ki iz tega izhajajo.

#### **62. člen (javna dostopnost spomenikov)**

(1) Spomeniki so dostopni javnosti v skladu z aktom o razglasitvi.

(2) Najnižja časovna obveznost dostopnosti spomenika javnosti se v aktu o razglasitvi določi v sorazmerju z zmožnostmi lastnika oziroma posestnika in pomenom spomenika za javnost.

(3) Lastnik oziroma posestnik spomenika, ki je prejel sredstva ministrstva, namenjena varstvu dediščine, zagotavlja dostopnost spomenika javnosti v skladu s pogodbo oziroma odločbo o sofinanciranju ukrepov varstva. Najnižja časovna obveznost dostopnosti spomenika javnosti se v pogodbi oziroma odločbi določi glede na obseg sofinanciranja ter umetniške in zgodovinske vrednosti spomenika. Tako določena časovna obveznost dostopnosti spomenika javnosti ne sme biti nižja od časovne obveznosti, določene v aktu o razglasitvi.

#### **63. člen (dostop do spomenika za potrebe njegovega varstva)**

(1) Lastnik in posestnik spomenika morata pooblaščenim osebam dopustiti dokumentiranje in proučevanje spomenika.

(2) Če lastnik, posestnik ali druga oseba z upiranjem ali grožnjami ne dovoli dostopa iz prejšnjega odstavka ali če je mogoče utemeljeno pričakovati tako upiranje ali grožnje, ima pooblaščenca oseba zavoda pravico izvesti dokumentiranje in proučevanje spomenika ob pomoči policije. Policija nudi pomoč v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije.

(3) Lastnik ali posestnik ima pravico do odškodnine za škodo, povzročeno z aktivnostmi iz prvega odstavka tega člena.

#### **64. člen (dolžnost varstva spomenika)**

(1) Lastnik mora zagotavljati varstvo spomenika v skladu s svojimi zmožnostmi.

(2) Zavod lastniku z odločbo odredi delno ali celotno izvedbo ukrepov varstva v skladu z zmožnostmi lastnika in ob upoštevanju koristi in ugodnosti, ki jih ima lastnik od spomenika. Zmožnosti lastnika ter koristi in ugodnosti se presojuje v okviru obdavčljivega premoženja oziroma obdavčljivega dohodka lastnika.

(3) Zavod lahko v primeru kršitve odločbe na lastnikove stroške sam izvede odrejene ukrepe varstva ali pa njihovo izvedbo zaupa drugemu. Za povrnitev stroškov ima Republika Slovenija oziroma občina, ki je krila izvedbo ukrepov varstva, pravico uveljavljati obligacijskopravni zahtevek proti lastniku.

(4) Pri presoji sorazmernosti zavod upošteva koristi in ugodnosti, ki izvirajo iz statusa spomenika. Lastnik se ne more sklicevati na obremenitve zaradi zvišanih stroškov varstva spomenika, ki so nastali zaradi opustitve varstva in rednega vzdrževanja spomenika v skladu s tem ali drugim zakonom.

(5) Podatke o obsegu obdavčljivega premoženja in obdavčljivega dohodka pridobiva zavod v skladu s 137. členom tega zakona.

#### **65. člen** **(označevanje spomenikov in nacionalnega bogastva)**

(1) Z namenom izboljšanja dostopa javnosti se spomeniki označijo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se spomenik ne označi, če je to v nasprotju s koristmi varstva dediščine ali drugo javno koristjo.

(3) Označijo se lahko tudi nepremičnine, v katerih se hrani premična dediščina s statusom nacionalnega bogastva.

(4) Označevanje v skladu s tem členom je oblika varstva dediščine za primer oboroženih spopadov v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija.

(5) Način označevanja spomenikov in nacionalnega bogastva določi minister. Način označevanja območij enotnega zavarovanja določi minister v soglasju z ministrom za ohranjanje narave.

#### **66. člen** **(omejitev oglaševanja in obveščanja)**

(1) Na spomenikih in varstvenih območjih dediščine je postavljanje trajnih ali začasnih objektov, naprav in predmetov za oglaševanje prepovedano.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je v skladu s pogoji, ki jih določa prostorski izvedbeni akt, dovoljeno oglaševanje, če to ni v nasprotju z aktom o razglasitvi oziroma aktom o določitvi in če oglaševanje ni v nasprotju z družbenim pomenom dediščine.

(3) Na spomenikih in varstvenih območjih dediščine je dovoljeno postavljanje trajnih ali začasnih objektov, naprav in predmetov za obveščanje o dediščini, kulturnih dogodkih in prireditvah lastnika oziroma upravljavca spomenika, če akt o razglasitvi oziroma akt o določitvi takšnega obveščanja ne prepoveduje in če obveščanje ni v nasprotju z družbenim pomenom dediščine.

#### **67. člen** **(prepoved uporabe podobe in imena spomenika brez soglasja lastnika)**

(1) Nihče ne sme uporabljati podobe in imena spomenika za pridobitne namene brez soglasja lastnika. Lastnik lahko s soglasjem določi tudi višino nadomestila za uporabo.

(2) Omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja za uporabo podobe ali imena spomenika za namene raziskovanja, proučevanja, dokumentiranja in predstavljanja spomenika, izobraževanja o njem ter izvajanja ukrepov varstva.

#### **68. člen** **(hranjenje in varovanje ter prevoz nacionalnega bogastva)**

(1) Lastnik oziroma posestnik skrbi za hranjenje in varovanje nacionalnega bogastva v skladu z minimalnimi zahtevami, določenimi v predpisu iz petega odstavka tega člena.

(2) Pristojni muzej preverja ustreznost hranjenja in varovanja nacionalnega bogastva in daje lastnikom in posestnikom nacionalnega bogastva navodila in nasvete za njegovo hranjenje in varovanje.

(3) Lastnik oziroma posestnik zagotovi varen prevoz nacionalnega bogastva v skladu s predpisom iz petega odstavka tega člena.

(4) Če da lastnik oziroma posestnik nacionalno bogastvo drugi osebi za razstavljanje ali druge namene, lahko s pogodbo nanjo začasno prenese obveznosti izpolnjevanja zahtev glede hranjenja in varovanja ter prevoza.

(5) Minimalne strokovne, tehnične in prostorske zahteve, ki jih morajo izpolnjevati lastniki oziroma posestniki pri hranjenju in varovanju ter prevozu nacionalnega bogastva, določi minister.

#### **69. člen** **(hranjenje arheoloških ostalin in postopek za pridobitev dokazila o izvoru)**

(1) Hranjenje premičnih arheoloških ostalin je dovoljeno le s posedovanjem dokazila o izvoru.

(2) Dokazilo o izvoru je listina, kot je sklep o dedovanju, dovoljenje o izvozu, oporoka, pogodba, odločba sodišča ali upravnega organa ali izpisek iz evidence prodaje, ali druga verodostojna listina, iz katere izhaja, da je oseba premično arheološko ostalino zakonito pridobila v last ali hrambo. Dokazilo o izvoru je lahko tudi izvedensko mnenje, izjava prejšnjega lastnika ali druge priče ali druga dokumentacija, kot je fotografija, posnetek ali objava v publikaciji. Za dokazilo o izvoru se šteje tudi prijava o odkritju.

(3) Pravna ali fizična oseba, ki hrani premično arheološko ostalino brez posedovanja dokazila o izvoru, o tem obvesti ministrstvo.

(4) Ministrstvo na podlagi obvestila ali po uradni dolžnosti izvede postopek, v katerem na podlagi strokovnega mnenja pristojnega muzeja z odločbo ugotovi, ali:

- premična arheološka ostalina izpolnjuje pogoje iz prve, druge in tretje alineje 2. točke 4. člena tega zakona in ima lastnosti dediščine,
- premična arheološka ostalina izvira z ozemlja Republike Slovenije,
- je bila premična arheološka ostalina odkrita ali drugače pridobljena po 31. juliju 1945 in
- so predpisi, ki so veljali v času odkritja ali drugačne pridobitve, premično arheološko ostalino opredeljevali kot dediščino v lasti Republike Slovenije.

(5) Oseba iz tretjega odstavka tega člena pooblaščenim osebam pristojnega muzeja dovoli dokumentiranje in proučevanje premične arheološke ostaline za potrebe priprave strokovnega mnenja iz prejšnjega odstavka.

(6) Če se v postopku ugotovi, da premična arheološka ostalina ne izpolnjuje pogojev iz četrtega odstavka tega člena, premična arheološka ostalina ostane v posesti osebe, ki jo je hranila pred začetkom postopka.

(7) Odločba iz četrtega odstavka tega člena se šteje za dokazilo o izvoru za potrebe hrambe premične arheološke ostaline na ozemlju Republike Slovenije in ne kot dokazilo o lastništvu ali kot dovoljenje iz prvega odstavka 89. člena tega zakona.

## **70. člen**

### **(oddajanje in odsvojitve dediščine v lasti Republike Slovenije ali občine)**

(1) Spomenik ali del spomenika v lasti Republike Slovenije ali občine je dopustno:

- oddati v najem, če ga upravljavec začasno ali trajno ne potrebuje več za opravljanje svojih nalog in če se z oddajo ne poslabšajo pogoji za ohranjanje spomenika v skladu z aktom o razglasitvi, ali
- odsvojiti, če ga upravljavec trajno ne potrebuje za opravljanje svojih nalog in če se z odsvojitvijo ne poslabšajo pogoji za ohranjanje spomenika v skladu z aktom o razglasitvi.

(2) Pogoji iz prejšnjega odstavka ne veljajo za oddajo v najem ali odsvojitve nepremičnine na spomeniškem območju, ki sama po sebi ni spomenik, razen delov, ki obsegajo arheološka najdišča, ali kjer akt o razglasitvi zahteva zaznambo spomeniškega območja v zemljiški knjigi.

(3) Prepovedano je odsvojiti:

- spomenik v lasti Republike Slovenije ali občine, ki je zavarovan na podlagi posebnih predpisov, odločb ali mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija, razen če posebni predpis, odločba ali mednarodna pogodba ne določa drugače,
- spomenik v lasti Republike Slovenije ali občine, ki je arheološko najdišče in je namenjeno predstavitvi javnosti, ali
- spomenik v lasti Republike Slovenije ali občine, za katerega je vlada določila prepoved odsvojitve iz razloga nacionalnega interesa.

(4) Prepoved odsvojitve iz tretje alineje prejšnjega odstavka spomenika se zaznamuje v zemljiški knjigi. Vlada pošlje odločitev o prepovedi odsvojitve iz tretje alineje prejšnjega odstavka zemljiškotrižnemu sodišču, ki odloči o zaznambi prepovedi odsvojitve spomenika.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena je v skladu s pogoji iz prvega odstavka tega člena dopustna odsvojitve spomenika v lasti Republike Slovenije ali občine, če gre za prenos lastninske pravice na spomeniku med Republiko Slovenijo in občino.

(6) Odločitev o odsvojitvi spomenika v lasti Republike Slovenije sprejme vlada na podlagi predhodnega mnenja ministra. Minister se v mnenju opredeli do izpolnjevanja pogojev za odsvojitve iz prvega odstavka tega člena. Šteje se, da so pogoji za odsvojitve izpolnjeni, če minister mnenja ne poda v 30 dneh od prejema poziva za podajo mnenja. Ne glede na prvi stavek tega odstavka o odsvojitvi spomenika v lasti Republike Slovenije, ki ga upravlja drugi državni organ v skladu z zakonom, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države, odloči predstojnik upravljavca ali funkcionar oziroma javni uslužbenec, ki sta zaposlena v organu in ju je predstojnik za to pooblastil. Pooblastilo se podeli za posamezni pravni posel. Odločitev o odsvojitvi spomenika v lasti občine sprejme pristojni organ občine.

(7) Spomenik se lahko odda v najem za določen čas, vendar ne dlje kot za 20 let.

(8) Premična arheološka ostalina, odkrita na ozemlju Republike Slovenije, se ne sme odsvojiti, dokler ni v postopku iz 37. ali 69. člena tega zakona ugotovljeno, da ne gre za arheološko najdbo ali da arheološka najdba ni last Republike Slovenije.

(9) Nacionalnega bogastva v lasti Republike Slovenije ali občine, ki ga hrani pristojni muzej, ni dopustno odsvojiti, razen če gre za izmenjavo predmeta, ki pomeni bistveno dopolnitev muzejske zbirke. O odsvojitvi odloča minister oziroma pristojni organ občine, ki je ustanoviteljica muzeja, na predlog pristojnega muzeja.

(10) Sredstva, dosežena z oddajo v najem ali odsvojitvijo dediščine v lasti Republike Slovenije ali občine, se lahko namenijo le za ohranjanje, obnovo, prenovo, vzdrževanje, oživiljanje ali nakup dediščine.

3. oddelek  
Svetovanje

**71. člen**  
**(pravica do pojasnil, nasvetov in navodil)**

(1) Lastnik ali posestnik nepremične dediščine ima pravico do brezplačnih pojasnil, nasvetov in navodil zavoda v zvezi z lastnostmi, družbenim pomenom in varovanjem nepremične dediščine.

(2) Lastnik ali posestnik premične dediščine ima pravico do brezplačnih nasvetov pristojnega muzeja v zvezi z varovanjem premične dediščine. Lastnik oziroma posestnik nacionalnega bogastva ima pravico do brezplačnih pojasnil, nasvetov in navodil pristojnega muzeja v zvezi z lastnostmi, kulturno vrednostjo, hranjenjem, varovanjem in prevozom nacionalnega bogastva.

(3) Lastnik ali posestnik uveljavlja pravice iz tega člena z vložitvijo zahtevka pri pristojni organizaciji elektronsko, po pošti ali osebno. Pristojna organizacija evidentira vložitev zahtevka.

(4) Pristojna organizacija v nujnih primerih, kadar dediščini grozi neposredna nevarnost poškodovanja ali uničenja, lastniku oziroma posestniku nudi strokovno pomoč iz tega člena nemudoma, najpozneje pa v treh dneh od vložitve zahtevka v skladu s prejšnjim odstavkom.

VI. POGLAVJE  
POSEGI

1. oddelek  
Poseg

**72. člen**  
**(poseg)**

(1) Za poseg se štejejo zlasti:

1. sprememba dediščine, ki se šteje za gradnjo v skladu s predpisi s področja graditve objektov,
2. dela pri vzdrževanju in uporabi dediščine,
3. premeščanje dediščine ali njenih delov,
4. dejavnosti in ravnanja, ki se izvajajo v zvezi z dediščino ali neposredno z njo,
5. iskanje in raziskave arheoloških ostalin,
6. raziskave druge dediščine,
7. delna ali celotna odstranitev arheološke ostaline ali dediščine.

(2) Ne glede na 5. in 6. točko prejšnjega odstavka se raziskave, ki fizično ne posegajo v dediščino ali arheološke ostaline in njihov prostorski kontekst oziroma ki ne spreminjajo njihovih materialnih lastnosti ali sestave, ne štejejo za poseg.

2. oddelek  
Raziskava

**73. člen**  
**(vrste raziskav)**

Raziskave se glede na predmet raziskave delijo na raziskavo arheoloških ostalin in raziskavo druge dediščine, po namenu pa na preventivne, znanstvene ali strokovno-izobraževalne.

#### **74. člen** **(raziskava arheoloških ostalin)**

(1) Raziskava arheoloških ostalin poleg terenskega dela obsega tudi poterensko obdelavo arhiva arheološke raziskave v sodelovanju s pristojnim muzejem. Rok za predajo celotnega originalnega arhiva arheološke raziskave pristojnemu muzeju je pet let po koncu terenskih del raziskave arheoloških ostalin.

(2) Izvajalec raziskave o izvedeni raziskavi arheoloških ostalin med trajanjem raziskave arheoloških ostalin in po njenem koncu poroča ministrstvu. Zahteve glede poročanja in roki za oddajo vmesnih in končnega poročila o raziskavi arheoloških ostalin se določijo v dovoljenju iz 76. člena tega zakona.

(3) Trajno hranjenje arhivov arheoloških raziskav kot celote se zagotavlja v depojih pristojnih muzejev. Arhivi arheoloških raziskav istega arheološkega najdišča se praviloma hranijo na enem mestu. Pristojni muzej zagotovi dostop do arhiva arheološke raziskave javnosti.

(4) Arhiv arheološke raziskave je last Republike Slovenije tudi med raziskavo arheoloških ostalin.

(5) Pooblaščen oseba, ki vodi raziskavo arheološke ostaline, ima izključno pravico javne objave dokumentacije raziskave arheoloških ostalin in arhiva arheološke raziskave v petih letih po koncu terenskega dela raziskave arheološke ostaline.

(6) Ureditev gradbišča in spremljevalna dela v zvezi s posegom, ki se šteje za gradnjo v skladu s predpisi s področja graditve objektov, niso del raziskave arheoloških ostalin.

#### **75. člen** **(predhodna arheološka raziskava)**

(1) Predhodna arheološka raziskava je raziskava arheoloških ostalin, s katero se zagotavlja preventivno varstvo arheoloških ostalin in odvrta oziroma zmanjšujejo posegi v prostor, če varstva arheoloških ostalin ni mogoče zagotoviti drugače, pa tudi njihova strokovna odstranitev.

(2) Predhodna arheološka raziskava se opravi, da se:

- pridobijo informacije za strokovno identifikacijo arheoloških ostalin za namen vpisa v register, razglasitve spomenika ali določitve varstvenega območja dediščine (v nadaljnjem besedilu: osnovna diagnostična raziskava),
- ovrednotita vsebina in sestava arheoloških najdišč za potrebe natančnejše določitve ukrepov varstva arheološke ostaline, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine (v nadaljnjem besedilu: dopolnilna diagnostična raziskava), ali
- strokovno identificirane arheološke ostaline pred graditvijo ali drugim posegom v prostor strokovno odstranijo.

(3) Osnovne diagnostične raziskave se opravijo v primerih iz 37., 39. in 46. člena tega zakona in v drugih primerih v skladu s programom dela in finančnim načrtom zavoda. Osnovne diagnostične raziskave opravlja zavod kot javno službo. Zavod lahko v skladu s programom dela in finančnim načrtom zavoda v izvedbo osnovnih diagnostičnih raziskav z javnim naročilom vključi drugo pravno ali fizično osebo, ki izpolnjuje pogoje iz 76. člena tega zakona.

(4) Dopolnilne diagnostične raziskave se opravijo, če to zahteva zavod s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja.

#### **76. člen** **(dovoljenje za raziskavo arheoloških ostalin)**

(1) Pred izvedbo raziskave arheoloških ostalin, ki je poseg, je treba pridobiti dovoljenje za raziskavo arheoloških ostalin (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za raziskavo).

(2) Dovoljenje za raziskavo se izda pravni ali fizični osebi, ki ima kadre, opremo in sredstva, ki omogočajo izvedbo raziskave arheoloških ostalin v skladu s strokovnimi standardi, določenimi v predpisu iz šestega odstavka tega člena.

(3) Minister izda dovoljenje za raziskavo, če:

- raziskavo arheoloških ostalin vodi posameznik, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje za vodjo raziskave iz 77. člena tega zakona,
- raziskavo arheoloških ostalin nadzoruje zavod in
- so za raziskavo arheoloških ostalin, vključno s poterenško obdelavo arhiva arheološke raziskave, zagotovljena zadostna finančna sredstva.

(4) Za dajanje mnenj v postopku izdaje dovoljenja za raziskavo minister imenuje strokovno komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjakinje arheologinje ali strokovnjaki arheologi s področja varstva nepremične in premične dediščine ter z akademskega področja (v nadaljnjem besedilu: strokovnjaki arheologi).

(5) Dovoljenje za raziskavo preneha veljati po poteku dveh let od njegove pravnomočnosti, razen če se raziskava arheoloških ostalin, zaradi katere je bilo dovoljenje dano, začne izvajati v tem roku. Trajanje veljavnosti dovoljenja za raziskavo, ki je bilo izdano v postopkih sofinanciranja raziskav arheoloških ostalin iz drugega in tretjega odstavka 135. člena tega zakona, se določi v skladu s predpisi o izvrševanju proračuna Republike Slovenije.

(6) Minister podrobneje določi postopek in pogoje za izdajo dovoljenja za raziskavo, zahteve za izvajanje raziskav arheoloških ostalin, strokovne standarde raziskave arheoloških ostalin in način izdelave, vsebine ter hranjenja dokumentacije in arhiva arheološke raziskave, poročanje o njihovem izvajanju in nadzor nad njihovim izvajanjem ter obseg dela strokovne komisije iz četrtega odstavka tega člena.

## **77. člen**

### **(pogoji za imenovanje vodje in drugih udeležencev raziskave arheoloških ostalin)**

(1) Za vodjo raziskave arheoloških ostalin se lahko imenuje fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima izobrazbo s področja arheologije, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe s področja arheologije, pridobljene po študijskih programih druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo,
- je bila namestnica ali namestnik vodje raziskave arheološke ostaline pri vsaj petih metodološko in po obsegu primerljivih raziskavah arheoloških ostalin,
- je avtorica ali avtor ali soavtorica ali soavtor vsaj petih objavljenih ali drugače javno dostopnih končnih strokovnih poročil o raziskavah arheoloških ostalin, ki so po raziskovalnem postopku in obsegu primerljive s predlagano raziskavo arheološke ostaline,
- ima izpolnjene vse obveznosti iz predhodno izdanih dovoljenj za raziskavo, pri čemer ima lahko največ tri neoddana končna poročila o raziskavah arheoloških ostalin, opravljenih v preteklosti.

(2) Za namestnico ali namestnika vodje raziskave arheoloških ostalin se lahko imenuje fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima izobrazbo s področja arheologije, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe s področja arheologije, pridobljene po študijskih programih druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo,

- je sodelovala pri vsaj petih metodološko in po obsegu primerljivih raziskavah arheoloških ostalin in
- je avtorica ali avtor ali soavtorica ali soavtor vsaj dveh objavljenih ali drugače javno dostopnih končnih strokovnih poročil o raziskavah arheoloških ostalin, ki so po zvrsti in obsegu primerljive s predlagano raziskavo arheoloških ostalin.

(3) V primeru podvodne raziskave arheoloških ostalin mora biti vodja raziskave, ob izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena, usposobljen za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo najmanj kategorije potapljač z veljavno licenco tretje stopnje. Drugi udeleženci raziskave arheoloških ostalin morajo biti usposobljeni za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo najmanj kategorije potapljač z veljavno licenco druge stopnje.

### 3. oddelek Kulturnovarstveno soglasje in kulturnovarstveni pogoji

#### **78. člen (kulturnovarstveno soglasje)**

(1) Kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti za poseg v:

- spomenik,
- vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi,
- varstveno območje dediščine, če akt o določitvi ne določa drugače.

(2) Kulturnovarstveno soglasje za poseg, ki pomeni odstranitev dediščine zaradi izgube varovanih sestavin, se lahko izda, če je dediščina tako dotrajana in poškodovana, da tega ni mogoče odpraviti z običajnimi sredstvi za obnovo, ali če dediščina ogroža varnost ljudi in premoženja.

(3) V kulturnovarstvenem soglasju iz prejšnjega odstavka se lahko določi obveznost izdelave dokumentiranja obstoječega stanja za namen dokumentarnega varstva.

(4) Kulturnovarstvenega soglasja iz drugega odstavka tega člena ni mogoče izdati, če se ugotovi, da je izguba varovanih sestavin posledica namernega poškodovanja oziroma uničenja dediščine, ali če je dediščina začasno razglašena za spomenik.

(5) Kulturnovarstveno soglasje ni potrebno, če gre za:

- poseg, ki je nujen za odvrnitev nepredvidljive nevarnosti uničenja ali poškodovanja dediščine ali za odvrnitev nevarnosti za ljudi in premoženje (v nadaljnjem besedilu: nujni poseg),
- raziskavo arheoloških ostalin, za katero je potrebno dovoljenje za raziskavo, in
- poseg v arheološko najdišče, če ne gre za poseg v tla ali pod vodo in na območju ne velja drug varstveni režim, zaradi katerega je pred posegom treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje.

(6) Pred izvedbo nujnega posega je treba dokumentirati obstoječe stanje za namen dokumentarnega varstva. O nujnem posegu je treba takoj po njegovi izvedbi obvestiti zavod in vložiti vlogo za izdajo naknadnega kulturnovarstvenega soglasja.

(7) Če gre za poseg, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, se kulturnovarstveno soglasje šteje za mnenje v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, in se izda v obliki, ki jo določajo predpisi s področja graditve. Mnenje iz prejšnjega stavka ni upravni akt.

(8) Zaradi posebnega varstva svetovne dediščine se za poseg na območju svetovne dediščine, njenem vplivnem območju ali njenem širšem vplivnem območju, katerega izvedba lahko pomembno vpliva na ohranjanje izjemne univerzalne vrednosti svetovne dediščine, izvede presoja vplivov na dediščino v postopku izdaje kulturnovarstvenega soglasja.

(9) Pri presoji vplivov iz prejšnjega odstavka se ob upoštevanju usmeritev in metodologije za presojo vplivov na svetovno dediščino iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona opredelijo razvojne možnosti ter pričakovani pozitivni in negativni vplivi na svetovno dediščino, preučijo alternativne možnosti in njihovi vplivi ter določijo omilitveni ukrepi, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi posega z namenom ohranjanja izjemne univerzalne vrednosti svetovne dediščine.

## **79. člen** **(izdaja kulturnovarstvenega soglasja)**

(1) Vloga za izdajo kulturnovarstvenega soglasja se v primeru posega, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, vložijo v sistemu eGraditev v skladu s predpisi o graditvi, v drugih primerih pa se vložijo pri zavodu. Vloga se lahko pri zavodu vložijo elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine, osebno ali pošlje po pošti.

(2) K vlogi za poseg, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, je treba priložiti projektno dokumentacijo, ki jo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja določajo predpisi o graditvi. K vlogi za poseg, za katerega ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja, je treba priložiti opis in grafični prikaz, iz katerega so razvidni obstoječe stanje ter lokacijske, funkcionalne, oblikovne in tehnične značilnosti nameravanega posega.

(3) Če je tako določeno s kulturnovarstvenimi pogoji, je treba k vlogi priložiti tudi dokazila o izpolnitvi pogojev iz šestega odstavka 80. člena tega zakona.

(4) Zavod izda kulturnovarstveno soglasje za poseg v spomenik ali vplivno območje spomenika v skladu z aktom o razglasitvi in za poseg v varstveno območje dediščine v skladu z aktom o določitvi.

(5) Zavod lahko v kulturnovarstvenem soglasju določi način ravnanja v primeru odkritja dediščine ali arheoloških ostalin med posegom, način izvedbe del in način strokovnega nadzora nad njihovo izvedbo, vključno z načinom potrjevanja posameznih faz izvedbe.

(6) Pri odločanju o izdaji kulturnovarstvenega soglasja zavod pretehta razloge za poseg v dediščino in razloge za ohranjanje dediščine v obstoječi obliki v skladu s previdnostnim načelom iz 13. člena tega zakona. Zavod pri odločanju o izdaji kulturnovarstvenega soglasja v prid odobritve posega upošteva okoliščino, da predlagani poseg omogoča vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za varovanje dediščine.

(7) Zavod zavrne izdajo kulturnovarstvenega soglasja, če poseg ni v skladu z akti iz četrtega odstavka tega člena ali v primeru iz enajstega odstavka 80. člena tega zakona.

(8) Šteje se, da je bilo kulturnovarstveno soglasje izdano, če so bili kulturnovarstveni pogoji pridobljeni in če zavod ni odločil drugače v 30 dneh po vložitvi vloge za izdajo kulturnovarstvenega soglasja.

## **80. člen** **(kulturnovarstveni pogoji)**

(1) Pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje.

(2) Vloga za izdajo kulturnovarstvenih pogojev se v primeru posega, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, vložijo v sistemu eGraditev v skladu s predpisi o graditvi, v drugih primerih pa se vložijo pri zavodu. Vloga se lahko pri zavodu vložijo elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine, osebno ali pošlje po pošti.

(3) V vlogi je treba navesti namen posega in k njej priložiti projektno dokumentacijo, ki jo za pridobitev projektnih in drugih pogojev predpisujejo predpisi o graditvi. V primeru posega, za katerega ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja, je treba k vlogi priložiti ustrezno skico in opis posega.

(4) Zavod s kulturnovarstvenimi pogoji določi zahteve, ki jih mora izpolnjevati projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja oziroma ki jih mora izpolnjevati druga projektna dokumentacija, potrebna za izvedbo posegov.

(5) Kulturnovarstveni pogoji se določijo za poseg v spomenik ali vplivno območje spomenika v skladu z aktom o razglasitvi in za poseg v varstveno območje dediščine v skladu z aktom o določitvi.

(6) Zavod lahko s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost:

- oprave predhodne arheološke raziskave,
- oprave raziskave druge dediščine,
- priprave konservatorskega načrta,
- izvedbe presoje vplivov na svetovno dediščino in
- izvedbe izravnalnega ukrepa v skladu z 82. členom tega zakona.

(7) Zavod določi obveznost oprave predhodne arheološke raziskave oziroma raziskave druge dediščine, če upravičeno domneva, da so v nepremičnini, ki je predmet posegov, neodkrita dediščina ali arheološke ostaline, in grozi nevarnost za njihovo poškodovanje ali uničenje.

(8) Zavod določi obveznost priprave konservatorskega načrta za poseg v spomenik, če je nameravani poseg kompleksen, grozi nevarnost uničenja ali ogrožanja spomenika ali je treba pri posegu izvesti konservatorsko-restavratorska dela.

(9) Pri določanju kulturnovarstvenih pogojev zavod v okviru predlaganih posegov izbere tiste ukrepe, ki prispevajo h krepitvi podnebne odpornosti dediščine.

(10) Šteje se, da pogoji za izdajo kulturnovarstvenega soglasja niso potrebni in se lahko vloga za izdajo kulturnovarstvenega soglasja, če zavod pogojev ni izdal v 30 dneh od vložitve vloge za izdajo kulturnovarstvenih pogojev. V tem primeru se upoštevajo kot pogoji za pripravo projektne dokumentacije za poseg v spomenik ali vplivno območje spomenika določbe akta o razglasitvi in varstveno območje dediščine določbe akta o določitvi.

(11) Če zavod že na podlagi vloge za izdajo kulturnovarstvenih pogojev ugotovi, da je poseg sprejemljiv in da kulturnovarstveni pogoji niso potrebni, se vloga za kulturnovarstvene pogoje šteje za vlogo za izdajo kulturnovarstvenega soglasja.

(12) Če zavod že na podlagi vloge za izdajo kulturnovarstvenih pogojev ugotovi, da poseg ni dopusten ali mogoč, se vloga za izdajo kulturnovarstvenih pogojev šteje za vlogo za izdajo kulturnovarstvenega soglasja. Zavod na podlagi te ugotovitve zavrne izdajo kulturnovarstvenega soglasja.

(13) Kulturnovarstveni pogoji niso upravni akt.

(14) Vsebinsko, obliko in način priprave konservatorskega načrta določi minister.

### **81. člen** **(trajanje veljavnosti kulturnovarstvenega soglasja)**

Kulturnovarstveno soglasje preneha veljati po poteku petih let od njegove izdaje, razen če se poseg, zaradi katerega je bilo soglasje dano, začne izvajati v tem roku. Če je treba za poseg pridobiti gradbeno dovoljenje in se petletni rok izteče v času postopka izdaje gradbenega dovoljenja, se trajanje

veljavnosti kulturnovarstvenega soglasja podaljša do pravnomočne odločitve o izdaji gradbenega dovoljenja.

## **82. člen** **(izravnalni ukrep)**

(1) Minister lahko dovoli tudi odstranitev arheološke ostaline, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine, če se stranki naloži izvedba izravnalnega ukrepa.

(2) Ne glede na drugi odstavek 78. člena tega zakona lahko zavod s kulturnovarstvenim soglasjem dovoli tudi odstranitev druge dediščine, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine, če se stranki naloži izvedba izravnalnega ukrepa.

(3) Izravnalni ukrep obsega:

- plačilo denarnega zneska vrednosti povzročene škode, ki nastane zaradi odstranitve arheološke ostaline ali dediščine, ali
- financiranje oziroma izvedbo ukrepov varstva za ohranitev ali oživitev dediščine oziroma arheološke ostaline primerljivega pomena.

(4) Višino izravnalnega ukrepa za odstranitev arheološke ostaline določi minister v ugotovitvenem postopku na podlagi obsega poškodovanja arheološkega najdišča in primerjalnega vrednotenja zavoda. Višino izravnalnega ukrepa za odstranitev druge dediščine določi zavod v ugotovitvenem postopku na podlagi primerjalnega vrednotenja. Izravnalni ukrep mora biti po učinku sorazmeren pomenu dediščine ali arheološke ostaline, katere odstranitev se dovoli.

(5) Sredstva, dosežena s plačilom denarnega zneska, se lahko namenijo le za ukrepe varstva ali nakup dediščine.

(6) Minister sprejme navodila za določitev in izvedbo izravnalnih ukrepov.

## **VII. POGLAVJE** **DEDIŠČINSKO UPRAVLJANJE**

### **83. člen** **(dediščinsko upravljanje)**

(1) Lastnik spomenika zagotovi dediščinsko upravljanje spomenika v skladu z aktom o razglasitvi. Lastnik lahko spomenik dediščinsko upravlja sam ali njegovo upravljanje poveri drugemu dediščinskemu upravljavcu.

(2) Dediščinskega upravljavca morajo imeti:

- spomeniki, ki so varovani na podlagi mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija, in
- spomeniki, za katere to določa akt o razglasitvi.

(3) Dediščinsko upravljanje za spomenik iz prve alineje prejšnjega odstavka določi vlada, za spomenik iz druge alineje prejšnjega odstavka pa organ, ki je izdal akt o razglasitvi. Vlada oziroma organ iz prejšnjega stavka zagotovi dediščinsko upravljanje spomenika tako, da:

- dediščinsko upravlja spomenik neposredno sam v režijskem obratu,
- poveri dediščinsko upravljanje spomenika javnemu zavodu ali drugi osebi javnega prava, ki je ustanovljena z namenom dediščinskega upravljanja spomenika, ali
- poveri dediščinsko upravljanje spomenika fizični ali pravni osebi v skladu s predpisi, ki urejajo javno-zasebno partnerstvo in koncesijske pogodbe.

(4) Vlada lahko za dediščinsko upravljanje spomenika v skladu z drugo alinejo prejšnjega odstavka ustanovi poseben javni zavod ali dediščinsko upravljanje poveri javnemu zavodu iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona, ki je pristojen na ozemlju občine, na katerem je spomenik.

(5) Dediščinsko upravljanje spomenika se lahko poveri upravljavcu zavarovanega območja narave, če je tako določeno v aktu o zavarovanju zavarovanega območja.

(6) Dediščinsko upravljanje spomenika se izvaja na podlagi načrta dediščinskega upravljanja iz 84. člena tega zakona.

#### **84. člen** **(načrt dediščinskega upravljanja)**

(1) Z načrtom dediščinskega upravljanja se določijo strateške in izvedbene usmeritve za celostno ohranjanje spomenika in način izvajanja njegovega varstva. Načrt se sprejme za obdobje sedmih let, pri čemer vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje.

(2) Načrt dediščinskega upravljanja se sprejme za spomenike, ki imajo dediščinskega upravljavca v skladu z drugim odstavkom prejšnjega člena. Drugi spomeniki morajo imeti načrt dediščinskega upravljanja, če to določa akt o razglasitvi.

(3) Načrt dediščinskega upravljanja pripravi dediščinski upravljavec ob strokovni pomoči zavoda in v sodelovanju z lastnikom spomenika najpozneje v šestih mesecih pred iztekom veljavnega načrta. Načrt sprejme organ, ki je sprejel akt o razglasitvi spomenika.

(4) Načrt dediščinskega upravljanja vsebuje najmanj:

1. pregled vrednosti spomenika z namenom zagotovitve njihovega obstoja in obogatitve,
2. vizijo varstva in razvoja,
3. strateške in izvedbene cilje dediščinskega upravljanja spomenika,
4. upravljavsko strukturo,
5. načrt dejavnosti, še posebej za zagotavljanje dostopnosti in upravljanje obiska,
6. ukrepe za varstvo v izrednih razmerah,
7. ukrepe za krepitev podnebne odpornosti dediščine,
8. kazalnike in način spremljanja izvajanja,
9. rok veljavnosti načrta dediščinskega upravljanja spomenika ter način njegovega dopolnjevanja in spreminjanja.

(5) V primeru skupnega dediščinskega upravljanja več teritorialno ali vsebinsko povezanih spomenikov, ki jih upravlja isti dediščinski upravljavec, se lahko za vse spomenike sprejme enoten načrt dediščinskega upravljanja.

(6) Če se spomeniško območje prekriva z območjem, varovanim ali zavarovanim v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave, se načrt dediščinskega upravljanja sprejme v soglasju z ministrom za ohranjanje narave. Pri pripravi načrta dediščinskega upravljanja sodeluje organizacija, pristojna za ohranjanje narave.

#### **85. člen** **(upravljanje območja enotnega zavarovanja)**

(1) Načrt upravljanja območja enotnega zavarovanja sprejme vlada na predlog ministra v soglasju z ministrom za ohranjanje narave.

(2) Vlada imenuje upravljavca območja enotnega zavarovanja. Upravljavec območja enotnega zavarovanja mora biti strokovno usposobljen za opravljanje nalog ohranjanja naravnih vrednot in varstva dediščine na območju enotnega zavarovanja.

(3) Minister lahko z upravljavcem območja enotnega zavarovanja sklene pogodbo, s katero opredeli naloge dediščinskega upravljanja spomenika.

#### **86. člen** **(javna služba dediščinskega upravljanja)**

(1) Republika Slovenija ali občina lahko določi, da javni zavod iz druge alineje tretjega odstavka ali petega odstavka 83. člena tega zakona opravlja naloge dediščinskega upravljanja kot javno službo varstva.

(2) Poleg dediščinskega upravljanja spomenika lahko javni zavod v okviru javne službe varstva opravlja tudi naslednje naloge:

- predstavljanje spomenika javnosti in razvijanje zavesti o vrednotah, povezanih z dediščino,
- dokumentiranje in raziskave dediščine,
- izvajanje posameznih konservatorsko-restavratorskih del,
- sodelovanje z uporabniki spomenikov ter nudenje strokovne pomoči z dajanjem pojasnil, nasvetov in navodil in
- sodelovanje pri varstvu dediščine v primeru izrednih razmer in pri ukrepih za krepitev podnebne odpornosti dediščine.

### **VIII. POGLAVJE** **TRGOVANJE Z DEDIŠČINO**

#### **87. člen** **(opravljanje dejavnosti trgovanja)**

(1) Pravna ali fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: trgovec) lahko opravlja dejavnost trgovanja s premično dediščino (v nadaljnjem besedilu: trgovanje z dediščino), če je vpisana v razvid trgovcev iz 148. člena tega zakona.

(2) Trgovec se vpiše v razvid trgovcev z vložitvijo predloga za vpis pri ministrstvu. Predlog vsebuje podatke iz drugega odstavka 148. člena tega zakona in se lahko vloži elektronsko, osebno ali pošlje po pošti. Ministrstvo trgovca obvesti o vpisu v razvid trgovcev.

(3) Trgovec mora preveriti izvor dediščine z dolžno skrbnostjo ter voditi evidenco nabave in prodaje ter drugih poslov z dediščino.

(4) Pred sklenitvijo pogodbe trgovec kupca dediščine na jasen in razumljiv način seznanj z možnostjo omejitve iznosa oziroma izvoza dediščine, izvedenim preverjanjem izvora dediščine ter razpoložljivo dokumentacijo in informacijami o izvoru dediščine.

(5) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za dejavnost trgovanja s kulturno dediščino drugih držav.

(6) Zvrsti premične dediščine, za katere veljajo obveznosti trgovca iz tega člena, določi minister.

#### **88. člen** **(vnos in uvoz)**

(1) Za uvoz predmetov kulturne dediščine, navedenih v delu B Priloge Uredbe 2019/880/EU, iz tretjih držav je potrebno dovoljenje ministra, če Uredba 2019/880/EU ne določa drugače (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za uvoz).

(2) Dovoljenje za uvoz se izda v skladu s postopkom, določenim v Uredbi 2019/880/EU in izvedbenih uredbah.

(3) Za uvoz predmetov kulturne dediščine, navedenih v delu C Priloge Uredbe 2019/880/EU, iz tretjih držav je potrebna izjava uvoznika, če Uredba 2019/880/EU ne določa drugače (v nadaljnjem besedilu: izjava uvoznika).

(4) Ministrstvo vzpostavi kontaktno točko za upravljanje, usmerjanje razvoja, opredeljevanje prednostnih nalog in spremljanje pravnega delovanja elektronskega sistema iz Uredbe 2019/880/EU.

(5) Nadzor nad vnosom in uvozom predmetov kulturne dediščine v skladu z Uredbo 2019/880/EU izvaja Finančna uprava Republike Slovenije.

(6) Če država članica Evropske unije predpisuje dovoljenje za iznos kulturne dediščine v drugo državo članico Evropske unije, je pri njenem vnosu na zahtevo pristojnega organa obvezna predložitev takega dovoljenja.

#### **89. člen** **(izvoz in iznos)**

(1) Za izvoz in iznos nacionalnega bogastva in druge premične dediščine, uvrščene na seznam, ki ga določi minister, je potrebno dovoljenje ministra (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za izvoz ali iznos).

(2) Trajni izvoz in iznos nacionalnega bogastva je prepovedan, razen v primerih izmenjave muzejskega, arhivskega ali knjižničnega gradiva.

(3) Začasni izvoz in iznos nacionalnega bogastva se dovoli za največ eno leto od datuma prehoda državne meje. Minister lahko dovoljeni čas začasnega izvoza ali iznosa enkrat ali večkrat podaljša, vendar skupno največ za pet let.

(4) Minister lahko dovoljenje za izvoz ali iznos začasno prekliče, če obstaja sum njegove zlorabe. Začasni preklic velja do ugotovitve dejanskega stanja, vendar najdlje tri mesece. V času začasnega preklica izvoz ali iznos ni dovoljen, že izvoženo oziroma izneseno dediščino pa je treba vrniti v Republiko Slovenijo. Če se ugotovi zloraba dovoljenja za izvoz ali iznos, ministrstvo dovoljenje prekliče.

(5) Ministrstvo vodi evidenco o izdanih dovoljenjih za izvoz in iznos.

(6) Podrobnejši način izdaje dovoljenja za izvoz ali iznos določi minister.

#### **90. člen** **(vračanje protipravno odstranjene dediščine)**

Ministrstvo koordinira vračanje premične dediščine, ki je bila protipravno odstranjena iz Republike Slovenije, ter vračanje premične dediščine ali kulturne dediščine druge države, ki je bila protipravno odstranjena iz druge države in vnesena v Republiko Slovenijo, v skladu z mednarodnimi pogodbami, katerih podpisnica je Republika Slovenija, in zakonom, ki ureja vračanje protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine.

#### **91. člen** **(rok za vlaganje zahtevkov za vračanje)**

(1) Če obstaja utemeljen sum, da je v Republiki Sloveniji premična dediščina ali kulturna dediščina druge države, ki je bila protipravno odstranjena iz države, ki ni država članica, s katero ima Republika Slovenija sklenjen sporazum o vračanju, lahko upravičenci vlagajo zahteve za vračanje v enem letu od dneva, ko so bili seznanjeni s tem, da je premična dediščina ali kulturna dediščina druge države v Republiki Sloveniji.

(2) Zahtevke za vračanje se sme vložiti pred potekom 30 let od dneva, ko je bila premična dediščina ali kulturna dediščina druge države protipravno odstranjena iz države iz prejšnjega odstavka, ali pred potekom 75 let, če gre za premičnino iz javne zbirke, zbirke cerkve oziroma druge verske skupnosti ali za premičnino, ki uživa posebno varstvo države, iz katere izvira.

## **92. člen** **(plačilo odškodnine dobrovernemu posestniku)**

Dobroverni posestnik, ki je premično dediščino pridobil po tem, ko je bila ta protipravno odstranjena iz Republike Slovenije, je upravičen do pravične odškodnine na podlagi odločbe pristojnega sodišča po tem, ko je premično dediščino vrnil v Republiko Slovenijo. Stroški odškodnine se krijejo iz proračuna Republike Slovenije. Republika Slovenija zahteva vrnitev plačane odškodnine od osebe, ki je premično dediščino protipravno odstranila z njenega ozemlja.

## **IX. POGLAVJE** **IMUNITETA**

### **93. člen** **(izjava o imuniteti)**

(1) Minister lahko tuji pravni osebi javnega prava poda izjavo, da Republika Slovenija v svojem imenu glede premične dediščine ali kulturne dediščine druge države, ki jo ima pravna oseba v posesti kot lastnik ali na drugi zakoniti podlagi, ne bo uveljavljala varstva iz naslova lastninske ali drugih pravic ter varstva posesti na tem premoženju pred sodišči v Republiki Sloveniji za čas, določen v izjavi (v nadaljnjem besedilu: izjava o imuniteti).

(2) Izjava o imuniteti se poda za namen posoje predmetov iz prejšnjega odstavka zaradi njihovega razstavljanja v pravnih osebah javnega prava iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona na ozemlju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: posojena kulturna dediščina).

(3) Z izjavo o imuniteti se pravna oseba seznanja s pravno ureditvijo imunitete v skladu s tem zakonom.

(4) Podelitev izjave o imuniteti ne vpliva na obveznosti Republike Slovenije, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb.

### **94. člen** **(pogoji za podelitev izjave o imuniteti)**

- (1) Izjava o imuniteti se lahko podeli, če:
- ima posojena kulturna dediščina zakonit izvor;
  - se posojena kulturna dediščina običajno hrani zunaj Republike Slovenije;
  - posojena kulturna dediščina ni v lasti fizične ali pravne osebe s stalnim prebivališčem oziroma sedežem v Republiki Sloveniji;
  - vnos ali uvoz posojene kulturne dediščine ni v nasprotju s tem zakonom, drugimi predpisi in mednarodnimi pogodbami, katerih podpisnica je Republika Slovenija;
  - je namen vnosa ali uvoza posojene kulturne dediščine razstavev na začasni razstavi v Republiki Sloveniji in

– je podelitev izjave o imuniteti v javnem interesu.

(2) Javni interes je podan zlasti, kadar je posojena kulturna dediščina pomemben del razstave in je brez podelitve izjave o imuniteti ne bi bilo mogoče razstaviti na ozemlju Republike Slovenije ali bi bilo to povezano z nesorazmernimi stroški.

(3) Izjava o imuniteti se ne deli za premožnost dediščino, katere vrnitev iz tujine zahteva Republika Slovenija, in za posojeno kulturno dediščino, katere izvor je sporen.

#### **95. člen** **(postopek podelitve izjave o imuniteti)**

(1) Vlogo za podelitev izjave o imuniteti vložijo organizator razstave na zahtevo osebe iz prvega odstavka 93. člena tega zakona.

(2) Vloga mora vsebovati:

1. seznam posojene kulturne dediščine,
2. predvideno trajanje nahajanja posojene kulturne dediščine na ozemlju Republike Slovenije,
3. podatke o osebi iz prvega odstavka 93. člena tega zakona,
4. izjavo organizatorja razstave, da vnos ali uvoz posojene kulturne dediščine ni v nasprotju s tem zakonom, drugimi predpisi in mednarodnimi pogodbami, katerih podpisnica je Republika Slovenija,
5. izjavo osebe iz prvega odstavka 93. člena tega zakona o zakonitem izvoru posojene kulturne dediščine,
6. informacije o razstavi,
7. utemeljitev izpolnitosti pogoja javnega interesa.

(3) Minister v izjavi določi:

- posojeno kulturno dediščino, glede katere je podeljena izjava o imuniteti,
- trajanje imunitete pred zasegom, ki ne sme biti daljše od enega leta,
- organizatorja razstave in
- omejitev razpolaganja s posojeno kulturno dediščino na ozemlju Republike Slovenije za potrebe njenega razstavljanja.

(4) Minister lahko v izjavi določi tudi omejitev izvoza posojene kulturne dediščine v tretje države.

(5) Izjave o imuniteti ni mogoče preklicati, razen v primeru navedbe neresničnih podatkov v vlogi za podelitev izjave o imuniteti, razpolaganja s posojeno kulturno dediščino v nasprotju s četrto alinejo tretjega odstavka tega člena ali njenega izvoza iz Republike Slovenije v nasprotju s prejšnjim odstavkom. Izjava o imuniteti, ki je podeljena v nasprotju s tretjim odstavkom prejšnjega člena, je nična.

(6) Postopek podelitve imunitete pred zasegom podrobneje določi minister.

### **X. POGLAVJE** **ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE**

#### **96. člen** **(zavod)**

Zavod je javni zavod, ki ga Republika Slovenija ustanovi za izvajanje javne službe varstva nepremične dediščine in z njo povezane premožnostne in nesnovne dediščine.

#### **97. člen**

### **(vodenje zavoda)**

(1) Zavod predstavlja in vodi generalna direktorica ali generalni direktor (v nadaljnjem besedilu: direktor).

(2) Direktor ima strokovno ali strokovnega vodjo (v nadaljnjem besedilu: strokovni vodja) in finančno ali finančnega vodjo (v nadaljnjem besedilu: finančni vodja), ki opravljata funkcijo pomočnice ali pomočnika direktorja. Strokovni vodja skrbi za vodenje strokovnega dela zavoda, finančni vodja pa za finančne zadeve zavoda.

### **98. člen (organizacijske enote)**

(1) Zavod je organiziran za ozemlje Republike Slovenije, v njegovem okviru pa se oblikujejo organizacijske enote za posamezna območja (v nadaljnjem besedilu: območne enote) in posamezna področja.

(2) Zavod ima naslednji področni organizacijski enoti:

- Restavratorski center in
- Center za preventivno arheologijo.

(3) Število in meje območnih enot se določijo v aktu o ustanovitvi.

(4) Organizacijska enota ima vodjo, ki organizira in strokovno vodi delo in poslovanje organizacijske enote.

(5) Vodja organizacijske enote je imenovan za dobo petih let in je lahko po poteku te dobe znova imenovan.

(6) Vodjo organizacijske enote imenuje in razrešuje direktor zavoda po predhodnem mnenju sveta zavoda. Vodja organizacijske enote se razreši, če nastopijo razlogi za razrešitev direktorja v skladu z zakonom, ki ureja zavode.

### **99. člen (naloge zavoda)**

(1) Zavod kot javno službo varstva opravlja naslednje naloge na področju varstva nepremične dediščine ter z njo povezane premične in nesnovne dediščine:

1. identificira, dokumentira, raziskuje, proučuje, vrednoti in interpretira nepremično dediščino ter z njo povezano premično in nesnovno dediščino;
2. skrbi za razvoj metod in standardov;
3. sodeluje z lastniki, upravljavci in uporabniki dediščine ter jim nudi strokovno pomoč z dajanjem pojasnil, nasvetov in navodil;
4. sodeluje pri varstvu dediščine v primeru izrednih razmer;
5. zagotavlja izobraževanje in izpopolnjevanje izvajalcev varstva;
6. sodeluje pri izvajanju strokovnih izpitov;
7. izvaja programe za razvijanje zavesti o dediščini;
8. izvaja raziskovalne in druge projekte na državni in mednarodni ravni;
9. upravlja spomenike v lasti Republike Slovenije v skladu s 83. členom tega zakona;
10. sodeluje pri pripravi strateških, izvedbenih in drugih dokumentov;
11. državnim organom nudi strokovno pomoč v skladu s tem zakonom;
12. sodeluje v postopkih presoje vplivov na dediščino;

13. spremlja vplive podnebnih sprememb na dediščino in razvija strokovne smernice za prilagajanje varstva dediščine podnebnim spremembam;
14. opravlja druge naloge s soglasjem in po navodilu ministrstva.

(2) Zavod na podlagi javnega pooblastila upravlja evidenci iz 145. in 147. člena tega zakona.

(3) Zavod izvaja javno službo varstva v skladu s programom dela in finančnim načrtom zavoda, s katerim se opredelijo vrste in obseg dejavnosti javne službe.

(4) Strateške in izvedbene usmeritve za delovanje zavoda določa strateški načrt v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

(5) Program dela temelji na strateškem načrtu.

#### **100. člen** **(naloge zavoda v okviru območnih enot)**

(1) Zavod v okviru območnih enot kot javno službo varstva opravlja naslednje naloge na področju konservatorstva:

1. predlaga vpis dediščine v register;
2. pripravlja predloge za razglasitev spomenikov;
3. pripravlja predloge za določitev varstvenih območij dediščine;
4. pripravlja strokovna izhodišča za vrednotenje dediščine v prostoru;
5. pripravlja gradiva za smernice in mnenja v postopkih priprave planov;
6. sodeluje s pripravljavci konservatorskih načrtov in jih potrjuje;
7. sodeluje z upravljavci spomenikov pri pripravi načrtov upravljanja;
8. pripravlja strokovne podlage za postopke, ki jih vodi ministrstvo;
9. v postopkih urbanističnih in arhitekturnih natečajev sodeluje pri pripravi natečajnih nalog in predlaga izvedence s področja varstva kulturne dediščine.

(2) Zavod v okviru območnih enot na podlagi javnega pooblastila:

- izdaja kulturnovarstvena soglasja in pogoje za posege v dediščino v skladu z 79. in 80. členom tega zakona;
- izdaja odločbe o arheološki najdbi in arheološkem najdišču v skladu s 37. in 39. členom tega zakona;
- izdaja dovoljenja za iskanje arheoloških ostalin v skladu s 36. členom tega zakona in
- opravlja strokovni nadzor nad raziskavami in konservatorski nadzor nad posegi v dediščino.

(3) Območna enota izvaja naloge zavoda iz tega člena na svojem območju. Direktor zavoda lahko dodeli izvedbo posamezne naloge drugi območni enoti, če je to smotno za zagotovitev učinkovitejšega varovanja dediščine.

#### **101. člen** **(naloge zavoda v okviru Restavratorskega centra)**

(1) Zavod v okviru Restavratorskega centra kot javno službo varstva opravlja naslednje naloge na področju konservatorstva-restavradorstva:

1. skrbi za razvoj metod in standardov konservatorsko-restavratorske stroke;
2. vodi in izvaja raziskave druge dediščine, potrebne za določanje ukrepov varstva;
3. pripravlja zahtevne konservatorske načrte za spomenike, ki so določeni v programu dela;
4. načrtuje, vodi in izvaja zahtevne konservatorsko-restavratorske posege, ki so določeni v programu dela;
5. sodeluje pri presoji in skrbi za materialno stanje dediščine;

6. sodeluje z drugimi izvajalci konservatorsko-restavratorskih posegov;
7. vodi in izvaja interventne konservatorsko-restavratorske posege na spomenikih, ki so nujni in zahtevajo takojšnjo izvedbo zaradi preprečitve nadaljnje večje škode, ki je nastala kot posledica izrednih razmer.

(2) Zavod lahko kot drugo dejavnost zavoda v okviru Restavratorskega centra vodi in izvaja druge raziskave druge dediščine, pripravlja konservatorske načrte ter načrtuje, vodi in izvaja konservatorske posege.

#### **102. člen** **(naloge zavoda v okviru Centra za preventivno arheologijo)**

(1) Zavod v okviru Centra za preventivno arheologijo kot javno službo varstva opravlja naslednje naloge na področju arheologije:

1. skrbi za razvoj metod in standardov preventivne arheologije;
2. izvaja osnovne diagnostične raziskave v skladu s 75. členom tega zakona;
3. vodi in izvaja predhodne arheološke raziskave za preveritev arheoloških najdišč, ki uživajo varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine in so določeni v programu dela;
4. vodi in izvaja zahtevne raziskave arheoloških ostalin, ki se izvajajo v okviru projektov, financiranih iz javnih sredstev, in so določeni v programu dela;
5. izvaja poterensko obdelavo arhivov starejših arheoloških raziskav, ki so določeni v programu dela, vključno z objavo;
6. sodeluje z drugimi izvajalci predhodnih arheoloških raziskav;
7. vodi in izvaja interventne raziskave arheoloških ostalin, ki so nujne in zahtevajo takojšnjo izvedbo zaradi preprečitve nadaljnje večje škode na arheoloških ostalinah, ki je nastala kot posledica izrednih razmer.

(2) Zavod lahko kot drugo dejavnost zavoda v okviru Centra za preventivno arheologijo opravlja dejavnosti dopolnilnih diagnostičnih raziskav v skladu s 75. členom tega zakona in drugih raziskav arheoloških ostalin.

#### **103. člen** **(druge dejavnosti zavoda)**

(1) Zavod lahko poleg dejavnosti javne službe varstva opravlja druge dejavnosti, ki pomenijo prodajo blaga in storitev na trgu (v nadaljnjem besedilu: tržna dejavnost). Opravljanje tržne dejavnosti ne sme posegati v obseg in kakovost izvajanja javne službe.

(2) Zavod v soglasju z ministrstvom v programu dela in finančnem načrtu zavoda določi predviden obseg tržne dejavnosti. Zavod lahko preseže predvideni obseg tržne dejavnosti le v soglasju z ministrom.

(3) Presežek prihodkov nad odhodki, ustvarjen s tržno dejavnostjo, mora zavod nameniti za izvajanje in razvoj dejavnosti, za katere je ustanovljen.

(4) Presežka odhodkov nad prihodki, ustvarjenega s tržno dejavnostjo, zavod ne sme pokriti iz sredstev javne službe.

### XI. POGLAVJE MUZEJI

#### 1. oddelek Muzej

#### **104. člen**

### **(muzej)**

(1) Muzej je pravna oseba javnega ali zasebnega prava ali njena organizacijska enota, ki opravlja muzejsko dejavnost.

(2) Opravljanje muzejske dejavnosti obsega zlasti:

- zbiranje, dokumentiranje, hrambo, konserviranje-restavriranje in ohranjanje muzejskih zbirk,
- proučevanje, raziskovanje, predstavljanje in interpretiranje muzejskih zbirk ter
- spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih izrazov.

(3) Muzej opravlja dejavnosti iz prejšnjega odstavka etično, profesionalno in v sodelovanju z različnimi skupnostmi. Muzej s svojim delovanjem spodbuja dostopnost, vključevanje in trajnostni razvoj.

### **105. člen (ustanovitelj muzeja)**

(1) Muzej lahko ustanovi Republika Slovenija, ena ali več občin, druga oseba javnega prava ali fizična ali pravna oseba zasebnega prava.

(2) Muzej lahko deluje kot mestni muzej, občinski ali medobčinski muzej, pokrajinski muzej, tematski muzej ali muzej na prostem.

### **106. člen (državni muzej)**

(1) Državni muzej je javni zavod, ki ga ustanovi Republika Slovenija za opravljanje državne javne službe varstva na področju premične in nesnovne dediščine (v nadaljnjem besedilu: državna javna služba muzejev). Državni muzej je lahko tudi organizacijska enota javnega zavoda, katerega ustanoviteljica je Republika Slovenija, ali organizacijska enota državnega organa.

(2) Državni muzej je del mreže slovenskih muzejev.

(3) Vlada z aktom o ustanovitvi določi področje delovanja in poslanstvo državnega muzeja.

(4) Državni muzej poleg opravljanja državne javne službe muzejev opravlja tudi naslednje naloge:

- strokovno-svetovalno pomoč muzejem,
- pripravo priporočil in navodil za izboljšanje strokovnega dela v muzejih,
- pripravo priporočil in navodil za varovanje in ohranjanje muzejskih predmetov in muzejskih zbirk ter
- pripravo priporočil in navodil za ravnanje z muzejskimi predmeti in muzejskimi zbirkami v primeru izrednih razmer.

### **107. člen (občinski muzej)**

(1) Občinski muzej je javni zavod, ki ga ustanovi ena ali več občin za opravljanje lokalne javne službe varstva na področju premične in nesnovne dediščine (v nadaljnjem besedilu: lokalna javna služba muzejev). Občinski muzej je lahko tudi organizacijska enota javnega zavoda, katerega ustanoviteljica je občina, ali organizacijska enota občinskega organa.

(2) Pristojni organ ustanovitelja z aktom o ustanovitvi določi področje delovanja in poslanstvo občinskega muzeja.

### **108. člen (zasebni muzej)**

(1) Zasebni muzej ustanovi fizična ali pravna oseba zasebnega prava.

(2) Ustanovitelj z aktom o ustanovitvi določi področje delovanja in poslanstvo zasebnega muzeja.

2. oddelek  
Razvid muzejev

**109. člen**  
**(razvid muzejev)**

(1) V razvid muzejev se vpisujejo muzeji, ki izpolnjujejo pogoje iz četrtega odstavka tega člena.

(2) Predlog za vpis vložijo muzeji v soglasju z ustanoviteljem.

(3) Če je ustanoviteljica muzeja Republika Slovenija, se muzej vpiše v razvid muzejev po uradni dolžnosti.

(4) Muzej izpolnjuje pogoje za vpis v razvid muzejev, če:

- hrani dediščino, ki ima družbeni pomen,
- zagotavlja dostopnost muzejskih zbirk javnosti najmanj 40 ur tedensko,
- ima izdelan načrt fizičnega in tehničnega varovanja ter škodnega zavarovanja muzejskih zbirk, ki ga potrdi ustanovitelj, in izpolnjuje druge minimalne strokovne, prostorske, kadrovske in tehnične zahteve.

(5) Muzej se izbriše iz razvida muzejev na predlog muzeja ali ustanovitelja ali po uradni dolžnosti, če muzej preneha delovati ali če se ugotovi, da muzej ne izpolnjuje več pogojev iz prejšnjega odstavka.

(6) Razvid muzejev vodi ministrstvo.

(7) Minimalne strokovne, prostorske, kadrovske in tehnične zahteve, ki jih mora izpolnjevati muzej za vpis v razvid muzejev, določi minister.

3. oddelek  
Mreža slovenskih muzejev

**110. člen**  
**(mreža slovenskih muzejev)**

(1) Mrežo slovenskih muzejev se zagotavlja izvajanje državne javne službe muzejev na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Mrežo slovenskih muzejev sestavljajo državni muzeji, občinski muzeji in muzeji s pooblastilom. Muzeji s pooblastilom so lahko del mreže slovenskih muzejev, kadar izvajanja državne javne službe muzejev na določenem območju ali področju dediščine ni mogoče zagotoviti z državnimi in občinskimi muzeji.

(3) V mrežo slovenskih muzejev so lahko vključeni muzeji, ki so vpisani v razvid muzejev.

(4) Vlada za namene iz prvega odstavka tega člena določi:

1. področja premične in nesnovne dediščine, na katerih se izvaja državna javna služba muzejev;
2. občinske muzeje, ki so del mreže slovenskih muzejev,
3. območja in področja dediščine, na katerih se državna javna služba muzejev zagotavlja z muzeji s pooblastilom,

4. kriterije za določitev financiranja državne javne službe muzejev,
5. področno in območno pristojnost muzejev, ki so del mreže slovenskih muzejev,
6. pogoje za opravljanje državne javne službe muzejev,
7. podrobnejši postopek podelitve pooblastila iz 113. člena tega zakona.

(5) Vlada določi področja premične dediščine iz 1. točke prejšnjega odstavka, pri čemer upošteva družbeni pomen področja dediščine za prebivalce, obseg in reprezentativnost muzejskih zbirk na področju dediščine ter potrebe varstva premične in nesnovne dediščine.

(6) Vlada določi območno pristojnost muzeja iz 5. točke četrtega odstavka tega člena, pri čemer upošteva dosedanje pristojnosti, aktivnosti in dokumentacijo muzeja na določenem območju, kadrovske zmogljivosti muzeja na posameznem področju dediščine ter morebitne dislocirane enote muzeja.

(7) Vlada določi občinski muzej kot del mreže slovenskih muzejev v soglasju z ustanoviteljem.

(8) Za opravljanje državne javne službe muzejev se določijo:

- zahtevane lastnosti in obseg muzejskih zbirk,
- strokovne in kadrovske zahteve za kakovostno izvajanje državne javne službe muzejev,
- izpolnjevanje prostorskih in tehničnih pogojev iz 120. člena tega zakona,
- zahteve glede prepoznavnosti in uveljavljenosti muzeja na področju premične oziroma nesnovne dediščine,
- potrebni finančni viri za delovanje muzeja in
- pridobitev soglasij pristojnih institucij.

(9) Vlada določi mrežo slovenskih muzejev na predlog ministra.

4. oddelek  
Javna služba muzejev

1. pododdelek  
Državna javna služba muzejev

**111. člen**  
**(državna javna služba muzejev)**

(1) Republika Slovenija zagotavlja izvajanje državne javne službe muzejev.

(2) Muzeji opravljajo državno javno službo muzejev z upravljanjem muzejskih zbirk in drugih nalog iz petega odstavka tega člena v skladu s svojo območno in področno pristojnostjo.

(3) Območna pristojnost državnega muzeja je ozemlje Republike Slovenije, razen če predpis o mreži slovenskih muzejev ne določa drugače. Območno pristojnost občinskega muzeja in muzeja s pooblastilom za izvajanje državne javne službe določa predpis o mreži slovenskih muzejev.

(4) Področna pristojnost državnega muzeja so zvrsti dediščine, ki spadajo na področje njegovega delovanja, določeno v aktu o ustanovitvi. Področno pristojnost občinskega muzeja in muzeja s pooblastilom za izvajanje državne javne službe muzejev določa predpis o mreži slovenskih muzejev.

(5) Državna javna služba obsega:

1. delo z muzejskimi zbirkami za njihovo ohranjanje, vključno z dokumentacijo, proučevanjem, interpretacijo in preventivnim konserviranjem;
2. dopolnjevanje muzejskih zbirk z odkupi, volili, donacijami in raziskavami;
3. omogočanje dostopa do informacij o premični dediščini;
4. predstavljanje muzejskih zbirk javnosti;

5. delo z obiskovalci;
6. razvoj in izvajanje konservatorsko-restavratorskih posegov;
7. nadzor nad varstvom nacionalnega bogastva;
8. svetovanje lastnikom zbirk;
9. evidentiranje dediščine;
10. raziskovanje premične in nesnovne dediščine;
11. izvajanje programov za razvijanje zavesti o dediščini;
12. izvajanje programov pripravnštva, izpopolnjevanja in prakse za izobraževalne programe različnih stopenj;
13. sodelovanje v postopkih varstva dediščine v skladu s tem zakonom;
14. spodbujanje kulturnega in kreativnega sektorja;
15. sodelovanje s skupnostmi.

#### **112. člen** **(dostopnost in odprtost državne javne službe muzejev)**

(1) Muzeji, ki opravljajo državno javno službo muzejev, oblikujejo cenovno politiko vstopnic tako, da je zagotovljena dostopnost muzeja najširšemu krogu obiskovalcev.

(2) Individualni obiskovalci, mlajši od 18 let, so oproščeni plačila vstopnine za ogled stalnih muzejskih zbirk iz prejšnjega odstavka.

(3) Stalne muzejske zbirke iz prvega odstavka tega člena so najmanj osem dni v letu brezplačno odprte za vse individualne obiskovalce.

(4) Muzeji iz prvega odstavka tega člena so od marca do novembra za javnost odprti najmanj šest dni tedensko, od decembra do februarja pa najmanj tri dni tedensko. Muzej z več enotami mora zagotoviti, da je najmanj ena enota odprta v skladu s prejšnjim stavkom.

(5) V utemeljenih primerih se lahko s pogodbo iz sedmega odstavka 113. člena ali prvega odstavka 115. člena tega zakona določi manjše tedensko število dni odprtosti muzeja iz prvega odstavka tega člena za javnost.

#### **113. člen** **(pooblastilo)**

(1) Ministrstvo lahko objavi javni razpis za podelitev pooblastila za izvajanje državne javne službe muzejev z določenega področja dediščine na območju Republike Slovenije ali na ožjem območju (v nadaljnjem besedilu: pooblastilo).

(2) Pooblastilo se podeli zasebnemu muzeju za določen čas, ki ne sme biti daljši od deset let.

(3) Vlogo za prijavo na javni razpis poda muzej ob soglasju ustanovitelja.

(4) K vlogi morajo biti priloženi:

1. ustanovitveni akt muzeja, v katerem sta opredeljena poslanstvo muzeja in njegova zbiralna politika;
2. koncept ureditve in razvoja muzeja in njegovih zbirk ali strateški načrt v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture;
3. soglasje ustanovitelja;
4. soglasje občine oziroma občin, na območju katerih bo muzej izvajal državno javno službo muzejev, če se pooblastilo podeli za ožje območje;
5. soglasje muzeja, ki na območju občine oziroma občin iz prejšnje alineje izvaja državno javno službo muzejev;

6. ustrezna dokazila, da muzej izpolnjuje zahteve iz uredbe o muzejski mreži in javnega razpisa.

(5) Ministrstvo po prejemu vlog pridobi mnenje službe o izpolnjevanju zahtev iz predpisa o mreži slovenskih muzejev in javnega razpisa ter vladi predlaga najprimernejši muzej.

(6) Vlada izbere muzej s sklepom, v katerem se določijo:

- muzej, ki se mu podeli pooblastilo,
- začetek izvajanja pooblastila,
- trajanje pooblastila ter
- področje in območje izvajanja državne javne službe muzejev.

(7) Ministrstvo, muzej s pooblastilom in njegov ustanovitelj po izdaji sklepa iz prejšnjega odstavka sklenejo pogodbo o izvajanju državne javne službe muzejev. V pogodbi se določijo najmanj obseg in način izvajanja državne javne službe v okviru nalog iz petega odstavka 111. člena tega zakona in nadzor nad izvajanjem državne javne službe.

(8) Ministrstvo preverja izpolnjevanje zahtev iz predpisa o mreži slovenskih muzejev in pogodbenih obveznosti najmanj enkrat na pet let. V primeru ugotovitve neizpolnjevanja zahtev ali pogodbenih obveznosti ministrstvo muzeju določi rok za odpravo nepravilnosti, ki ne sme biti krajši od 60 dni.

(9) Za podelitev pooblastila in sklepanje pogodbe se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

#### **114. člen (prenehanje pooblastila)**

(1) Pooblastilo preneha:

- s potekom časa, za katerega je bilo podeljeno,
- z izbrisom muzeja iz razvida muzejev,
- na predlog muzeja ali ustanovitelja ali
- z odvzemom pooblastila zaradi neizpolnjevanja zahtev iz predpisa o mreži slovenskih muzejev ali kršitve pogodbe.

(2) Kršitev pogodbe je razlog za odvzem pooblastila, če muzej:

- ravna s sredstvi, pridobljenimi za izvajanje državne javne službe, v nasprotju s pogodbo,
- s svojim ravnanjem škoduje dediščini in je bil o tem izdan inšpekcijski ukrep, pa muzej v predpisanem roku ni odpravil nepravilnosti, ali
- v predpisanem roku ne odpravi druge nepravilnosti, ki jo je ministrstvo ugotovilo v skladu z osmim odstavkom prejšnjega člena.

(3) Vlada odvzame pooblastilo muzeju na predlog ministra.

(4) Ustanovitelj mora tudi po prenehanju pooblastila zagotoviti ustrezno varstvo dediščine. Dediščino, pridobljeno na podlagi opravljanja državne javne službe muzejev, mora ustanovitelj predati državnemu, občinskemu ali drugemu muzeju s pooblastilom, ki ga določi minister. Minister z odločbo določi tudi način in rok predaje dediščine.

#### **115. člen (izvajanje državne javne službe muzejev v občinskem muzeju)**

(1) Ministrstvo, občinski muzej in ustanovitelj po določitvi občinskega muzeja sklenejo pogodbo o izvajanju državne javne službe muzejev. V pogodbi se določijo najmanj obseg in način izvajanja državne

javne službe, njeno financiranje, zlasti razmerje med sredstvi, ki jih za izvajanje državne javne službe prispevata Republika Slovenija in ustanovitelj, in nadzor nad izvajanjem državne javne službe.

(2) Ministrstvo preverja izpolnjevanje zahtev iz predpisa o mreži slovenskih muzejev in pogodbenih obveznosti najmanj enkrat na pet let. V primeru ugotovitve neizpolnjevanja zahtev predpisa o mreži slovenskih muzejev ali pogodbenih obveznosti ministrstvo muzeju določi rok za odpravo nepravilnosti, ki ne sme biti krajši od 60 dni.

(3) Za sklepanje pogodbe se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

#### **116. člen** **(financiranje državne javne službe muzejev)**

(1) Republika Slovenija financira delovanje državnih muzejev.

(2) Republika Slovenija sofinancira izvajanje državne javne službe muzejev v občinskem muzeju v obsegu, določenem v pogodbi, vendar največ v višini 80 odstotkov vseh stroškov delovanja muzeja. Ustanovitelj občinskega muzeja financira delovanje muzeja v višini najmanj 20 odstotkov vseh stroškov delovanja muzeja, pri čemer se ne upoštevajo stroški investicij.

(3) V muzeju s pooblastilom Republika Slovenija sofinancira stroške državne javne službe v skladu s pogodbo.

(4) Vstopnina in drugi prihodki iz prodaje blaga in storitev muzeja, ki opravlja državno javno službo muzejev, se štejejo za prihodek od opravljanja te službe.

(5) Če ministrstvo ugotovi, da ustanovitelj občinskega muzeja ne financira njegovega delovanja v skladu z drugim odstavkom tega člena, mu z odločbo določi rok za odpravo nepravilnosti. Če ustanovitelj ne odpravi nepravilnosti v predpisanem roku, ravna minister v skladu s predpisi, ki urejajo lokalno samoupravo.

#### **2. pododdelek** **Lokalna javna služba muzejev**

#### **117. člen** **(lokalna javna služba muzejev)**

(1) Lokalno javno službo muzejev opravljajo občinski muzeji.

(2) Lokalna javna služba muzejev v občinskih muzejih, ki ne opravljajo državne javne službe muzejev, obsega skrb za proučevanje in predstavljanje muzejskih zbirk in omogočanje dostopa javnosti do informacij o muzejskih zbirkah.

(3) Lokalna javna služba muzejev v občinskih muzejih, ki opravljajo državno javno službo muzejev, obsega:

- skrb za muzejske zbirke na lokacijah v pristojnosti ustanovitelja,
- proučevanje, raziskovanje, predstavljanje in interpretiranje muzejskih zbirk,
- omogočanje dostopa javnosti do informacij o muzejskih zbirkah,
- proučevanje in predstavljanje druge dediščine, ki ne presega lokalnega pomena, ter
- izvajanje programov in dogodkov lokalne skupnosti na področju varovanja dediščine.

#### **118. člen** **(financiranje lokalne javne službe muzejev)**

Lokalna javna služba muzejev se financira iz proračuna občine.

5. oddelek  
Služba za premično dediščino in muzeje

**119. člen**  
**(Služba za premično dediščino in muzeje)**

(1) Služba je organizirana kot notranja organizacijska enota Narodnega muzeja Slovenije.

(2) Služba kot javno službo varstva opravlja naslednje naloge na področju premične dediščine:

1. izvaja analize muzejske dejavnosti;
2. pripravlja standarde za inventarizacijo in postopke dokumentiranja, interpretiranja in hranjenja dediščine;
3. usklajuje pripravo vzorcev internih aktov muzejev, ki izvajajo državno javno službo muzejev;
4. sodeluje v upravnih in drugih postopkih v skladu s tem zakonom;
5. sodeluje pri pripravi strateških dokumentov varstva;
6. sodeluje pri izvajanju strokovnih izpitov;
7. sodeluje pri usposabljanju in izobraževanju kadrov v muzejih;
8. razvija priporočila za prilagajanje hranjenja in varovanja premične dediščine pred vplivi podnebnih sprememb;
9. opravlja druge naloge s soglasjem in po navodilu ministrstva.

(3) Služba na podlagi javnega pooblastila upravlja register premične dediščine.

6. oddelek  
Ravnanje z muzejskim gradivom

**120. člen**  
**(hranjenje in varovanje muzejskega gradiva)**

(1) Muzej hrani in varuje muzejsko gradivo v skladu s standardi, ki jih določi minister.

(2) Ustanovitelj ob prenehanju muzeja zagotovi trajno hranjenje muzejskega gradiva v skladu s standardi za varovanje in hranjenje iz prejšnjega odstavka, če muzejskega gradiva ne prenese na drug muzej v skladu s 122. členom tega zakona.

**121. člen**  
**(preverjanje izvora premične dediščine)**

(1) Muzej pri pridobivanju premične dediščine z dolžno skrbnostjo preverja njen izvor.

(2) Muzej mora vsak sum o nezakonitem izvoru premične dediščine naznaniti inšpektorici oziroma inšpektorju, pristojnemu za dediščino (v nadaljnjem besedilu: inšpektor).

**122. člen**  
**(prenos muzejskega gradiva)**

(1) Ustanovitelj muzeja, ki je vpisan v razvid muzejev, lahko muzejsko gradivo ob prenehanju muzeja prenese le na drug muzej, ki je vpisan v razvid muzejev.

(2) O prenosu muzejskega gradiva iz prejšnjega odstavka ustanovitelj muzeja obvesti ministrstvo, ki lahko v skladu z 58. členom tega zakona uveljavlja predkupno pravico na muzejskih predmetih in muzejskih zbirkah.

(3) Pristojni muzej pred prenosom muzejskega gradiva pregleda muzejsko gradivo iz prvega odstavka tega člena in potrdi inventarno knjigo.

#### 7. oddelek

#### Sofinanciranje programov in projektov v muzejih

#### **123. člen**

#### **(sofinanciranje programov in projektov v muzejih)**

(1) Republika Slovenija lahko na podlagi javnega razpisa oziroma javnega poziva zagotovi sredstva za programe in projekte varstva dediščine v muzejih, ki so vpisani v razvid muzejev in ne opravljajo državne javne službe muzejev.

(2) Finančna sredstva za sofinanciranje programov in projektov se zagotavljajo v obsegu načrtovanih sredstev v proračunu Republike Slovenije.

(3) Javni razpis oziroma javni poziv za sofinanciranje programov in projektov se izvede v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

#### XII. POGLAVJE

#### KOORDINATOR VARSTVA NESNOVNE DEDIŠČINE

#### **124. člen**

#### **(javna služba varstva nesnovne dediščine)**

(1) Državno javno službo varstva nesnovne dediščine opravljajo koordinator, muzeji, ki opravljajo državno oziroma lokalno javno službo muzejev, in zavod.

(2) Naloge koordinatorja opravlja Slovenski etnografski muzej.

(3) Koordinator opravlja kot javno službo varstva nesnovne dediščine naslednje naloge:

1. identificira, dokumentira, proučuje, vrednoti in interpretira nesnovno dediščino;
2. predlaga vpis nesnovne dediščine v register;
3. predlaga evidentiranje nosilcev;
4. predlaga vpis programov, projektov in dejavnosti na seznam dobrih praks in evidentiranje izvajalcev dobrih praks;
5. oblikuje podrobnejša merila iz šestega odstavka 40. člena tega zakona;
6. svetuje nosilcem glede varovanja nesnovne dediščine;
7. usklajuje delo muzejev in zavoda v zvezi z varovanjem nesnovne dediščine ter z njo povezanih premičnin in kulturnih prostorov;
8. predstavlja nesnovno dediščino javnosti in pri tem sodeluje z njenimi nosilci, posamezniki, skupinami in skupnostmi;
9. izvaja raziskovalne projekte v zvezi z varovanjem nesnovne dediščine;
10. sodeluje pri programih in projektih na podlagi mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija;
11. spremlja vplive podnebni sprememb na prakticanje in prenos nesnovne dediščine;
12. opravlja druge naloge s soglasjem in po navodilu ministrstva.

#### **125. člen**

#### **(spremljanje stanja)**

Koordinator redno spremlja stanje nesnovne dediščine in njenih nosilcev. Koordinator opravi pregled posamezne enote nesnovne dediščine in njenih nosilcev najmanj enkrat na pet let. Na podlagi ugotovitev koordinator ministrstvu predlaga spremembo vpisa v registru.

### XIII. POGLAVJE NEVLADNE ORGANIZACIJE IN PROSTOVOLJCI

#### **126. člen** **(status nevladne organizacije v javnem interesu)**

(1) Status nevladne organizacije v javnem interesu na področju varovanja dediščine (v nadaljnjem besedilu: nevladna organizacija v javnem interesu) lahko pridobi nevladna organizacija, ki s svojim delovanjem pomembno prispeva k:

- varovanju dediščine,
- razvijanju zavesti o dediščini,
- širitvi znanja in spretnosti, povezanih z dediščino, ali
- usposabljanju in vseživljenjskem učenju na področju varovanja dediščine.

(2) Nevladna organizacija pridobi status nevladne organizacije v javnem interesu v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture, in zakonom, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu.

#### **127. člen** **(pravica nevladne organizacije)**

(1) Nevladna organizacija v javnem interesu ima pravico:

- dajati mnenja in predloge v zadevah varstva dediščine,
- udeleževati se sej posvetovalnih telesih ministrstva in občin na področju varovanja dediščine,
- sodelovati v postopkih priprave strategije in drugih strateških dokumentov Republike Slovenije in občin, ki so povezani z varovanjem dediščine, in
- opravljati druge naloge na področju varovanja dediščine na podlagi javnih razpisov.

(2) Nevladna organizacija v javnem interesu, ki je hkrati lastnik dediščine, ima pravico sodelovati v zadevah varstva te dediščine, če ne gre za nasprotje interesov med njeno vlogo lastnika dediščine in nevladne organizacije v javnem interesu. V dvomu, ali gre za nasprotje interesov, odloči minister.

#### **128. člen** **(opravljanje prostovoljskega dela)**

(1) V okviru javne službe varstva lahko delujejo prostovoljci, ki razvijajo zavest javnosti o dediščini, informirajo javnost o dediščini in spremljajo stanje dediščine na terenu.

(2) Razmerje med prostovoljcem in izvajalcem javne službe varstva se uredi s pogodbo.

(3) Prostovoljsko delo v javni službi varstva se opravlja v skladu z zakonom, ki ureja prostovoljstvo, če ta člen ne določa drugače.

### XIV. POGLAVJE STROKOVNO DELO

#### **129. člen** **(strokovno delo na področju javne službe varstva)**

(1) Strokovni delavec, ki opravlja delo na področju javne službe varstva, mora imeti ustrezno izobrazbo s področja varstva dediščine, opravljeno usposabljanje in opravljen strokovni izpit za pridobitev strokovnega naziva.

(2) Strokovni delavec, ki se zaposli na področju javne službe varstva, mora opraviti usposabljanje in strokovni izpit najpozneje v dveh letih od sklenitve delovnega razmerja ali od premestitve na delovno mesto, na katerem je strokovni izpit določen kot pogoj za zasedbo delovnega mesta. Če strokovni delavec ne opravi strokovnega izpita, mu preneha delovno razmerje naslednji dan po poteku roka. Z opravljenim strokovnim izpitom se pridobi strokovni naziv prve stopnje.

(3) Zahteve za imenovanje v strokovni naziv so:

- ustrezna izobrazba oziroma kvalifikacija,
- opravljen strokovni izpit na področju varstva kulturne dediščine,
- potrebne delovne izkušnje na področju varstva kulturne dediščine in
- izpolnjevanje drugih pogojev, ki jih določi minister.

(4) Vrste in stopnje strokovnih nazivov, pogoje za usposabljanje na področju varstva dediščine in postopek za opravljanje strokovnega izpita ter pridobitev strokovnih nazivov določi minister.

(5) Ministrstvo vodi evidenco posameznikov, ki so pridobili strokovni naziv na področju varstva dediščine.

(6) Vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij.

(7) Ministrstvo vodi evidenco posameznikov, ki jim je ministrstvo po sistemu vzajemnega priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev priznalo poklicno kvalifikacijo.

### **130. člen** **(izpopolnjevanje za delo v varstvu)**

(1) Strokovni delavec, ki opravlja dela na področju varstva dediščine, ima pravico in dolžnost usposabljati se na delovnem mestu in izpopolnjevati svoje strokovno znanje na področju varstva dediščine po napotitvi nadrejenega v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejme predstojnik vsako leto do konca februarja (v nadaljnjem besedilu: izpopolnjevanje za delo v varstvu). Sredstva za izpopolnjevanje za delo v varstvu zagotovi delodajalec.

(2) Izpopolnjevanje za delo v varstvu je nadaljevalno ali dopolnilno izobraževanje, s katerim posameznik, ki dela v dejavnosti varstva dediščine, pogloblja znanja, se seznanja z novimi spoznanji, teorijami in metodami v stroki ter razvija kompetence in strokovno napreduje na področju varstva dediščine.

(3) Po končanem izpopolnjevanju za delo v varstvu izvajalec izpopolnjevanja izda potrdilo o izpopolnjevanju za delo v varstvu. Potrdilo iz prejšnjega stavka je lahko pogoj za zaposlitev ali za pridobitev strokovnega naziva.

## XV. POGLAVJE FINANCIRANJE, NADOMESTILA IN OLAJŠAVE

### **131. člen** **(pravica do nadomestila)**

(1) Lastnik spomenika je upravičen do nadomestila, če se mu zaradi varstvenega režima poslabšajo pogoji za gospodarsko izkoriščanje spomenika in tega v okviru varstvenega režima ni mogoče nadomestiti z drugo dejavnostjo.

(2) Pogoj za pridobitev pravice do nadomestila je, da varstveni režim omejuje obseg in način gospodarskega izkoriščanja v okviru dejavnosti ali rabe, ki jo je nepremičnina zagotavljala oziroma imela pred razglasitvijo, ali da določa drugačno gospodarsko dejavnost ali rabo od tiste pred razglasitvijo. Lastnik spomenika ni upravičen do nadomestila, če pred razglasitvijo ni gospodarsko izkoriščal nepremičnine v večjem obsegu ali ni imel zagotovljenega dohodka v skladu s predpisi, ki urejajo dejavnost ali rabo take nepremičnine.

(3) Rok za vložitev zahtevka za nadomestilo je največ eno leto od začetka veljavnosti akta o razglasitvi. V primeru spomenika državnega pomena se zahtevke za nadomestilo vložijo pri ministrstvu, v primeru spomenika lokalnega pomena pa pri pristojnem organu občine, ki je spomenik razglasila.

(4) Merila za določanje višine nadomestila so:

- razlika med višino prihodkov, kakršne je zagotavljala gospodarska dejavnost pred začetkom veljavnosti varstvenega režima, in višino prihodkov, ki jih je dejansko mogoče pričakovati po začetku veljavnosti varstvenega režima,
- ocena gospodarske koristi ali ugodnosti, pridobljene na podlagi statusa spomenika, in
- možnost pridobitve javnih sredstev za izvedbo ukrepov, ki bi omilili izgubo prihodkov od gospodarskega izkoriščanja spomenika.

(5) Nadomestilo se lahko določi v enkratnem znesku ali v letnih zneskih.

(6) Nadomestilo za spomenike državnega pomena se določi s pogodbo med ministrstvom in lastnikom, za spomenike lokalnega pomena pa s pogodbo med pristojnim organom občine, ki je spomenik razglasila, in lastnikom. Če se Republika Slovenija ali občina, ki je spomenik razglasila, in lastnik ne moreta sporazumeti o višini nadomestila, ga določi ministrstvo oziroma pristojni organ občine, ki je spomenik razglasila, z odločbo.

(7) Ministrstvo oziroma pristojni organ občine, ki je spomenik razglasila, z odločbo zavrne zahtevek za nadomestilo, če lastnik spomenika ni upravičen do nadomestila.

(8) Ministrstvo oziroma pristojni organ občine o zahtevku za nadomestilo odloči v 60 dneh.

(9) Zoper odločbo iz šestega in sedmega odstavka tega člena lahko lastnik vložijo tožbo pri upravnem sodišču.

## **132. člen**

### **(vlaganje javnih sredstev za ukrepe varstva nepremične dediščine)**

(1) Republika Slovenija ali občina lahko zagotavlja javna sredstva za financiranje ali sofinanciranje ukrepov varstva nepremične dediščine, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine. Republika Slovenija ali občina prednostno financira ali sofinancira ukrepe varstva spomenikov.

(2) Javna sredstva se lahko zagotovijo tudi za sofinanciranje obresti na bančna posojila, namenjena izvedbi ukrepov varstva nepremične dediščine iz prejšnjega odstavka. Sofinanciranje na letni ravni ne sme preseči pet odstotne obrestne mere na posojilo.

(3) Javna sredstva se lahko zagotovijo tudi za financiranje interventnih ukrepov varstva nepremične dediščine iz prvega odstavka tega člena, ki ji grozi nevarnost hujšega poškodovanja ali uničenja. Do javnih sredstev za izvedbo ukrepov varstva nepremične dediščine ni upravičen lastnik, ki je sam povzročil ogroženost nepremične dediščine oziroma prispeval k njej.

(4) Republika Slovenija lahko zagotovi sredstva za izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka v okviru letnih proračunskih sredstev ministrstva, pristojnega za kulturo, namenjenih za kulturno dediščino. Višina interventnih sredstev se določi s sklepom ministra.

(5) O vlaganju javnih sredstev se sklene pogodba med Republiko Slovenijo ali občino kot financerjem in lastnikom ali investitorjem, ki je upravičen izvesti ukrepe varstva na dediščini, ki so predmet pogodbe, kot upravičencem. Pri sklepanju pogodbe se upoštevajo predpisi, ki urejajo uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

(6) Lastnik v primeru prodaje ali izgube lastništva nad nepremično dediščino iz drugih razlogov financerju vrne javna sredstva, ki so bila vložena vanjo. V pogodbi iz prejšnjega odstavka se določi rok, do katerega velja dolžnost vračanja javnih sredstev.

(7) Kot delež sredstev, ki jih zagotovi lastnik ali investitor, se lahko upošteva tudi vrednost del, ki jih ta na podlagi navodil pristojne organizacije izvede v lastni režiji, če je tako določeno s pogodbo in če se vrednost teh del določi s primerjavo cen na trgu.

(8) Javna sredstva se izplačajo po izvedbi del, določenih s pogodbo. Če se izkaže, da dela niso bila izvedena v skladu s pogodbo, je upravičenec dolžan vrniti javna sredstva.

### **133. člen**

#### **(vlaganje javnih sredstev za varovanje nesnovne dediščine)**

(1) Republika Slovenija ali občina lahko prispeva javna sredstva za sofinanciranje ukrepov varstva nesnovne dediščine, vpisane v register. Pogoj za sofinanciranje ukrepov varstva nesnovne dediščine je zagotovitev sodelovanja nosilcev.

(2) Javna sredstva se lahko zagotovijo tudi za financiranje interventnih ukrepov varstva nesnovne dediščine, vpisane v register, katere prenos je iz roda v rod zmanjšan do te mere, da je ogrožen njen obstoj. Do javnih sredstev za izvedbo interventnih ukrepov varstva nesnovne dediščine ni upravičen izvajalec ukrepov, ki je sam povzročil ogroženost obstoja nesnovne dediščine oziroma prispeval k njej.

(3) Republika Slovenija lahko zagotovi sredstva za izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka v okviru letnih proračunskih sredstev ministrstva, namenjenih za kulturno dediščino. Višina interventnih sredstev se določi s sklepom ministra.

(4) O vlaganju javnih sredstev se sklene pogodba med Republiko Slovenijo ali občino kot financerjem in izvajalcem projekta iz prvega odstavka oziroma izvajalcem ukrepov varstva iz drugega odstavka tega člena kot upravičencem. Pri sklepanju pogodbe se upošteva zakon, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

(5) Javna sredstva se izplačajo po izvedbi nalog, določenih s pogodbo. Če se izkaže, da naloge niso bile izvedene v skladu s pogodbo, je upravičenec dolžan vrniti javna sredstva.

### **134. člen**

#### **(sofinanciranje programa občine za varstvo nepremične dediščine)**

(1) Ministrstvo lahko zagotovi občini dodatna sredstva iz proračuna Republike Slovenije za sofinanciranje programa vzdrževanja in obnove nepremične dediščine, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine, ki ga za to dediščino na svojem območju sprejme občina (v nadaljnjem besedilu: program obnove).

(2) Pri določanju višine sofinanciranja posameznega programa obnove ministrstvo upošteva število enot dediščine iz prejšnjega odstavka na območju občine, morebitne že sklenjene pogodbe o sofinanciranju programa obnove na območju občine in predpise, ki urejajo financiranje občin.

(3) Občina za program obnove spomenikov nameni sredstva iz svojega proračuna najmanj v višini deleža sredstev iz proračuna Republike Slovenije.

(4) O sofinanciranju programa obnove spomenikov se sklene pogodba med ministrstvom in občino. Sestavni del pogodbe je načrt porabe sredstev. Če občina pripravi program obnove spomenikov za obdobje do štirih let, se lahko sklene večletna pogodba, pri čemer se letna višina sredstev določa z aneksom k osnovni pogodbi.

(5) Ministrstvo izbere občine, ki so upravičene do sofinanciranja programa obnove spomenikov, na podlagi javnega razpisa v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture.

### **135. člen** **(financiranje raziskav arheoloških ostalin)**

(1) Investitor gradnje ali drugega posega krije strošek raziskave arheoloških ostalin, ki je potrebna zaradi graditve ali drugega posega v arheološko najdišče, ki uživa varstvo kot spomenik ali varstveno območje dediščine.

(2) Iz proračuna Republike Slovenije se krijejo stroški izvedbe osnovnih diagnostičnih raziskav.

(3) Republika Slovenija lahko prispeva javna sredstva za stroške raziskav iz prvega odstavka tega člena:

- za določitev sestave in obsega arheoloških ostalin na stavbnem zemljišču, ki je arheološko najdišče, če gradi investitor, ki je fizična oseba, stanovanje za lastne potrebe ali če se na stavbnem zemljišču gradijo neprofitna najemna stanovanja,
- kot del priprav na obnovo objekta, ki leži na območju naselbinske dediščine, če posege izvaja investitor, ki je fizična oseba, z namenom zagotovitve stanovanja za lastne potrebe ali če se posegi izvajajo z namenom zagotovitve prostorov, namenjenih izvajanju dejavnosti, ki so v javnem interesu, ali
- kot del priprav za ureditev ali obnovo javnih površin na območju naselbinske ali vrtnoarhitekturne dediščine.

(4) Iz proračuna Republike Slovenije se krijejo stroški iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka v deležu, ki je sorazmeren z neto površino, ki je dejansko namenjena stanovanju za lastne potrebe, neprofitnim najemnim stanovanjem ali prostorom, namenjenim izvajanju dejavnosti, ki so v javnem interesu.

### **136. člen** **(zagotavljanje sredstev za varstvo dediščine)**

V proračunu Republike Slovenije se zagotavljajo sredstva za:

1. izvajanje državne javne službe varstva,
2. uveljavljanje predkupne pravice iz 57. in 58. člena tega zakona,
3. razlastitve v skladu z 59. členom tega zakona,
4. sofinanciranje programov in projektov v muzejih iz 123. člena tega zakona,
5. izplačilo nadomestila v skladu s 131. členom tega zakona,
6. vlaganje javnih sredstev za ukrepe varstva nepremične dediščine iz 132. člena tega zakona,
7. vlaganje javnih sredstev za ukrepe varstva nesnovne dediščine iz 133. člena tega zakona,
8. sofinanciranje programov obnove v skladu s 134. členom tega zakona,

9. financiranje raziskav arheoloških ostalin v skladu s 135. členom tega zakona,
10. financiranje izvedbe posebnih inšpekcijskih ukrepov iz 164., 165., 166., 167. in 168. člena tega zakona.

## XVI. POGLAVJE ZBIRKE PODATKOV

### 1. oddelek Skupne določbe

#### **137. člen (pridobitev, uporaba in povezovanje podatkov)**

(1) Za izvajanje postopkov iz petega odstavka tega člena in evidenc v skladu s tem zakonom lahko ministrstvo in izvajalci državne javne službe varstva v okviru informacijskega sistema kulturne dediščine in drugih informacijskih sistemov, ki podpirajo vodenje podatkov, brezplačno pridobivajo in obdelujejo naslednje podatke iz:

1. registra prostorskih enot in registra naslovov, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi šifre prostorskih enot in številke naslova: opisni podatki o posameznih prostorskih enotah in naslovih ter drugi podatki o lastnostih prostorskih enot in naslovov;
2. katastra nepremičnin, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi parcelne številke, številke stavbe in številke dela stavbe: podatki o parcelah, stavbah in delih stavb, drugi podatki o lastnostih parcel, stavb in delov stavb ter podatki o upravljavcih nepremičnin;
3. zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi identifikacijskega znaka gospodarske javne infrastrukture: opisni podatki o posamezni gospodarski javni infrastrukturi in drugi podatki o lastnostih gospodarske javne infrastrukture;
4. zbirke prostorskega informacijskega sistema, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za prostor, na podlagi parcelne številke, številke stavbe in številke dela stavbe ali naslova ali geolokacije ali identifikacijskega znaka postopka eProstor ali eGraditev: podatki o prostorskih aktih, ki se vodijo v zbirki prostorskih aktov, podatki sistema ePlan, podatki o graditvi objektov, ki se vodijo v zbirki podatkov o graditvi objektov, podatki sistema eGraditev, vključno s projektno dokumentacijo, podatki o stavbnih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci stavbnih zemljišč, in podatki o poseljenih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci dejanske rabe poseljenih zemljišč;
5. zemljiške knjige, ki jo vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije, na podlagi identifikacijskega znaka nepremičnine: podatki o imetnikih stvarnih pravic na nepremičninah (osebno ime, EMŠO in naslov prebivališča za fizično osebo ter naziv, matična številka in sedež za pravno osebo), drugi podatki o stvarnih ali obligacijskih pravicah, idealni delež osnovnega pravnega položaja nepremičnine in podatki o zaznambi pravnih dejstev o javnopravnih omejitvah, vključno z zaznambo spomenika;
6. centralnega registra prebivalstva, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na podlagi davčne številke ali EMŠO: osebno ime, EMŠO, stalno oziroma začasno prebivališče in stalni ali začasni naslov v tujini, naslov za vročanje in elektronski naslov za vročanje ter datum smrti;
7. Poslovnega registra Slovenije, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke: naziv in sedež, poslovni naslov, identifikacijska številka za DDV ali davčna številka, naslov za vročanje in elektronski naslov za vročanje ter matična številka pravne osebe;
8. evidence o davkih in knjigovodske evidence, ki ju vodi Finančna uprava Republike Slovenije, na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke: podatki za odmero davka za dajanje nepremičnin v najem, za promet z nepremičninami in za dedovanje nepremičnin ter podatki o obsegu obdavčljivega premoženja in obdavčljivega dohodka;

9. evidenc naravovarstvenega informacijskega sistema, katerih vodenje zagotavlja ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave, na podlagi parcelne številke ali geolokacije: podatki območij s statusom.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka se lahko pridobivajo z neposrednim povezovanjem teh evidenc.

(3) Ministrstvo in izvajalci državne javne službe varstva lahko iz evidence iz prvega odstavka tega člena pridobivajo le tiste podatke, ki so nujno potrebni za vodenje postopka iz petega odstavka tega člena.

(4) Ministrstvo in izvajalci državne javne službe varstva lahko za potrebe varovanja dediščine na kraju samem dokumentirajo in fotografirajo ali na drug način reproducirajo enote dediščine in arheološke ostaline.

(5) V skladu s tem členom pridobljeni podatki se smejo uporabljati v postopku:

1. vodenja registra – podatki iz 1., 2., 3., 5. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
2. dokumentiranja dediščine – podatki iz 1., 2., 3., 5. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
3. identificiranja in evidentiranja dediščine – podatki iz 1., 2., 3., 5. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
4. razglasitve spomenika – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
5. začasne razglasitve spomenika – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
6. določitve varstvenega območja dediščine – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
7. razglasitve predmetov ali zbirk posebnega pomena – podatki iz 6. in 7. točke prvega odstavka tega člena;
8. izdaje odločbe o arheološki najdbi in odločbe o arheološkem najdišču – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
9. odreditve izvedbe ukrepov varstva spomenika – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
10. izdaje kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenega soglasja – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
11. izdaje dovoljenja za raziskavo – podatki iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena;
12. izvajanja določb o predkupni pravici, razlastitvi, nadomestilu in odškodnini – podatki iz 1., 2., 5., 6., 7. in 8. točke prvega odstavka tega člena;
13. vpisa na seznam dobrih praks – podatki iz 6. in 7. točke prvega odstavka tega člena;
14. izvajanja javne službe varstva v zvezi z uporabo, upravljanjem in drugim ravnanjem z dediščino – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. točke prvega odstavka tega člena;
15. nadzora nad izvajanjem tega zakona – podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. točke prvega odstavka tega člena.

(6) Za namen izvajanja postopka razglasitve spomenika lokalnega pomena ima občina pravico do pridobivanja in obdelovanja podatkov iz evidenc v skladu s tem členom.

(7) O pridobivanju podatkov iz tega člena ni treba predhodno seznaniti osebe, na katero se podatki nanašajo.

#### **138. člen**

##### **(podzakonski predpisi o registriranju in dokumentiranju dediščine)**

(1) Podrobnejšo vsebino in način vodenja registra in drugih evidenc ter minimalno vsebino in način dokumentiranja dediščine določi minister.

(2) Skupna merila in zahteve za enoten prikaz javnega digitalnega gradiva o dediščini določi minister.

2. oddelek  
Informacijski sistem kulturne dediščine

**139. člen**  
**(informacijski sistem kulturne dediščine)**

(1) Za opravljanje nalog javne službe varstva in drugih nalog v skladu s tem zakonom ter podporo občinam na področju varovanja dediščine ministrstvo vodi in vzdržuje informacijski sistem kulturne dediščine.

(2) Informacijski sistem kulturne dediščine zagotavlja elektronsko poslovanje na področju varovanja dediščine ter omogoča vodenje, vzdrževanje in povezovanje podatkov iz tretjega odstavka tega člena ter dostop do njih.

(3) Informacijski sistem kulturne dediščine vsebuje:

1. podatke registra,
2. podatke evidence kulturnovarstvenih soglasij,
3. podatke evidence dovoljenj za raziskavo arheoloških ostalin,
4. podatke seznama dobrih praks,
5. podatke o spomenikih in aktih o razglasitvi,
6. podatke o varstvenih območjih dediščine in aktih o določitvi,
7. podatke prikaza vrednotenja dediščine v prostoru,
8. druge podatke za izvajanje ukrepov varstva.

(4) Zbirke podatkov iz prejšnjega odstavka se vodijo v elektronski obliki in zagotavljajo evidentiranje dostopov do osebnih podatkov in dokumentov, ki vsebujejo osebne podatke, in sicer tako, da se shranjujejo podatki o tem, kdo in kdaj je izvajal posamezna opravila v zvezi s posameznim podatkom ali dokumentom.

(5) Z informacijskim sistemom kulturne dediščine se zagotavlja brezplačen spletni dostop do javnih podatkov o dediščini.

(6) Informacijski sistem kulturne dediščine za oddajo vlog uporablja državni portal Republike Slovenije za državljane in informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom v okviru tehničnih možnosti za informacijsko združljivost ali če s tem zakonom ni določeno drugače.

**140. člen**  
**(prikaz vrednotenja dediščine v prostoru)**

(1) Del informacijskega sistema kulturne dediščine je prikaz vrednotenja dediščine v prostoru.

(2) Prikaz vrednotenja dediščine v prostoru obsega zlasti:

1. podatke o dediščini iz registra nepremične dediščine,
2. podatke o raziskavah arheoloških ostalin in drugih raziskavah dediščine,
3. podatke o pravnih režimih varstva nepremične dediščine,
4. prikaz območij dediščine v prostoru z opredelitvijo njihovega družbenega pomena, varovanih sestavin, omejitev in predlogov glede prostorskega razvoja dediščine,
5. prikaz razvojnega potenciala dediščine in dobrih praks pozitivnih vplivov dediščine,
6. vplive na dediščino in druge omejitve zunaj območij dediščine,

7. prikaz ranljivosti in ogroženosti dediščine, predvsem z vidika gradbeno-tehničnega stanja, rabe, podnebnih sprememb in izrednih razmer,
8. prikaz zgodovinskih stanj in zgodovinskega razvoja dediščine v prostoru,
9. interaktivno tridimenzionalno pregledovanje dediščine,
10. strokovna izhodišča za varstvo iz 48. člena tega zakona,
11. druge usmeritve in podatke, ki so pomembni za celostno ohranjanje dediščine.

(3) Prikaz vrednotenja dediščine v prostoru vodi ministrstvo za celotno ozemlje Republike Slovenije na podlagi podatkov iz informacijskega sistema kulturne dediščine, podatkov, ki jih ministrstvu sporoča zavod, in drugih podatkov iz postopkov vrednotenja nepremične dediščine.

(4) Ministrstvo prikaz vrednotenja dediščine v prostoru redno posodablja.

### 3. oddelek Register

#### **141. člen (register)**

(1) Register se vodi z namenom informacijske podpore izvajanju varstva dediščine, strokovni identifikaciji dediščine in pregledu nad dediščino. Register je namenjen tudi predstavljanju, raziskovanju, vzgoji, izobraževanju in razvijanju zavesti javnosti o dediščini.

(2) Register sestavljajo register nepremične dediščine, register premične dediščine in register nesnovne dediščine.

(3) Osnovni in varstveni podatki iz drugega do četrtega odstavka 143. člena tega zakona, s katerimi je enota dediščine opisana v registru, se štejejo za uradno besedilo z upravnega področja v smislu zakona, ki ureja avtorske in sorodne pravice.

#### **142. člen (vpis v register)**

(1) Nepremično dediščino vpiše v register nepremične dediščine ministrstvo na predlog zavoda. Nepremična dediščina se v register vpiše kot posamezna nepremičnina ali kot območje dediščine.

(2) Kot posamezna nepremičnina se vpiše v register stavba, objekt ali druga nepremičnina, ki je zgrajena ali sestavljena ali oblikovana z naravnimi sestavinami po načelih krajinske arhitekture ali je arheološko najdišče. Del posamezne nepremičnine so tudi njene sestavine in pritikline, ki so namenjene uporabi ali oplešljanju nepremičnine ali so nepogrešljive za njeno delovanje ali razumevanje.

(3) Kot območje dediščine se v register vpiše enovita skupina stavb, naselje ali njegov del, večje arheološko najdišče ali območje kulturne krajine, ki ima kot celota vrednosti dediščine in je medsebojno dovolj povezana, da sestavlja topografsko določljivo celoto nepremične dediščine.

(4) Vsakdo lahko zavodu da pobudo za vpis nepremičnine v register nepremične dediščine. Pobuda se lahko vloži elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali pošlje po pošti.

(5) Premična dediščina se vpiše v register premične dediščine na podlagi podatkov, ki jih sporoči pristojni muzej. Pristojni muzej zagotovi avtomatizirano posredovanje podatkov ali njihovo stalno dostopnost za register prek spletnih storitev.

(6) Nesnovna dediščina se vpiše v register nesnovne dediščine v skladu z 41., 42. in 43. členom tega zakona.

(7) V registru je zaradi namena dokumentarnega varstva dediščine lahko evidentirana tudi dediščina, ki je bila uničena ali ki iz drugega razloga nima več vrednosti dediščine. V postopkih varstva dediščine se šteje, da takšna dediščina ni vpisana v register.

(8) Vpis v register nepremične dediščine in register premične dediščine nima pravnih posledic. Lastnik se o vpisu nepremične in premične dediščine v register ne obvešča.

### **143. člen (vsebina registra)**

(1) Register vsebuje osnovne, varstvene in predstavitvene podatke o dediščini.

(2) Osnovni podatki o dediščini obsegajo zlasti:

1. identifikacijo dediščine,
2. opis dediščine,
3. datacijo dediščine,
4. lokacijo dediščine,
5. avtorja oziroma ustvarjalca dediščine,
6. karakteristično fotografijo ali posnetek dediščine,
7. varstvene usmeritve,
8. povezavo z drugimi enotami dediščine, ki je vpisana v register.

(3) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka obsegajo osnovni podatki o nesnovni dediščini tudi podatke o nosilcu.

(4) Varstveni podatki o dediščini se vodijo za spomenike in nacionalno bogastvo in obsegajo zlasti:

- podatke iz akta o razglasitvi ali odločbe iz sedmega odstavka 32. člena tega zakona,
- varstveni režim in
- podatke o lastniku spomenika ali nacionalnega bogastva.

(5) Predstavitveni podatki o dediščini obsegajo informacije, ki dediščino ponazarjajo v besedilni, grafični ali drugi medijski obliki.

(6) Podatki o lastniku iz tretje alineje četrtega odstavka tega člena so osebno ime, datum rojstva in naslov prebivališča, če gre za fizično osebo, oziroma naziv in sedež, če gre za pravno osebo. Lastnik nacionalnega bogastva je dolžan upravljavca obvestiti o spremembi podatkov iz prejšnjega stavka in o spremembi lastništva.

(7) Podatki o avtorju oziroma ustvarjalcu dediščine iz 5. točke drugega odstavka tega člena in avtorju predstavitvenih podatkov iz petega odstavka tega člena so osebno ime in opis ustvarjanja, če gre za fizično osebo, oziroma naziv, sedež in opis ustvarjanja, če je imetnik avtorskih pravic pravna oseba.

(8) Podatki o nosilcu iz tretjega odstavka tega člena so številka nosilca, osebno ime, naslov prebivališča, geolokacija prebivališča, elektronski naslov, telefonska številka, opis dejavnosti in karakteristična fotografija ali posnetek, če gre za fizično osebo, oziroma številka nosilca, naziv, sedež, geolokacija sedeža, elektronski naslov, telefonska številka, opis dejavnosti in karakteristična fotografija ali posnetek, če gre za pravno osebo ali drugo obliko združevanja, ki je nosilec.

### **144. člen (obdelovanje podatkov v registru)**

(1) Upravljavec registra nepremične dediščine in registra nesnovne dediščine je ministrstvo, upravljavec registra premične dediščine pa služba.

(2) Pristojne organizacije in ministrstvo obdelujejo le tiste podatke v registru, ki jih potrebujejo pri opravljanju javne službe varstva oziroma pri opravljanju drugih nalog po tem zakonu.

(3) Podatki v registru so javni in se objavijo na svetovnem spletu, razen:

- podatkov o lastniku spomenika ali nacionalnega bogastva iz šestega odstavka prejšnjega člena,
- podatkov o elektronskem naslovu in telefonski številki nosilca iz osmega odstavka prejšnjega člena, če je ta fizična oseba, in
- podatkov o lokaciji premične dediščine, ki ni javno dostopna.

(4) Pristojne organizacije redno ter v obliki in na način, ki ga določi minister, upravljavcu iz prvega odstavka sporočajo nove podatke iz prejšnjega člena, ki so potrebni za vzdrževanje in posodabljanje registra dediščine.

(5) Fizične in pravne osebe, pri katerih nastajajo vsebine, pomembne za register, te vsebine redno, brezplačno ter v obliki in na način, ki ga predpiše minister, sporočajo upravljavcu iz prvega odstavka tega člena za namen vzdrževanja in posodabljanja registra, če je nastajanje teh vsebin financirano iz javnih sredstev.

(6) Uporabnik registra mora pri uporabi podatkov iz registra navesti register kot vir podatkov.

(7) Podatki v registru se hranijo trajno. Ne glede na prejšnji stavek se podatki o lastniku spomenika hranijo pet let.

4. oddelek

Evidence

#### **145. člen**

#### **(evidenca kulturnovarstvenih soglasij)**

(1) Evidenca kulturnovarstvenih soglasij se v informacijskem sistemu kulturne dediščine vodi in vzdržuje za namen vodenja postopkov izdaje kulturnovarstvenih soglasij in kulturnovarstvenih pogojev. V evidenci kulturnovarstvenih soglasij se podatki zbirajo, statistično obdelujejo, hranijo in uporabljajo tudi z namenom spremljanja posegov in stanja dediščine, izvajanja statističnih raziskav ter poročanja.

(2) Evidenca kulturnovarstvenih soglasij vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o vlagateljici ali vlagatelju vloge za izdajo kulturnovarstvenega soglasja (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) in investitorici ali investitorju posega (v nadaljnjem besedilu: investitor),
2. podatke o posegu (vrsta posega, opis posega in podatki o projektni ali drugi dokumentaciji),
3. podatke o nepremičninah (številka parcele, številka stavbe in šifra katastrske občine),
4. podatke o dediščini (identifikacija iz registra),
5. podatke o kulturnovarstvenih pogojih (digitalna oblika dokumenta, identifikacijska številka dokumenta, datum izdaje, trajanje veljavnosti in datum zaznambe),
6. podatke o kulturnovarstvenem soglasju (digitalna oblika dokumenta, identifikacijska številka dokumenta, vrsta postopka, datum izdaje, podatek o dokončnosti in pravnomočnosti, trajanje veljavnosti in datum zaznambe),
7. druge podatke o posegu (obveznost oprave raziskav, obveznost priprave konservatorskega načrta, zahteve glede strokovne usposobljenosti izvajalcev, obveznost izvedbe izravnalnega ukrepa ter drugi podatki in dokumentacija o posegu),
8. podatke o izvedenih raziskavah.

(3) Podatki o vlagatelju in investitorju iz 1. točke prejšnjega odstavka so osebno ime, naslov prebivališča in elektronski naslov, če gre za fizično osebo, oziroma naziv, sedež in elektronski naslov, če gre za pravno osebo.

(4) Podatki v evidenci kulturnovarstvenih soglasij so javni in se objavijo na svetovnem spletu. Podatki iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na fizično osebo, se lahko javno objavijo samo z njenim soglasjem.

(5) Upravljavca evidence kulturnovarstvenih soglasij sta zavod in ministrstvo.

(6) Podatki v evidenci kulturnovarstvenih soglasij se hranijo trajno.

#### **146. člen** **(evidenca dovoljenj za raziskave arheoloških ostalin)**

(1) Evidenca dovoljenj za raziskave arheoloških ostalin se v informacijskem sistemu kulturne dediščine vodi in vzdržuje za namen vodenja postopka izdaje dovoljenj za raziskave arheoloških ostalin. V evidenci dovoljenj za raziskave arheoloških ostalin se podatki zbirajo, statistično obdelujejo, hranijo in uporabljajo tudi z namenom spremljanja posegov v arheološke ostaline in dediščino ter spremljanja njihovega stanja.

(2) Evidenca dovoljenj za raziskave arheoloških ostalin vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o vlagatelju in investitorju posega ter naročniku raziskave;
2. podatke o posegu (vrsta posega, opis posega, podatki o projektni ali drugi dokumentaciji);
3. podatke o nepremičninah (številka parcele in šifra katastrske občine);
4. podatke o dediščini (identifikacija iz registra);
5. podatke o kulturnovarstvenih pogojih (digitalna oblika dokumenta, identifikacijska številka dokumenta, datum izdaje, trajanje veljavnosti, datum zaznambe);
6. podatke o kulturnovarstvenem soglasju (digitalna oblika dokumenta, identifikacijska številka dokumenta, vrsta postopka, datum izdaje, podatek o dokončnosti in pravnomočnosti, trajanje veljavnosti, datum zaznambe);
7. podatke o dovoljenju za raziskavo (digitalna oblika dokumenta, identifikacijska številka dokumenta, vrsta postopka, datum izdaje, podatek o dokončnosti in pravnomočnosti, trajanje veljavnosti, datum zaznambe);
8. druge podatke o posegu (obveznost oprave raziskave arheoloških ostalin, dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 77. člena tega zakona, vključno z dokazili o zdravstveni sposobnosti za potapljanje, dokazila o zagotovljenih finančnih sredstvih za raziskave arheoloških ostalin in drugi podatki ter dokumentacija o posegu).

(3) Podatki o vlagatelju in naročniku raziskave ter investitorju posega iz 1. točke prejšnjega odstavka so osebno ime, naslov prebivališča in elektronski naslov, če gre za fizično osebo, oziroma naziv, sedež in elektronski naslov, če gre za pravno osebo.

(4) Podatki v evidenci dovoljenj za raziskave arheoloških ostalin so javni in se objavijo na svetovnem spletu. Podatki iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na fizično osebo, se lahko javno objavijo samo z njenim soglasjem.

(5) Upravljevec evidence dovoljenj za raziskavo arheoloških ostalin je ministrstvo. Pristojne organizacije obdelujejo tiste podatke v evidenci dovoljenj za raziskavo arheoloških ostalin, ki jih potrebujejo pri opravljanju javne službe varstva.

(6) Podatki v evidenci dovoljenj za raziskavo arheološke ostaline se hranijo trajno.

#### **147. člen** **(evidenca raziskav)**

(1) Evidenca raziskav se vodi in vzdržuje za namen spremljanja izvajanja raziskav ter pridobivanja natančnih podatkov o njihovih izsledkih. V evidenci raziskav se podatki zbirajo, statistično obdelujejo, hranijo in uporabljajo tudi z namenom ugotavljanja izpolnjevanja pogojev izvajalcev in pridobivanja natančnih podatkov o izvedbi in izsledkih raziskav.

(2) Evidenca raziskav vsebuje naslednje podatke:

- identifikacijske podatke o raziskavi (lokacija, vrsta raziskave, obdobje izvedbe),
- podatke o izvajalcu raziskave, vključno z osebnimi podatki vodje raziskave, njegovega namestnika in sodelavcev, in
- izsledke raziskave, vključno s poročilom.

(3) Osebni podatki posameznikov iz druge alineje prejšnjega odstavka so osebno ime, izobrazba, znanstveni in strokovni naslov.

(4) Podatki v evidenci raziskav so javni in se objavijo na svetovnem spletu.

(5) Upravljavec evidence raziskav arheoloških ostalin je ministrstvo. Zavod v evidenci iz prejšnjega stavka obdeluje tiste podatke, ki jih potrebuje pri opravljanju javne službe varstva. Upravljavec evidence raziskav druge dediščine je zavod. Ministrstvo v evidenci iz prejšnjega stavka obdeluje tiste podatke, ki jih potrebuje za opravljanje nalog po tem zakonu.

(6) Podatki v evidenci raziskav se hranijo trajno.

#### **148. člen (razvid trgovcev)**

(1) Razvid trgovcev se vodi za namen nadzora nad prometom s predmeti kulturne dediščine.

(2) Razvid trgovcev vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime oziroma naziv, naslov prebivališča oziroma sedež,
- naslov lokacije prodaje na debelo ali na drobno ali posredništva ali spletne strani za prodajo in
- datum začetka in prenehanja opravljanja dejavnosti prometa s predmeti kulturne dediščine.

(3) Podatki v razvidu trgovcev so javni in se objavijo na svetovnem spletu.

(4) Upravljavec razvida trgovcev je ministrstvo.

(5) Podatki v razvidu trgovcev se hranijo deset let po prenehanju opravljanja dejavnosti prometa s predmeti kulturne dediščine.

#### **149. člen (evidenca nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino)**

(1) Evidenca nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino se vodi za namen zagotavljanja sledljivosti pravnih poslov s premično dediščino zaradi preprečevanja protipravnih ravnanj z dediščino.

(2) Evidenca nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino vsebuje naslednje podatke za vsak pravni posel z dediščino:

- podatke o izvoru dediščine,
- opis dediščine,
- prodajno oziroma nabavno ceno in
- podatke o prejšnjem lastniku ali posestniku in kupcu dediščine.

(3) Podatki o prejšnjem lastniku, posestniku in kupcu dediščine iz četrte alineje prejšnjega odstavka so osebno ime, datum rojstva in naslov prebivališča, če gre za fizično osebo, oziroma naziv in sedež, če gre za pravno osebo.

(4) Upravljavec evidence nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino je trgovec. Ministrstvo, inšpektor, organi pregona in carinski organ obdelujejo tiste podatke v evidenci nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino, ki jih potrebujejo za opravljanje nalog po tem zakonu. V primeru iz šestega odstavka tega člena je upravljavec evidence nabave in prodaje ter drugih poslov z dediščino ministrstvo.

(5) Podatki v evidenci nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino se hranijo trajno. Ne glede na prejšnji stavek se podatki iz četrte alineje drugega odstavka tega člena za posamezen pravni posel z dediščino hranijo 50 let po prenehanju lastništva kupca dediščine.

(6) Trgovec evidenco nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino ob prenehanju opravljanja dejavnosti trgovanja z dediščino preda ministrstvu.

#### **150. člen**

##### **(evidenca o izdanih dovoljenjih za izvoz ali iznos in dovoljenjih za uvoz ter o izvozu, iznosu, uvozu in vnosu dediščine)**

(1) Evidenca o izdanih dovoljenjih za izvoz ali iznos in dovoljenjih za uvoz ter o izvozu, iznosu, uvozu in vnosu dediščine se vodi za namen vodenja postopka izdaje dovoljenj za izvoz ali iznos, dovoljenj za uvoz ter za nadzor nad izvozom, iznosom, uvozom in vnosom dediščine.

(2) Evidenca o izdanih dovoljenjih za izvoz ali iznos in dovoljenjih za uvoz ter o izvozu, iznosu, vnosu in uvozu dediščine vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o izvozniku oziroma uvozniku dediščine,
2. podatke o lastniku,
3. številko in vrsto dovoljenja,
4. število predmetov v pošiljki,
5. zvrst predmeta,
6. podatke o avtorju oziroma ustvarjalcu predmeta ali njegovemu izvoru,
7. datum in kraj izvoza, iznosa, vnosa ali uvoza dediščine,
8. navedbo namembne države oziroma države, iz katere se pošiljka uvaža.

(3) Podatki o izvozniku oziroma uvozniku dediščine in lastniku iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka so osebno ime, naslov prebivališča in elektronski naslov, če gre za fizično osebo, oziroma naziv, sedež in elektronski naslov, če gre za pravno osebo.

(4) Upravljavec evidence o izdanih dovoljenjih za izvoz ali iznos in dovoljenj za uvoz ter o izvozu, iznosu, vnosu in uvozu dediščine je ministrstvo. Carinski organ obdeluje tiste podatke v evidenci iz prejšnjega stavka, ki jih potrebuje pri opravljanju svojih nalog v skladu s 163. členom tega zakona.

(5) Podatki v evidenci o izvozu, iznosu, vnosu in uvozu se hranijo trajno, o izdanih dovoljenjih za izvoz ali iznos in dovoljenjih za uvoz pa se hranijo 20 let po prenehanju veljavnosti dovoljenja.

#### **151. člen**

##### **(evidenca o strokovnem delu na področju javne službe varstva)**

(1) Evidenca o strokovnem delu na področju javne službe varstva se vodi za potrebe izvajanja javne službe varstva.

(2) Evidenca o strokovnem delu na področju javne službe varstva vsebuje podatke o posameznikih, ki so pridobili strokovni naziv na področju varstva dediščine, in posameznikih, ki jim je ministrstvo po sistemu vzajemnega priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev priznalo poklicno kvalifikacijo za strokovno delo na področju varstva dediščine.

(3) Podatki o osebah iz prejšnjega odstavka so:

- identifikacijski podatki (osebno ime, naslov prebivališča, elektronski naslov in EMŠO),
- podatki o stopnji izobrazbe, udeležbi na različnih oblikah izpopolnjevanja in usposabljanja in strokovnem izpitu,
- podatki o delovnih izkušnjah na področju varstva dediščine in
- podatki o službenem razmerju v javni službi varstva (delodajalec, delovno mesto in datum nastopa službe).

(4) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka obsegajo podatki o posamezniku, ki mu je ministrstvo priznalo poklicno kvalifikacijo za strokovno delo na področju varstva dediščine, tudi številko in datum izdaje odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije.

(5) Podatki o osebnem imenu, stopnji in nazivu strokovne izobrazbe, opravljenem strokovnem izpitu in datumu priznanja poklicne kvalifikacije so javni in se lahko objavijo na svetovnem spletu.

(6) Upravljavca evidence o strokovnem delu na področju javne službe varstva je ministrstvo. Pristojne organizacije obdelujejo tiste podatke v evidenci o strokovnem delu na področju javne službe varstva, ki jih potrebujejo pri opravljanju nalog javne službe varstva v skladu s tem zakonom.

(7) Podatki v evidenci o strokovnem delu na področju javne službe varstva se hranijo trajno.

## **152. člen** **(seznam dobrih praks)**

(1) Seznam dobrih praks se vodi za namen promocije programov, projektov in dejavnosti iz drugega odstavka 44. člena tega zakona ter deljenje dobrih izkušenj, pristopov in primerov varstva nesnovne dediščine.

(2) Seznam dobrih praks vsebuje naslednje podatke:

- opis nesnovne dediščine, na katero se program, projekt ali dejavnost nanaša,
- opis programa, projekta ali dejavnosti in
- navedbo izvajalca dobre prakse.

(3) Podatki o izvajalcu dobre prakse iz tretje alineje prejšnjega odstavka so številka izvajalca, osebno ime, naslov prebivališča, geolokacija prebivališča, opis dejavnosti in karakteristična fotografija ali posnetek, elektronski naslov in telefonska številka, če gre za fizično osebo, oziroma številka izvajalca, naziv, sedež, geolokacija sedeža, opis dejavnosti in karakteristična fotografija ali posnetek, elektronski naslov in telefonska številka, če gre za pravno osebo ali drugo obliko združenja.

(4) Podatki iz prejšnjega odstavka se lahko javno objavijo, razen podatkov o elektronskem naslovu in telefonski številki izvajalca dobre prakse, če je ta fizična oseba.

(5) Upravljavca seznama dobrih praks je ministrstvo. Pristojne organizacije obdelujejo tiste podatke na seznamu dobrih praks, ki jih potrebujejo pri opravljanju javne službe varstva.

(6) Podatki na seznamu dobrih praks se hranijo trajno.

## **153. člen**

### **(zbirke podatkov o stvareh z domnevo dediščine)**

(1) Ministrstvo in izvajalci državne javne službe varstva lahko za potrebe varovanja dediščine v skladu s tem zakonom vodijo tudi evidence o lokaciji stvari z domnevo dediščine, vključno z osebni podatki o lastnikih, upravljavcih in drugih upravičencih.

(2) Evidence iz prejšnjega odstavka obsegajo:

- opis stvari z domnevo dediščine,
- lokacijo stvari z domnevo dediščine in
- podatke o lastniku, upravljavcu in drugih upravičencih.

(3) Podatki o lastniku, upravljavcu in drugih upravičencih iz tretje alineje prejšnjega odstavka so osebno ime, datum rojstva in naslov prebivališča, če gre za fizično osebo, oziroma naziv in sedež, če gre za pravno osebo.

(4) Podatki v evidencah iz prvega odstavka tega člena se hranijo do vpisa stvari z domnevo dediščine v register oziroma inventarno knjigo.

#### **5. oddelek**

Varstvo osebnih podatkov v postopkih varstva dediščine

#### **154. člen**

**(osebni podatki v postopkih razglasitve in določitve)**

(1) V postopku razglasitve spomenika ali določitve varstvenega območja dediščine se lahko v delih, ki se nanašajo na dajanje pobud, javno obravnavo in dajanje mnenj iz 20. člena tega zakona ter dajanje mnenj in pripomb iz 29. člena tega zakona, obdelujejo osebni podatki osebe, ki je podala pobudo oziroma mnenje, predlog ali pripombo. Podatki se zbirajo in obdelujejo le za namen in v okviru tega postopka.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka so osebno ime, naslov prebivališča, elektronski naslov in telefonska številka.

(3) Podatki iz prvega odstavka tega člena se hranijo v informacijskem sistemu kulturne dediščine pet let po sprejetju akta o razglasitvi oziroma akta o določitvi.

(4) Podatki iz prvega odstavka tega člena se lahko javno objavijo le, če je posameznik, na katerega se nanašajo podatki, dal privolitev za javno objavo svojih osebnih podatkov.

(5) Pravico dostopa do podatkov iz prvega odstavka tega člena in njihove obdelave imajo ministrstvo, občina in zavod v okviru svojih pristojnosti in za namen iz prvega odstavka tega člena.

(6) Pripravlavec akta o razglasitvi oziroma akta o določitvi zagotavlja anonimizacijo osebnih podatkov v aktu in spremljajočih gradivih. V informacijskem sistemu kulturne dediščine se spremljajoča gradiva lahko javno objavijo le, če so anonimizirana.

(7) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za varstvo podatkov v postopku razglasitve predmeta ali zbirke posebnega pomena.

#### **155. člen**

**(osebni podatki v postopku vodenja registra in seznama dobrih praks)**

(1) Za namen vodenja registra se lahko zbirajo in obdelujejo podatki oseb, ki so dale pobudo za vpis v register v skladu z drugim odstavkom 41. člena, drugim odstavkom 43. člena in petim odstavkom 144. člena tega zakona ali za vpis v seznam dobrih praks v skladu s 44. členom tega zakona.

(2) Podatki osebe iz prejšnjega odstavka so osebno ime, naslov prebivališča, elektronski naslov in telefonska številka.

(3) Podatki iz prvega odstavka tega člena se hranijo v informacijskem sistemu kulturne dediščine trajno in se lahko javno objavijo le, če je posameznik, na katerega se podatki nanašajo, dal privolitev za javno objavo svojih osebnih podatkov.

(4) Pravico do vpogleda v podatke iz prvega odstavka tega člena in do njihove uporabe imajo ministrstvo, služba, koordinator in pristojna organizacija v okviru svojih pristojnosti in za namen iz prvega odstavka tega člena.

#### **156. člen** **(osebni podatki uporabnikov informacijskega sistema)**

(1) Ministrstvo upravlja in obdeluje osebne podatke uporabnikov informacijskega sistema iz 139. člena tega zakona za namen elektronske identifikacije, avtentikacije in preverjanja njihovih identifikacijskih podatkov pri uporabi informacijskega sistema.

(2) Ministrstvo za namen iz prejšnjega odstavka obdeluje osebno ime, funkcijo, elektronski naslov in telefonsko številko uporabnika, podatek o uporabniških pravicah uporabnika ter ime organizacije, v imenu katere uporabnik uporablja informacijski sistem.

(3) Podatki iz prejšnjega odstavka se v informacijskem sistemu iz 139. člena tega zakona prenesejo iz centralne varnostne sheme ob registraciji uporabnika v informacijski sistem in ob vsaki spremembi navedenih podatkov, ki jo uporabnik izvede na ravni centralne varnostne sheme.

(4) Podatki iz drugega odstavka tega člena se hranijo pet let po izteku koledarskega leta, v katerem je uporabnik zadnjič dostopal do informacijskega sistema iz 139. člena tega zakona.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek se tisti podatki iz drugega odstavka tega člena, ki so ob uporabi informacijskega sistema postali sestavni del verzije zapisov oziroma časovnice ali dokumentov, ki so bili ustvarjeni v informacijskem sistemu iz 139. člena tega zakona ali vanje predloženi, hranijo trajno, dokumenti, v katerih so ti podatki vsebovani, pa se hranijo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

#### **6. oddelek** **Dokumentiranje dediščine**

#### **157. člen** **(dokumentiranje dediščine)**

(1) Sestavni del informacijske podpore izvajanju varstva je dokumentiranje dediščine.

(2) Dokumentiranje dediščine obsega predvsem evidentiranje gradiva, zbiranje podatkov za inventarizacijo enote dediščine, evidentiranje njenega stanja in stopnje ogroženosti ter dokumentiranje posegov, vključno z digitalnim dokumentiranjem. V primeru premične dediščine obsega tudi podatke o dokumentiranju akcesije in premestitve te dediščine.

#### **158. člen** **(skupna uporaba podatkov)**

(1) Registriranje in dokumentiranje arhivskega in knjižničnega gradiva, ki je po strokovnih merilih in mednarodnih priporočilih arhivska in knjižna dediščina, se izvaja v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko in knjižnično gradivo.

(2) Izvajalci vodijo register in dokumentirajo dediščino, vključujoč knjižnično in arhivsko gradivo, v obliki in na način, ki omogoča enoten prikaz javnega digitalnega gradiva o dediščini.

## XVII. POGLAVJE NADZOR

### 1. oddelek Splošne določbe glede nadzorstva

#### **159. člen (inšpekcijski nadzor)**

Nadzor nad izvajanjem tega zakona, predpisov, izdanih na njegovi podlagi, in drugih aktov, ki se nanašajo na varstvo dediščine, opravlja inšpektor.

#### **160. člen (pooblastila inšpektorja)**

Poleg pooblastil po predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor, ima inšpektor na podlagi tega zakona, predpisov, izdanih na njegovi podlagi, in drugih aktov, ki se nanašajo na varstvo dediščine, pravico:

- pregledovati nepremično in premično dediščino,
- pregledovati knjige in listine v zvezi s pravnim prometom dediščine, posegi in z ukrepi varstva v izrednih razmerah ter zahtevati vpogled vanje in
- pregledovati dokumentacijo, ki se nanaša na razglašanje spomenikov, izdajanje upravnih odločb lastnikom, izvoz, iznos, vnos in uvoz dediščine ter trgovanje z dediščino, in zahtevati vpogled vanjo.

#### **161. člen (sodelovanje z javno službo varstva)**

Inšpektor lahko pri vodenju postopkov zahteva sodelovanje državnih in občinskih organov, zlasti v primerih opravljanja ogleda in ustne obravnave, od izvajalcev javne službe pa tudi podajanje strokovnih mnenj.

#### **162. člen (inšpekcijski zavezanci)**

Inšpekcijski zavezanec je pri:

- posegih: investitor posega,
- vzdrževanju in opustitvi vzdrževanja: lastnik,
- škodljivih ravnanjih: povzročitelj škode,
- trgovanju z dediščino: trgovec in
- izvozu, iznosu, uvozu in vnosu: izvoznik oziroma uvoznik.

#### **163. člen (carinski nadzor)**

(1) Carinski organ opravlja nadzor pri uvozu in vnosu iz 88. člena tega zakona ter izvozu in iznosu iz 89. člena tega zakona v sodelovanju s pristojno organizacijo in inšpektoratom.

(2) Podpora pristojne organizacije in inšpektorata je brezplačna.

2. oddelek  
Posebni inšpekcijski ukrepi

**164. člen**  
**(inšpekcijski ukrepi v primeru nedovoljenih posegov)**

(1) Če inšpektor ugotovi, da se izvaja ali se je izvedel nedovoljen poseg, z odločbo odredi enega ali več naslednjih ukrepov:

1. ustavitev izvajanja del,
2. pridobitev kulturnovarstvenih pogojev ali kulturnovarstvenega soglasja,
3. pridobitev dovoljenja za raziskavo,
4. pridobitev spremenjenih kulturnovarstvenih pogojev oziroma spremenjenega kulturnovarstvenega soglasja, če se poseg izvaja ali je bil izveden v nasprotju z že obstoječimi pogoji oziroma soglasji oziroma so bili ti z izvedenimi deli preseženi,
5. sanacijo stanja,
6. nadomestni ukrep.

(2) Ukrep ustavitve izvajanja del velja, dokler inšpekcijski zavezanec ne pridobi kulturnovarstvenega soglasja za nameravani poseg.

(3) V primeru nedovoljenega posega v arheološke ostaline velja ustavitev del, dokler zavezanec ne zagotovi izvedbe drugega inšpekcijskega ukrepa, ki ga je z odločbo odredil inšpektor.

(4) Ukrep ustavitve izvajanja vseh del se šteje za nujni ukrep v javnem interesu v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in ga lahko inšpektor odredi v skrajšanem postopku brez zaslišanja strank. Odločba se lahko izda ustno.

(5) Če inšpektor hkrati z ustavitvijo del odredi ukrep iz 2., 3. ali 4. točke prvega odstavka tega člena, mora zavezanec najpozneje v 15 dneh po odreditvi zaprositi za dovoljenje za raziskavo v skladu s 76. členom tega zakona, za kulturnovarstvene pogoje ali za spremembo kulturnovarstvenih pogojev v skladu z 80. členom tega zakona oziroma za kulturnovarstveno soglasje oziroma spremembo kulturnovarstvenega soglasja v skladu z 79. členom tega zakona. Zavezanec mora o vložitvi vloge iz prejšnjega odstavka in pridobitvi dovoljenja za raziskavo ali kulturnovarstvenih pogojev obvestiti inšpektorja v sedmih dneh po prejemu. Po pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev inšpektor določi rok, v katerem mora zavezanec zaprositi za kulturnovarstveno soglasje, zavezanec pa mora o vložitvi vloge in pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja obvestiti inšpektorja v sedmih dneh po prejemu.

(6) Če zavezanec v 15 dneh po odreditvi ne izvede ukrepa iz 2., 3. ali 4. točke prvega odstavka tega člena oziroma je njegova vloga za pridobitev pravnomočno zavržena ali zavržena, inšpektor odredi sanacijo in rok za izvedbo tega ukrepa, pristojna organizacija pa za potrebe izreka sanacije določi potrebna dela in način izvedbe sanacije. Sanacija se izvede pod vodstvom pooblaščenih oseb.

(7) Če inšpekcijski zavezanec v postavljenem roku sanacije ne izvede, inšpektor odredi, da pristojna organizacija izvede dela na stroške zavezanca.

(8) Če je nedovoljeni poseg že izveden na način, ki pomeni nepovratno odstranitev celote dediščine ali arheoloških ostalin ali njihovega dela, in izdaja dovoljenja za raziskavo, kulturnovarstvenih pogojev ali kulturnovarstvenega soglasja ni več smiselna oziroma sanacija ni več mogoča, inšpektor odredi nadomestni ukrep.

(9) Namen nadomestnega ukrepa je izvedba javnega interesa, ki se opravi v okviru javne službe varstva, in sicer pri nedovoljenem posegu v:

- arheološke ostaline izvedba ukrepa varstva arheološkega najdišča primerljivega pomena in
- dediščino izvedba posega za ohranitev ali oživitev dediščine primerljivega pomena.

(10) Denarni znesek, ki je potreben za izvedbo nadomestnega ukrepa iz prve alineje prejšnjega odstavka, se lahko določi največ do višine vrednosti raziskave arheoloških ostalin, ki bi bila potrebna za prevoz uničenih arheoloških ostalin v arhiv arheološke raziskave.

(11) Denarni znesek, ki je potreben za izvedbo nadomestnega ukrepa iz druge alineje devetega odstavka tega člena, se lahko določi največ do višine vrednosti obnove, ki bi bila potrebna za ohranitev nepovratno odstranjenih delov dediščine.

(12) Za potrebe izreka nadomestnega ukrepa pristojna organizacija na poziv inšpektorja opredeli namen nadomestnega ukrepa in primerljiv pomen identificiranega arheološkega najdišča ali dediščine ter določi denarni znesek za izvedbo nadomestnega ukrepa, inšpektor pa določi pristojno organizacijo, ki izvede nadomestni ukrep, in rok, v katerem mora inšpekcijski zavezanec izvesti izplačilo denarnega zneska za izvedbo nadomestnega ukrepa.

(13) Če gre za nedovoljen poseg v dediščino, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, inšpektor z odločbo odredi ustavitev izvajanja vseh del in zadevo odstopi v reševanje inšpektorju, pristojnemu za nadzor nad gradnjo. Ustavitev del velja do odločitve inšpektorja iz prejšnjega stavka.

#### **165. člen**

##### **(inšpekcijski ukrepi v primeru škode ali neposredne nevarnosti poškodovanja)**

(1) Če inšpektor ugotovi, da obstaja neposredna nevarnost poškodovanja ali je škoda na spomeniku oziroma nacionalnem bogastvu že nastala, odredi rok, v katerem se mora taka nevarnost odpraviti, oziroma sprejme ukrepe za odpravo škode ali za njeno ustrezno zmanjšanje.

(2) Če inšpekcijski zavezanec v postavljenem roku ne opravi ustreznih ukrepov ali ne zagotovi potrebnih del, inšpektor odredi, da se dela izvedejo na stroške zavezanca.

(3) Dela iz prejšnjega odstavka opravi pristojna organizacija na podlagi konservatorskega načrta in pod vodstvom pooblaščenih oseb.

#### **166. člen**

##### **(inšpekcijski ukrepi v primeru škodljivega ravnanja)**

(1) Če inšpektor ugotovi, da zaradi nepravilnega vzdrževanja, ravnanja ali rabe spomenika oziroma nacionalnega bogastva ali zaradi opustitve dolžnega vzdrževanja ali ravnanja obstaja nevarnost poškodovanja dediščine, lahko tako ravnanje ali rabo prepove in odredi potrebne ukrepe za zagotovitev varstva dediščine.

(2) Če je zaradi nepravilnega vzdrževanja, ravnanja, rabe ali opustitve dolžnega vzdrževanja ali ravnanja lastnika ali posestnika oziroma osebe, ki izvaja vzdrževanje, ogroženo nacionalno bogastvo, lahko inšpektor z odločbo začasno odvzame posest in premoženje prepusti v hrambo pristojnemu muzeju do izpolnitve pogojev za vrnitev. Pogoji za vrnitev so izpolnjeni, ko sta zagotovljena ravnanje z nacionalnim bogastvom in njegova raba v skladu s tem zakonom.

#### **167. člen**

##### **(inšpekcijski ukrepi pri opravljanju dejavnosti v nasprotju s predpisi)**

(1) Če inšpektor ugotovi, da se hrani nacionalno bogastvo v nasprotju z določbami tega zakona, lahko prepove hrambo nacionalnega bogastva ter določi ukrepe, ki jih je treba zagotoviti za varstvo in roke za izvedbo ukrepov.

(2) Če inšpektor ugotovi, da se trgovanje z dediščino opravlja v nasprotju s 87. členom tega zakona, prepove trgovanje z dediščino ter določi ukrepe, ki jih je treba zagotoviti za varstvo dediščine, in roke za izvedbo ukrepov.

#### **168. člen (zadržanje)**

(1) Če carinski organ pri opravljanju nadzora v skladu s tem zakonom utemeljeno sumi, da je obravnavano blago premična dediščina, ki se uvaža oziroma vnaša ali izvaža oziroma iznaša v nasprotju z 88. oziroma 89. členom tega zakona, lahko takšno blago zadrži in o tem nemudoma obvesti pristojno organizacijo in inšpektorja.

(2) Pristojna organizacija v desetih delovnih dneh po prejemu obvestila carinskega organa poda mnenje, ali je zadržano blago dediščina, za katero je potrebno dovoljenje za uvoz ali vnos oziroma izjava uvoznika v skladu z 88. členom tega zakona oziroma izvoz ali iznos v skladu z 89. členom tega zakona, in o tem nemudoma obvestiti carinski organ.

(3) Če pristojna organizacija ne odloči o naravi zadržanega blaga v roku iz prejšnjega odstavka, carinski organ zadržano blago prepusti v izbrani carinski postopek.

(4) Če pristojna organizacija ugotovi, da je zadržano blago dediščina, za katero je potrebno dovoljenje za uvoz, izjava uvoznika, dovoljenje za iznos iz šestega odstavka 88. člena tega zakona ali dovoljenje za izvoz ali iznos, carinski organ zavrne prepustitev blaga v izbrani carinski postopek.

#### **169. člen (skladiščenje zadržanega blaga)**

(1) Zadržano blago je pod carinskim nadzorom do ureditve carinskega statusa blaga.

(2) Če pristojna organizacija ugotovi, da je zadržano blago dediščina, za katero je potrebno dovoljenje za uvoz, izjava uvoznika, dovoljenje za iznos iz petega odstavka 88. člena tega zakona ali dovoljenje za izvoz ali iznos, nosi stroške skladiščenja in druge stroške, ki bi utegnili nastati v zvezi z dediščino, oseba, ki je uvažala ali vnašala oziroma izvažala ali iznašala to dediščino, oziroma oseba, za račun katere se je ta dediščina uvažala ali vnašala oziroma izvažala ali iznašala v nasprotju z določbami tega zakona.

### **3. oddelek Izvajanje inšpekcijskega nadzora**

#### **170. člen (izvajanje izvršbe s prisiljenjem)**

(1) Izvršba s prisiljenjem za inšpekcijske ukrepe, izdane v skladu s tem zakonom, se opravlja v skladu z zakonom, ki ureja upravni postopek, če ni z drugim odstavkom tega člena določeno drugače.

- (2) Kadar inšpektor določi izvajanje izvršbe s prisiljenjem, denarna kazen za:
- samostojnega podjetnika posameznika (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik) in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ne sme presegati 4.000 eurov in
  - pravno osebo ne sme presegati 30.000 eurov.

#### **171. člen (obveščanje)**

Organ, ki prejme predlog za uvedbo postopka zaradi kaznivega dejanja, mora o svojih ukrepih obvestiti inšpektorja, ki je vložil ovadbo.

**172. člen**  
**(zaseg)**

(1) Inšpektor oziroma druga pooblaščen oseba lahko zaseže dokumentacijo ali predmete, ki se lahko odvzamejo v postopku o prekršku ali kadar je to potrebno zaradi zavarovanja dokazov.

(2) Zasežena dokumentacija ali predmeti iz prejšnjega odstavka se do konca inšpekcijskega postopka ali postopka o prekršku hranijo pri ministrstvu.

XVIII. POGLAVJE  
KAZENSKÉ DOLOČBE

**173. člen**  
**(lažji prekrški)**

(1) Z globo od 400 do 4.000 eurov se kaznujejo za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:

1. na poziv pristojne organizacije ne zagotovijo podatkov o dediščini oziroma stvari, za katero se domneva, da ima lastnosti dediščine, v skladu z 61. členom tega zakona;
2. ne označijo spomenika ali nacionalnega bogastva v skladu s 65. členom tega zakona;
3. javno objavijo dokumentacijo raziskave arheoloških ostalin ali arhiv arheološke raziskave v nasprotju s petim odstavkom 74. člena tega zakona;
4. ne seznanijo ministra z nasprotjem interesov v skladu z drugim odstavkom 127. člena tega zakona;
5. namerno navajajo neresnične podatke v pobudi za vpis nepremičnine v register nepremične dediščine iz četrtega odstavka 142. člena tega zakona;
6. upravljavca ne obvestijo o spremembi podatkov v skladu s šestim odstavkom 143. člena tega zakona;
7. ne navedejo registra kot vira podatkov v skladu s šestim odstavkom 144. člena tega zakona.

(2) Z globo od 200 do 2.000 eurov se kaznujejo odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, in odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, ki storijo prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 100 do 600 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

**174. člen**  
**(prekrški)**

(1) Z globo od 1.000 do 8.000 eurov se kaznujejo za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:

1. vpišejo v inventarno knjigo muzejski predmet oziroma muzejsko zbirko ali ga oziroma jo izpišejo iz nje v nasprotju s 33. členom tega zakona;
2. ne obvestijo zavoda ali muzeja o odkritju arheološke ostaline v skladu s prvim odstavkom 34. člena tega zakona ali ne posedujejo dokazila o izvoru v skladu s prvim odstavkom 69. člena tega zakona;
3. so muzej in o obvestilu o odkritju arheološke ostaline ne obvestijo zavoda v skladu s prvim odstavkom 34. člena tega zakona;
4. ne dopustijo dostopa do arheoloških ostalin v skladu s 35. členom tega zakona;
5. pri prodaji nepremičnine ravnajo v nasprotju s 57. členom tega zakona;
6. pri prodaji nacionalnega bogastva ravnajo v nasprotju z 58. členom ali prvim odstavkom 60. člena tega zakona;

7. obremenijo nacionalno bogastvo v nasprotju z drugim odstavkom 60. člena tega zakona;
8. ne zagotavljajo javne dostopnosti spomenika v skladu z 62. členom tega zakona;
9. ne dopustijo dokumentiranja in proučevanja spomenika v skladu s prvim odstavkom 63. člena tega zakona;
10. odtujijo premične arheološke ostaline v nasprotju z osmim odstavkom 70. člena tega zakona;
11. ne pošljejo poročila o poteku in izsledkih raziskave arheoloških ostalin v skladu z drugim odstavkom 74. člena tega zakona;
12. ne zagotovijo dediščinskega upravljanja spomenika v skladu s prvim odstavkom 83. člena tega zakona;
13. ne pripravijo načrta upravljanja spomenika v skladu s 84. členom tega zakona;
14. ob obstoju nasprotja interesov sodelujejo v zadevah varstva v nasprotju z drugim odstavkom 127. člena tega zakona;
15. ne predajo evidence nabave in prodaje ter drugih poslov s premično dediščino ob prenehanju opravljanja dejavnosti prometa s predmeti kulturne dediščine ministrstvu v skladu s šestim odstavkom 149. člena tega zakona.

(2) Z globo od 400 do 4.000 eurov se kaznujejo odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, in odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 200 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

#### **175. člen (težji prekrški)**

(1) Z globo od 2.000 do 40.000 eurov se kaznujejo za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:

1. posegajo v kraj najdbe v nasprotju z drugim odstavkom 34. člena tega zakona;
2. uporabljajo iskalnik kovin ali druga tehnična sredstva v nasprotju s prvim odstavkom 36. člena tega zakona;
3. posegajo v kraj najdbe v nasprotju z odločbo o arheološkem najdišču iz 39. člena tega zakona;
4. ravnajo v nasprotju s posebnimi začasnimi ukrepi iz 52. člena tega zakona;
5. razpolagajo s premičnimi arheološkimi ostalinami v nasprotju s tretjim odstavkom 54. člena tega zakona;
6. ne zagotavljajo varstva spomenika v skladu s 64. členom tega zakona;
7. na spomeniku ali na varstvenem območju dediščine oglašujejo v nasprotju s 66. členom tega zakona;
8. uporabljajo podobo ali ime spomenika v nasprotju s 67. členom tega zakona;
9. ne hranijo, varujejo ali zagotovijo varnega prevoza nacionalnega bogastva v skladu z 68. členom tega zakona;
10. hranijo arheološko ostalino ali ne obvestijo ministrstva o hranjenju arheološke ostaline v nasprotju z 69. členom tega zakona;
11. pooblaščenim osebam pristojnega muzeja ne dopustijo dokumentiranja arheološke ostaline v nasprotju z 69. členom tega zakona;
12. ne predajo celotnega originalnega gradiva arheološke raziskave pristojnemu muzeju v skladu s prvim odstavkom 74. člena tega zakona;
13. izvajajo raziskavo v nasprotju s 76. členom tega zakona;
14. pred posegom ne pridobijo kulturnovarstvenega soglasja v skladu z 78. členom tega zakona ali izvajajo poseg v nasprotju z njim;
15. ne dokumentirajo obstoječega stanja za namen dokumentarnega varstva v skladu s šestim odstavkom 78. člena tega zakona;

16. ne izvedejo izravnalnega ukrepa v skladu z 82. členom tega zakona;
17. niso vpisani v razvid trgovcev v skladu s prvim odstavkom 87. člena tega zakona;
18. ne preverjajo izvora dediščine ali vodijo evidence nabave in prodaje ter drugih poslov v skladu z tretjim odstavkom 87. člena tega zakona;
19. za predmete kulturne dediščine iz Dela B Priloge Uredbe EU 2019/880/EU ob uvozu na carinsko območje Unije carinskemu organu ne predložijo uvoznega dovoljenja v skladu s prvim odstavkom 88. člena tega zakona;
20. za predmete kulturne dediščine iz Dela C Priloge Uredbe EU 2019/880/EU ob uvozu na carinsko območje Unije carinskemu organu ne predložijo izjave uvoznika v skladu s tretjim odstavkom 88. člena ali predložijo neresnično izjavo;
21. ob izvozu oziroma iznosu ne predložijo dovoljenja v skladu z 89. členom tega zakona;
22. muzejsko gradivo ob prenehanju muzeja, vpisanega v razvid, prenesejo v nasprotju s 122. členom tega zakona;
23. ne opravijo ustreznih ukrepov ali zagotovijo ustreznih del na podlagi ukrepa inšpektorja iz 164., 165. ali 166. člena tega zakona;
24. ravnajo s spomenikom ali nacionalnim bogastvom v nasprotju z ukrepom inšpektorja iz 167. člena tega zakona.

(2) Z globo od 800 do 4.000 eurov se kaznujejo odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, in odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 400 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

#### **176. člen** **(prekrški javne službe in muzeja, vpisanega v razvid)**

- (1) Z globo od 400 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec javne službe varstva, če:
1. ne seznanil pobudnika z zavrnitvijo pobude v skladu z drugim odstavkom 20. člena tega zakona;
  2. ne nudi pojasnil, nasvetov in navodil v skladu z 71. členom tega zakona;
  3. ne zagotavlja dostopnosti in odprtosti državne javne službe muzejev v skladu z drugim, tretjim, četrtim ali petim odstavkom 112. člena tega zakona;
  4. ne izpolnjuje zahtev iz predpisa o mreži slovenskih muzejev ali pogodbenih obveznosti v skladu z osmim odstavkom 113. člena tega zakona;
  5. v določenem roku ne odpravi nepravilnosti v skladu z drugim odstavkom 116. člena tega zakona;
  6. ne sporoči suma o nezakonitem izvoru premične dediščine v skladu s 121. členom tega zakona;
  7. ne uredi razmerja s prostovoljcem s pogodbo v skladu s 128. členom tega zakona;
  8. inšpektorju v skladu s 161. členom tega zakona na njegovo zahtevo ne poda strokovnega mnenja.

(2) Z globo od 200 do 1.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba izvajalca javne službe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 400 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek muzej, vpisan v razvid muzejev, če ni zagotovljena dostopnost muzejskih zbirk javnosti v skladu z drugo alinejo četrtega odstavka 109. člena tega zakona.

(4) Z globo od 200 do 1.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba muzeja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

#### **177. člen** **(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

## XIX. POGLAVJE PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

### **178. člen (register dediščine in seznam dobrih praks)**

(1) Register nepremične dediščine in register nesnovne dediščine, vzpostavljena na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1), se štejeta za register nepremične dediščine in register nesnovne dediščine iz drugega odstavka 141. člena tega zakona.

(2) Register premične dediščine iz drugega odstavka 141. člena tega zakona se vzpostavi v dveh letih po začetku veljavnosti tega zakona.

(3) Do vzpostavitve registra premične dediščine iz prejšnjega odstavka se premična dediščina vpisuje v register premične dediščine iz 9. člena ZVKD-1 v skladu s Pravilnikom o registru kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 66/09). Podatki iz registra premične dediščine iz 9. člena ZVKD-1 postanejo del registra premične dediščine iz prejšnjega odstavka po njegovi vzpostavitvi.

(4) Seznam dobrih praks iz 44. člena tega zakona se vzpostavi v dveh letih od začetka veljavnosti tega zakona.

### **179. člen (varstvo nepremične dediščine v prehodnem obdobju)**

(1) Na območju, za katero je ob začetku veljavnosti tega zakona sprejet občinski prostorski načrt (v nadaljnjem besedilu: OPN), se v postopkih priprave in sprejemanja plana poleg nepremične dediščine iz prve alineje drugega odstavka 45. člena tega zakona upoštevata tudi nepremična dediščina, ki je bila uporabljena za prikaz stanja prostora sprejetega prostorskega načrta, in varstveni režim te nepremične dediščine, določen v OPN.

(2) Na območju, za katero ob začetku veljavnosti tega zakona OPN še ni sprejet, se v postopkih priprave in sprejemanja plana poleg nepremične dediščine iz prve alineje drugega odstavka 45. člena tega zakona upoštevajo tudi enote nepremične dediščine iz seznama in varstveni režim, ki so določeni v Prilogi, ki je sestavni del tega zakona.

(3) Kulturnovarstveno soglasje in kulturnovarstvene pogoje je treba pridobiti tudi za poseg v nepremično dediščino, ki uživa varstvo v skladu s tem členom, in njeno vplivno območje, če prostorski akt določa obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja na vplivnem območju. Zavod izda kulturnovarstveno soglasje oziroma določi kulturnovarstvene pogoje v skladu z varstvenim režimom in drugimi merili in pogoji za izvedbo posegov v prostor iz prostorskega akta. Če v prostorskem aktu režim in druga merila in pogoji za izvedbo posegov v prostor niso določeni, se kulturnovarstveno soglasje izda v skladu z varstvenim režimom, določenim v Prilogi iz prejšnjega odstavka. Zavod lahko kulturnovarstveno soglasje zavrne samo, če je poseg v neskladju s tem zakonom ali OPN oziroma Prilogo iz prejšnjega odstavka.

(4) Minister oziroma zavod lahko v skladu z 82. členom tega zakona dovoli tudi odstranitev arheološke ostaline ali druge dediščine, ki uživa varstvo v skladu s tem členom, če se stranki naloži izvedba izravnalnega ukrepa.

(5) Investitor gradnje ali drugega posega krije tudi strošek raziskave arheoloških ostalin, ki je potrebna zaradi graditve ali drugega posega v arheološko najdišče, ki uživa posebno varstvo v skladu s tem členom.

(6) Varstveni režim iz OPN oziroma Priloge iz drugega odstavka tega člena velja do razglasitve nepremične dediščine za spomenik ali določitve varstvenega območja dediščine, vendar ne dlje kot pet let od začetka veljavnosti tega zakona.

(7) Do vzpostavitve sistema eGraditev v skladu z zakonom, ki ureja graditev, se vloga za izdajo kulturnovarstvenega soglasja oziroma pogojev za poseg, za katerega je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, vloži pri zavodu. Vloga se lahko pri zavodu vloži elektronsko v informacijskem sistemu kulturne dediščine ali pošlje po pošti.

#### **180. člen (kulturni spomeniki)**

(1) Akti o razglasitvi kulturnih spomenikov, ki so bili izdani na podlagi Splošnega zakona o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih redkosti (Uradni list FLRJ, št. 81/46), Zakona o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji (Uradni list LRS, št. 23/48), Zakona o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti (Uradni list LRS, št. 22/58) in Zakona o varstvu kulturnih spomenikov v Ljudski republiki Sloveniji (Uradni list LRS, št. 26/61, in Uradni list SRS, št. 11/65), ter vpisi kulturnih spomenikov v registre spomenikov na podlagi teh zakonov in akti o razglasitvi kulturnih spomenikov na podlagi Zakona o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS, št. 1/81, 42/86, in Uradni list RS, št. 8/90 in 26/92), Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99) in ZVKD-1 ostanejo v veljavi do izdaje aktov o razglasitvi na podlagi tega zakona.

(2) Nepremični kulturni spomeniki, ki so bili razglašeni na podlagi zakonov iz prejšnjega odstavka, se štejejo za spomenike po tem zakonu.

(3) Kulturni spomeniki, ki so bili razglašeni na podlagi Zakona o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96) in Zakona o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 53/24), se štejejo za spomenik po tem zakonu.

(4) Premični kulturni spomeniki, ki so bili razglašeni na podlagi zakonov iz prvega odstavka tega člena, se štejejo za predmet ali zbirko posebnega pomena po tem zakonu.

#### **181. člen (varstveni režim obstoječih nepremičnih kulturnih spomenikov)**

(1) Če je v aktu o razglasitvi nepremičnega kulturnega spomenika, ki je začel veljati pred začetkom veljavnosti tega zakona, varstveni režim določen na način, iz katerega se ne da razbrati njegovega obsega, velja do začetka veljavnosti akta o razglasitvi na podlagi tega zakona za posamezno zvrst nepremičnih kulturnih spomenikov naslednji splošni varstveni režim:

- posamezni spomeniki: varujejo se vse zunanje značilnosti, kot so gabariti, zasnova pročelij, tlorisni razporedi, značilni naravni in umetni materiali ter konstrukcijske značilnosti, ustrezna namembnost, značilna pojavnost v prostoru, arheološke plasti in razmerja spomenika in posebej njegovo vplivno območje. Če je kot spomenik zavarovan zgodovinski park ali vrt, se varujejo parkovna ali vrtna zasnova, način zasaditve, oblikovani naravni elementi, objekti in pritikline, namenjeni uporabi in olepšanju;
- naselbinski spomeniki: varujejo se morfološka zasnova in parcelacija naselja, javni prostori in njihova oprema, ulične fasade in strehe v njihovi materialni pojavnosti in barvni skladnosti, gabariti, meje in silhete naselja;

- arheološka najdišča: varujejo se pred posegi ali rabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev;
- zavarovana kulturna krajina: varujejo se značilna raba zemljišč, parcelacija, značilna vegetacija, prostorske dominante, odnos med poselitvijo in odprtim prostorom, kraji spomina in značilna topografska imena;
- vplivno območje spomenika: prostorske ureditve morajo biti prilagojene prostorskim možnostim tako, da se ohranja družbeni pomen spomenika v prostoru.

(2) Varstveni režimi iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na nepremične kulturne spomenike znotraj območij, varovanih ali zavarovanih po predpisih s področja ohranjanja narave, se ne upoštevajo, če bi njihovo upoštevanje lahko povzročilo ogrožanje naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, kar ugotovi organizacija, pristojna za varstvo narave, v naravovarstvenih smernicah.

(3) Akti o razglasitvi iz prvega odstavka tega člena se glede določitve varstvenih režimov uskladijo z določbami tega zakona v enem letu od začetka njegove veljavnosti.

### **182. člen** **(upravljanje spomenikov)**

(1) Do sprejetja načrta dediščinskega upravljanja v skladu s tem zakonom se zagotavlja dediščinsko upravljanje spomenika v skladu z načrtom upravljanja, sprejetim na podlagi 60. oziroma 61. člena ZVKD-1.

(2) Upravljavca spomenika iz 59. člena ZVKD-1 nadaljuje dediščinsko upravljanje spomenika v skladu s tem zakonom do določitve dediščinskega upravljavca v skladu s 83. ali 85. členom tega zakona.

### **183. člen** **(Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine)**

(1) Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 65/08, 110/03, 54/14 in 83/18; v nadaljnjem besedilu: sklep o ustanovitvi) se uskladi z določbami tega zakona v šestih mesecih od začetka njegove veljavnosti.

(2) Direktor zavoda, imenovan pred začetkom veljavnosti tega zakona, nadaljuje delo do izteka mandata, za katerega je bil imenovan.

(3) Z dnem začetka veljavnosti tega zakona postane generalni konservator strokovni vodja zavoda do izteka mandata v skladu s sklepom o ustanovitvi. Direktorju Centra za konservatorstvo z dnem začetka veljavnosti tega zakona preneha mandat.

(4) Zaposleni v Centru za konservatorstvo preidejo v sestavo ene od organizacijskih enot zavoda.

### **184. člen** **(obstoječi muzeji)**

(1) Muzeji, ki so v ZVKD-1 opredeljeni kot državni muzeji, se štejejo za državne muzeje po tem zakonu.

(2) Sklepi o ustanovitvi muzejev iz prejšnjega odstavka se uskladijo z določbami tega zakona v enem letu od začetka njegove veljavnosti.

(3) Muzeji in galerije, ki so pridobili pooblastilo za izvajanje državne javne službe muzejev na podlagi ZVKD-1, se financirajo v skladu z določbami ZVKD-1 do ureditve financiranja v skladu s predpisom o mreži slovenskih muzejev.

(4) Pooblastilo za opravljanje državne javne službe muzejev iz 93. člena ZVKD-1 ostane v veljavi do njegovega izteka, vendar ne dlje kot deset let.

(5) Muzej uskladi vpise dediščine v inventarni knjigi v enem letu od začetka veljavnosti predpisa iz petega odstavka 33. člena tega zakona.

#### **185. člen** **(razvid muzejev in trgovcev)**

(1) Razvid muzejev iz 87. člena ZVKD-1 se šteje za razvid muzejev po tem zakonu.

(2) Razvid trgovcev iz 148. člena tega zakona se vzpostavi v dveh letih od začetka veljavnosti tega zakona. Trговец vloži predlog za vpis v razvid trgovcev iz 148. člena tega zakona najpozneje v treh mesecih od njegove vzpostavitve. Do pravnomočne odločitve ministrstva o vpisu trgovca v razvid trgovcev iz 148. člena tega zakona lahko trgovec opravlja dejavnost trgovanja z dediščino, če izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 45. člena ZVKD-1.

#### **186. člen** **(informacijski sistem kulturne dediščine in prikaz javnega digitalnega gradiva o dediščini)**

(1) Manjkajoči moduli informacijskega sistema kulturne dediščine iz 139. člena tega zakona se vzpostavijo v treh letih od začetka veljavnosti tega zakona.

(2) Obstoječi moduli informacijskega sistema kulturne dediščine iz 139. člena tega zakona se uskladijo z določbami tega zakona ob prvi večji prenovi posameznega modula, vendar najpozneje v desetih letih od začetka veljavnosti tega zakona.

(3) Enoten prikaz javnega digitalnega gradiva o dediščini iz 158. člena se vzpostavi v petih letih od začetka veljavnosti predpisa iz 138. člena tega zakona.

#### **187. člen** **(podatki v obstoječih evidencah)**

(1) Podatki iz evidence raziskav iz drugega odstavka 33. člena ZVKD-1 postanejo del evidence raziskav iz 147. člena tega zakona.

(2) Podatki iz evidence o izdanih dovoljenjih za iznos in izvoz in o iznosih in izvozi, opravljenih na njihovi podlagi, iz šestega odstavka 46. člena ZVKD-1 postanejo del evidence o izdanih dovoljenjih za izvoz ali iznos in dovoljenjih za uvoz ter o izvozu, iznosu, uvozu in vnosu dediščine iz 150. člena tega zakona.

(3) Podatki iz evidence posameznikov, ki so pridobili strokovni naziv, iz petega odstavka 103. člena ZVKD-1 in evidence posameznikov, ki jim je ministrstvo po sistemu vzajemnega priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev priznalo poklicno kvalifikacijo, iz sedmega odstavka 103. člena ZVKD-1 postanejo del evidence o strokovnem delu na področju javne službe varstva iz 151. člena tega zakona.

#### **188. člen** **(nadomestilo za stroške hrambe arheološke najdbe ali zbirke)**

(1) Oseba, ki je v skladu s prvim odstavkom 135. člena ZVKD-1 obvestila državni ali pooblaščen muzej, da hrani arheološko najdbo ali zbirko arheoloških najdb, za katero je muzej ugotovil, da gre za arheološko najdbo ali zbirko državnega pomena, je upravičena do nadomestila za stroške, ki jih je imela s hrambo arheološke najdbe ali zbirke.

(2) O nadomestilu na predlog osebe iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo.

#### **189. člen** **(uporaba nacionalnega programa za kulturo)**

Do sprejetja strategije se kot podlaga za pripravo dokumentov razvojnega načrtovanja in določanja politik iz četrtega odstavka 7. člena tega zakona uporablja nacionalni program za kulturo, sprejet na podlagi zakona, ki ureja uresničevanje javnega interesa na področju kulture, če predpisi ne določajo drugače.

#### **190. člen** **(dokončanje postopkov)**

Postopki za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenih soglasij, inšpekcijski postopki in drugi postopki, določeni v ZVKD-1, ki do začetka veljavnosti tega zakona niso bili končani, se končajo po določbah ZVKD-1.

#### **191. člen** **(podzakonski predpisi)**

(1) Vlada izda predpis o mreži slovenskih muzejev v enem letu od začetka veljavnosti tega zakona.

(2) Minister najpozneje v enem letu od začetka veljavnosti tega zakona izda podzakonske predpise na podlagi tega zakona.

#### **192. člen** **(prenehanje veljavnosti predpisov)**

(1) Z dnem začetka veljavnosti tega zakona preneha veljati ZVKD-1.

(2) Z dnem začetka veljavnosti tega zakona preneha veljati Uredba o izvajanju Uredbe (EU) 2019/880 o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 43/25).

(3) Z dnem začetka veljavnosti tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, izdani na podlagi tega zakona:

1. Pravilnik o strokovnih izpitih na področju varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 32/18),
2. Pravilnik o pridobivanju nazivov v dejavnostih varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 47/18),
3. Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev (Uradni list RS, št. 47/12),
4. Pravilnik o postopku izdaje dovoljenj za izvoz in iznos predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 26/11),
5. Pravilnik o konservatorskem načrtu za prenovo (Uradni list RS, št. 76/10),
6. Pravilnik o označevanju kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 94/21),
7. Pravilnik o arheoloških raziskavah (Uradni list RS, št. 3/13 in 56/22),
8. Pravilnik o iskanju arheoloških ostalin in uporabi tehničnih sredstev za te namene (Uradni list RS, št. 49/14),

9. Pravilnik o vlaganju in reševanju zahtevkov za financiranje predhodnih arheoloških raziskav iz državnega proračuna (Uradni list RS, št. 93/14 in 73/16),
10. Pravilnik o konservatorskem načrtu (Uradni list RS, št. 66/09).

(4) Predpisi iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do sprejetja predpisov na podlagi tega zakona, če niso v nasprotju s tem zakonom.

#### **193. člen** **(uskladitev drugih zakonov)**

(1) V Zakonu o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15) se v:

- osmi alineji prvega odstavka 2. člena, naslovu ter prvem, drugem in četrtem odstavku 5. člena, 13. členu in prvi alineji prvega odstavka 58. člena besedilo »kulturni spomenik« nadomesti z besedilom »nacionalno bogastvo« in
- prvem odstavku 5. člena in naslovu 13. člena besedilo »kulturnega spomenika« nadomesti z besedilom »nacionalnega bogastva«.

(2) V Zakonu o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14) se v:

- 1. členu in naslovu 7. člena besedilo »kulturnega spomenika« nadomesti z besedilom »nacionalnega bogastva« in
- osmi alineji 2. člena in 7. členu besedilo »kulturni spomenik« nadomesti z besedilom »nacionalno bogastvo«.

#### **194. člen** **(nadaljevanje veljavnosti predpisov)**

(1) Uredba o varstvenih območjih dediščine (Uradni list RS, št. 69/22) še naprej velja kot predpis, sprejet na podlagi tretjega odstavka 27. člena tega zakona.

(2) Uredba o Načrtu upravljanja Krajinskega parka Ljubljansko barje za obdobje 2025–2034 (Uradni list RS, št. 37/25) še naprej velja kot predpis, sprejet na podlagi 84. člena tega zakona.

(3) Pravilnik o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10) še naprej velja kot predpis, sprejet na podlagi desetega odstavka 32. člena tega zakona.

(4) Pravilnik o registru kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 66/09) še naprej velja kot predpis, sprejet na podlagi prvega odstavka 138. člena tega zakona.

#### **195. člen** **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

## Priloga

### 1. Seznam enot nepremične dediščine na območjih, kjer občinski prostorski načrt še ni sprejet

Podatki o nepremični dediščini iz seznama so sestavljeni iz podatkov iz Registra dediščine in varstvenih režimov dediščine na dan sprejetja zakona. Razvidni so v sloju eVRD, ki je dostopen na spletni strani Ministrstva za kulturo Republike Slovenije: <https://geohub.gov.si/ghapp/giskd/>. Posamezna enota dediščine je označena z oznako enotne identifikacije dediščine (EID).

#### Občina Beltinci:

1-30488, 1-30945, 1-30035, 1-30487, 1-01256, 1-02873, 1-14859 1-16758, 1-16759, 1-16760, 1-16761, 1-16762, 1-17528, 1-17513, 1-17515, 1-17520.

#### Bistrica ob Sotli:

1-30363, 1-30445, 1-00715, 1-09327, 1-10247, 1-10244, 1-15591, 1-16143, 1-16144, 1-16145, 1-16146, 1-15626, 1-20264, 1-20265, 1-20266, 1-21345, 1-21346, 1-21347, 1-21484, 1-21050, 1-21051, 1-26648, 1-26943, 1-26649, 1-26650, 1-26651, 1-26653, 1-26654, 1-26655, 1-26656, 1-26874, 1-26674, 1-26675, 1-26676, 1-26677, 1-26678, 1-26679, 1-26680, 1-26682, 1-26683, 1-26684, 1-28991, 1-28732, 1-28750, 1-28751, 1-28752, 1-30022, 1-03176, 1-03167, 1-04592, 1-01577, 1-03236, 1-04594, 1-04624, 1-16146.

#### Občina Bloke:

1-10976, 1-09343, 1-10970, 1-10929, 1-10982, 1-10979, 1-10973, 1-10955, 1-10953, 1-10935, 1-10952, 1-15497, 1-01630, 1-01631, 1-01637, 1-01638, 1-01639, 1-01640, 1-01632, 1-01633, 1-01634, 1-01635, 1-01636, 1-02378, 1-02380, 1-07614, 1-09249, 1-14321, 1-14323, 1-14212, 1-14324, 1-14325, 1-14326, 1-14327, 1-15496, 1-16669, 1-17964, 1-21009, 1-22325, 1-22448, 1-24432, 1-24434, 1-24435, 1-24436, 1-24437, 1-24438, 1-24440, 1-24441, 1-24443, 1-24444, 1-24445, 1-24446, 1-24447, 1-25844, 1-25847, 1-26299, 1-26357, 1-27520, 1-28639, 1-28640, 1-28641, 1-28642, 1-28643.

#### Mestna občina Celje:

1-29557, 1-29746, 1-29745, 1-31029, 1-07588, 1-10772, 1-10776, 1-23700, 1-27200, 1-11904, 1-14720, 1-14721, 1-14722, 1-14425, 1-14298, 1-15091, 1-17057, 1-16327, 1-16328, 1-21026, 1-22893, 1-22901, 1-22902, 1-23113, 1-22729, 1-22730, 1-22653, 1-22656, 1-22657, 1-23777, 1-23778, 1-23779, 1-23780, 1-23781, 1-23782, 1-23783, 1-23784, 1-23785, 1-23787, 1-23701, 1-23702, 1-23703, 1-23704, 1-23705, 1-23706, 1-23707, 1-23708, 1-23709, 1-23710, 1-23711, 1-23712, 1-23713, 1-23714, 1-23715, 1-23719, 1-23720, 1-23721, 1-23722, 1-23723, 1-23724, 1-23726, 1-23727, 1-23728, 1-23949, 1-23950, 1-23951, 1-23952, 1-23358, 1-23359, 1-24655, 1-24492, 1-24022, 1-24026, 1-24269, 1-23974, 1-23975, 1-23977, 1-23978, 1-23979, 1-26167, 1-26840, 1-26841, 1-26842, 1-26843, 1-26844, 1-26845, 1-26741, 1-26742, 1-26743, 1-26744, 1-26745, 1-26746, 1-26847, 1-26853, 1-26854, 1-26642, 1-26747, 1-26748, 1-26749, 1-26750, 1-26855, 1-26857, 1-26858, 1-26859, 1-26860, 1-26861, 1-26753, 1-26754, 1-26862, 1-26945, 1-26946, 1-26947, 1-26755, 1-26756, 1-26757, 1-26758, 1-26759, 1-26760, 1-26761, 1-26762, 1-26763, 1-26764, 1-26765, 1-26766, 1-26767, 1-26768, 1-26769, 1-26770, 1-26771, 1-26772, 1-26773, 1-26774, 1-26775, 1-26776, 1-26777, 1-26988, 1-26989, 1-26992, 1-26993, 1-26802, 1-26923, 1-26737, 1-26738, 1-26739, 1-26740, 1-26839, 1-26634, 1-26516, 1-26453, 1-26584, 1-26587, 1-27569, 1-27570, 1-27583, 1-27388, 1-27389, 1-27390, 1-27391, 1-27392, 1-27586, 1-27399, 1-27479, 1-27404, 1-27405, 1-27406, 1-27407, 1-27409, 1-27611, 1-27612, 1-27428, 1-27429, 1-27430, 1-27431, 1-27432, 1-27433, 1-27434, 1-27435, 1-27436, 1-27437, 1-27438, 1-27629, 1-27630, 1-27631, 1-27632, 1-27633, 1-27439, 1-27440, 1-27635, 1-27636, 1-27637, 1-27638, 1-27639, 1-27442, 1-27640, 1-27641, 1-27642, 1-27446, 1-27447, 1-27448, 1-27449, 1-27450, 1-27451, 1-27452, 1-27453, 1-27455, 1-27464, 1-27387, 1-27219, 1-27220, 1-27231, 1-27232, 1-27306, 1-27307, 1-27308, 1-27309, 1-27310, 1-27311, 1-27240, 1-27241, 1-27126, 1-27127, 1-27313, 1-27314, 1-27242, 1-27243, 1-27033, 1-27128, 1-27129, 1-27130, 1-27131, 1-27320, 1-27321, 1-27322, 1-27323, 1-27132, 1-27134, 1-27340, 1-27341, 1-27344, 1-27345, 1-27346, 1-27256, 1-27043, 1-27047, 1-27048, 1-27148, 1-27149, 1-27324, 1-27325, 1-27326, 1-27327, 1-27328, 1-27347, 1-27348, 1-27349, 1-27350, 1-27351, 1-27161, 1-27162, 1-27163, 1-27164, 1-27367, 1-27275, 1-27276, 1-27168, 1-27329, 1-27330, 1-27331, 1-27332, 1-27333, 1-27175, 1-27176, 1-27177, 1-27178, 1-27179,

1-27180, 1-27352, 1-27353, 1-27354, 1-27355, 1-27356, 1-27181, 1-27182, 1-27183, 1-27184, 1-27185, 1-27188, 1-27374, 1-27189, 1-27190, 1-27191, 1-27192, 1-27337, 1-27302, 1-27304, 1-27305, 1-27196, 1-27197, 1-27198, 1-27358, 1-27199, 1-27201, 1-27202, 1-27203, 1-27204, 1-27221, 1-27222, 1-27223, 1-27224, 1-27225, 1-27103, 1-27205, 1-27206, 1-27226, 1-27227, 1-27228, 1-27229, 1-27230, 1-27110, 1-27112, 1-27113, 1-28120, 1-28295, 1-28208, 1-28355, 1-27774, 1-27775, 1-27719, 1-27720, 1-27721, 1-27722, 1-28049, 1-27808, 1-27809, 1-27810, 1-27811, 1-27827, 1-27828, 1-27829, 1-27763, 1-27764, 1-27765, 1-27766, 1-27767, 1-28985, 1-28774, 1-28831, 1-28946, 1-28763, 1-30081, 1-30083, 1-29996, 1-30983, 1-30085, 1-28972, 1-29056, 1-29587, 1-30407, 1-29736, 1-24326, 1-30079, 1-29713, 1-28616, 1-03148, 1-30080, 1-30082, 1-00061, 1-02921, 1-00055, 1-11904, 1-02919, 1-03440, 1-14682, 1-02979, 1-02916, 1-03441, 1-04372, 1-03425, 1-00058, 1-30407.

#### **Občina Izola:**

1-21658, 1-21660, 1-21659, 1-21662, 1-21664, 1-00194, 1-21661, 1-29423, 1-21663, 1-03639, 1-08104, 1-03720, 1-03721, 1-03714, 1-03715, 1-03716, 1-03718, 1-09759, 1-09761, 1-09762, 1-11090, 1-10235, 1-14149, 1-14150, 1-14286, 1-14151, 1-15110, 1-21644, 1-21645, 1-21616, 1-21624, 1-21625, 1-21626, 1-21627, 1-21646, 1-21647, 1-21648, 1-21649, 1-21617, 1-21618, 1-21619, 1-21620, 1-21621, 1-21622, 1-21623, 1-24504, 1-24918, 1-25542, 1-25543, 1-28134, 1-28418, 1-28057, 1-28102, 1-28581, 1-28597, 1-28598, 1-28599, 1-31093, 1-31011, 1-31141, 1-31071, 1-31132, 1-31144, 1-31031, 1-31146, 1-31131, 1-31127, 1-31039, 1-31067, 1-29847, 1-31070, 1-29568, 1-31130, 1-31068, 1-31139, 1-31043, 1-31069, 1-31030, 1-31142, 1-30979, 1-31129, 1-31124, 1-30985, 1-31145, 1-31143, 1-31147, 1-00260.

#### **Mestna občina Koper:**

1-01354, 1-01289, 1-30825, 1-01398, 1-00201, 1-16590, 1-01380, 1-16581, 1-08264, 1-01375, 1-01394, 1-16603, 1-16490, 1-01333, 1-16499, 1-00236, 1-01410, 1-01370, 1-01307, 1-01305, 1-16593, 1-01294, 1-01356, 1-16591, 1-01311, 1-29959, 1-01364, 1-01392, 1-30843, 1-01367, 1-14299, 1-29960, 1-01362, 1-16579, 1-01348, 1-29964, 1-30827, 1-30826, 1-01401, 1-00160, 1-01368, 1-01361, 1-16599, 1-01336, 1-01405, 1-16496, 1-16596, 1-01276, 1-01290, 1-16580, 1-01387, 1-29961, 1-16491, 1-16489, 1-01407, 1-30897, 1-26145, 1-09403, 1-01337, 1-16576, 1-01357, 1-16598, 1-01313, 1-01414, 1-15565, 1-31020, 1-01347, 1-09401, 1-17030, 1-16601, 1-16577, 1-01291, 1-01395, 1-16495, 1-17031, 1-01366, 1-01412, 1-01349, 1-09465, 1-09503, 1-01396, 1-17032, 1-01415, 1-16583, 1-01388, 1-01389, 1-01355, 1-01298, 1-16587, 1-01335, 1-01286, 1-16589, 1-01378, 1-01287, 1-12823, 1-09473, 1-03193, 1-16600, 1-15299, 1-03946, 1-11730, 1-01312, 1-01280, 1-16575, 1-16578, 1-01346, 1-16493, 1-01340, 1-01302, 1-09399, 1-01358, 1-16494, 1-01408, 1-04352, 1-16497, 1-01391, 1-01399, 1-01402, 1-01344, 1-01382, 1-00091, 1-09513, 1-16582, 1-20887, 1-01406, 1-16595, 1-03157, 1-16584, 1-01385, 1-00677, 1-01353, 1-16492, 1-01359, 1-16602, 1-01393, 1-01384, 1-16586, 1-29962, 1-29963, 1-01288, 1-01309, 1-15563, 1-24205, 1-01376, 1-16592, 1-16500, 1-01285, 1-01334, 1-16594, 1-01329, 1-01363, 1-01282, 1-01284, 1-01308, 1-01310, 1-01314, 1-01316, 1-01326, 1-01425, 1-01438, 1-01439, 1-01442, 1-01496, 1-01497, 1-01490, 1-01493, 1-01494, 1-01372, 1-01373, 1-01377, 1-01397, 1-01409, 1-01417, 1-01418, 1-01420, 1-01421, 1-01508, 1-01511, 1-01555, 1-01560, 1-01516, 1-01520, 1-01523, 1-01543, 1-01545, 1-01548, 1-01499, 1-03551, 1-07249, 1-07252, 1-07591, 1-03945, 1-03947, 1-03948, 1-03950, 1-04013, 1-04014, 1-03809, 1-04041, 1-04042, 1-04043, 1-04077, 1-03850, 1-04085, 1-04086, 1-03866, 1-03927, 1-09758, 1-17100, 1-11095, 1-13925, 1-14436, 1-14437, 1-14409, 1-14410, 1-14411, 1-14413, 1-14414, 1-14415, 1-14416, 1-14417, 1-14418, 1-14419, 1-14420, 1-14421, 1-14422, 1-14423, 1-14424, 1-14173, 1-14080, 1-14015, 1-15224, 1-15225, 1-15228, 1-15229, 1-15293, 1-15294, 1-15295, 1-15296, 1-15230, 1-15297, 1-15233, 1-15234, 1-15235, 1-15248, 1-15249, 1-15250, 1-15251, 1-15252, 1-15253, 1-15254, 1-15255, 1-15256, 1-15257, 1-15258, 1-15259, 1-15260, 1-15261, 1-15263, 1-15264, 1-15265, 1-15267, 1-15268, 1-15269, 1-15270, 1-15271, 1-15087, 1-15088, 1-15090, 1-16122, 1-16123, 1-15674, 1-15678, 1-15679, 1-17048, 1-17050, 1-17051, 1-17052, 1-17053, 1-17054, 1-17055, 1-16833, 1-16834, 1-17035, 1-17036, 1-17037, 1-17058, 1-17060, 1-17061, 1-17041, 1-17043, 1-17044, 1-17047, 1-17062, 1-17063, 1-17064, 1-17065, 1-17066, 1-16369, 1-17083, 1-17084, 1-17085, 1-17087, 1-17088, 1-17089, 1-17090, 1-17091, 1-17093, 1-17094, 1-17095, 1-17096, 1-17097, 1-17098, 1-17099, 1-17101, 1-17102, 1-17103, 1-17104, 1-17105, 1-17106, 1-17107, 1-17108, 1-17109, 1-17111, 1-17112, 1-17113, 1-17114, 1-17115, 1-17116, 1-17068, 1-17069, 1-17070, 1-17071, 1-17072, 1-17147, 1-17149, 1-17150, 1-17073, 1-17074, 1-17075, 1-17077, 1-17078, 1-17079, 1-17080, 1-17081, 1-17082, 1-22704, 1-22705, 1-22706, 1-22707, 1-22708, 1-26778,

1-26779, 1-27555, 1-27213, 1-28375, 1-28379, 1-28513, 1-28514, 1-28515, 1-28309, 1-28417, 1-28420, 1-28421, 1-28211, 1-27869, 1-30062, 1-28579, 1-28580, 1-28861, 1-31089, 1-31123, 1-31075, 1-31079, 1-30681, 1-31156, 1-31091, 1-30683, 1-29191, 1-30964, 1-31078, 1-31118, 1-29883, 1-31155, 1-08266, 1-31080, 1-31122, 1-31088, 1-31119, 1-30682, 1-31120, 1-29010, 1-28582, 1-28557, 1-28558, 1-01282, 1-01308, 1-01310, 1-01314, 1-01493, 1-15229, 1-15234, 1-08345, 1-31091, 1-31089, 1-31078, 1-31088, 1-01494, 1-01497, 1-01499, 1-01508, 1-01511, 1-01516, 1-01520, 1-01523, 1-15224, 1-15225, 1-15228, 1-15230, 1-15233, 1-15235, 1-27869, 1-31080, 1-31079, 1-31075.

#### **Občina Kozje:**

1-09285, 1-09287, 1-09288, 1-10254, 1-24000, 1-10285, 1-15628, 1-18965, 1-22442, 1-22444, 1-22445, 1-24203, 1-23981, 1-23982, 1-23990, 1-23996, 1-23997, 1-23998, 1-24007, 1-24008, 1-24027, 1-25917, 1-26924, 1-26925, 1-26515, 1-26518, 1-26519, 1-26521, 1-26522, 1-26421, 1-26422, 1-26423, 1-26424, 1-26425, 1-26426, 1-26427, 1-26430, 1-26431, 1-26432, 1-26434, 1-26435, 1-26436, 1-26437, 1-26438, 1-26439, 1-26440, 1-26441, 1-26442, 1-26444, 1-26445, 1-26449, 1-26451, 1-26452, 1-26454, 1-26471, 1-26473, 1-26474, 1-26475, 1-26476, 1-26477, 1-26478, 1-26479, 1-26480, 1-26481, 1-26482, 1-26483, 1-26484, 1-26485, 1-27581, 1-27668, 1-27669, 1-27670, 1-27671, 1-27680, 1-27643, 1-27653, 1-27654, 1-27655, 1-27658, 1-27659, 1-27660, 1-27661, 1-27664, 1-27665, 1-27666, 1-27769, 1-27772, 1-27773, 1-27723, 1-27785, 1-27786, 1-27787, 1-27835, 1-27754, 1-27755, 1-27756, 1-27757, 1-28735, 1-30748, 1-29680, 1-03519, 1-03244, 1-03260, 1-03079, 1-03243, 1-02914, 1-03245, 1-03518, 1-00512.

#### **Občina Kranjska Gora:**

1-15912, 1-13628, 1-13629, 1-13630, 1-00156, 1-00408, 1-00606, 1-00921, 1-01935, 1-02217, 1-08274, 1-09892, 1-09896, 1-15900, 1-09913, 1-09694, 1-09410, 1-09204, 1-10267, 1-10069, 1-14206, 1-15907, 1-15908, 1-15909, 1-15910, 1-15911, 1-15938, 1-15939, 1-15940, 1-15941, 1-15948, 1-15891, 1-15892, 1-15894, 1-15895, 1-15913, 1-15896, 1-15898, 1-15901, 1-15902, 1-15921, 1-15903, 1-15904, 1-15905, 1-15906, 1-16698, 1-16383, 1-17744, 1-17745, 1-17746, 1-17748, 1-17792, 1-17749, 1-17750, 1-17751, 1-17793, 1-18482, 1-17842, 1-17843, 1-17844, 1-17847, 1-17848, 1-17849, 1-17850, 1-17854, 1-17855, 1-17862, 1-17863, 1-17864, 1-17865, 1-17867, 1-17868, 1-17869, 1-17870, 1-17871, 1-17872, 1-17873, 1-17874, 1-17875, 1-17876, 1-17877, 1-17878, 1-17879, 1-17880, 1-17881, 1-17883, 1-17884, 1-17885, 1-22687, 1-22688, 1-22689, 1-22690, 1-22691, 1-22692, 1-22693, 1-22694, 1-22695, 1-22696, 1-22697, 1-22678, 1-22680, 1-22681, 1-22682, 1-22683, 1-22684, 1-22685, 1-22686, 1-23337, 1-23338, 1-23248, 1-23249, 1-23250, 1-23251, 1-23340, 1-23341, 1-23252, 1-23254, 1-23255, 1-24495, 1-24539, 1-24206, 1-24096, 1-26922, 1-28123, 1-28129, 1-28378, 1-28381, 1-28142, 1-28179, 1-28180, 1-28182, 1-28183, 1-28185, 1-28186, 1-28187, 1-28192, 1-28193, 1-28194, 1-28195, 1-28196, 1-28197, 1-28198, 1-28199, 1-28201, 1-28202, 1-28203, 1-28209, 1-28504, 1-28214, 1-28220, 1-28221, 1-28223, 1-28226, 1-28109, 1-28032, 1-27884, 1-28044, 1-28063, 1-28090, 1-28095, 1-28096, 1-28101, 1-28005, 1-28024, 1-28026, 1-29268, 1-28561, 1-28664, 1-28670, 1-28671, 1-28672, 1-28673, 1-28674, 1-28680, 1-28681, 1-28815, 1-28682, 1-28684, 1-28685, 1-28820, 1-28827, 1-28608, 1-28633, 1-28634, 1-28636, 1-28637, 1-28638, 1-28648, 1-28656, 1-28657, 1-28560, 1-28659, 1-28660, 1-28661, 1-28663, 1-30254, 1-30402, 1-04166, 1-30055, 1-30345, 1-29737, 1-28486, 1-28184, 1-00606, 1-00921, 1-09896, 1-09410, 1-09892.

#### **Občina Lenart:**

1-01031, 1-09400, 1-01075, 1-01098, 1-01101, 1-01074, 1-01872, 1-02843, 1-03451, 1-07107, 1-07108, 1-07109, 1-07126, 1-06441, 1-03823, 1-13696, 1-16072, 1-17323, 1-22053, 1-22055, 1-22063, 1-22068, 1-22040, 1-22041, 1-22042, 1-22045, 1-22046, 1-22050, 1-23544, 1-24689, 1-24612, 1-24994, 1-24995, 1-25520, 1-25529, 1-25532, 1-25533, 1-25534, 1-25540.

#### **Občina Lendava:**

1-09739, 1-30045, 1-30037, 1-30151, 1-01141, 1-30150, 1-30661, 1-30153, 1-30147, 1-30049, 1-30152, 1-30528, 1-30162, 1-01109, 1-30527, 1-01137, 1-30148, 1-30050, 1-01142, 1-30275, 1-30149, 1-08374, 1-16787, 1-22996, 1-24945, 1-24781, 1-24783, 1-24784, 1-24785, 1-24786, 1-24929, 1-24930, 1-24931, 1-24932, 1-24934, 1-24940, 1-24943, 1-25830, 1-28910.

#### **Občina Luče:**

1-13921, 1-13922, 1-13926, 1-22329, 1-22330, 1-21908, 1-21909, 1-21910, 1-21911, 1-21912, 1-21914, 1-21915, 1-21916, 1-21917, 1-21918, 1-21919, 1-21761, 1-21762, 1-21763, 1-23388, 1-25268, 1-25270, 1-25271, 1-25273, 1-25276, 1-25277, 1-25502, 1-03126.

**Občina Lukovica:**

1-00781, 1-12776, 1-01488, 1-12777, 1-12770, 1-24586, 1-09407, 1-29212, 1-15521, 1-12775, 1-12778, 1-12771, 1-12773, 1-12772, 1-12774, 1-00639, 1-01121, 1-01627, 1-01661, 1-01662, 1-01665, 1-01666, 1-01724, 1-02709, 1-02710, 1-01936, 1-09713, 1-09717, 1-11000, 1-12700, 1-10990, 1-10991, 1-10992, 1-10993, 1-10994, 1-10995, 1-10999, 1-11001, 1-11004, 1-11006, 1-11007, 1-11008, 1-11009, 1-11010, 1-11011, 1-11013, 1-11014, 1-11015, 1-11016, 1-11017, 1-11021, 1-11022, 1-10763, 1-11023, 1-10331, 1-12693, 1-12694, 1-12695, 1-12697, 1-12699, 1-12683, 1-12684, 1-12685, 1-12686, 1-12688, 1-12689, 1-12690, 1-12691, 1-12692, 1-12560, 1-12561, 1-12562, 1-12563, 1-12564, 1-12565, 1-12566, 1-12567, 1-12568, 1-12569, 1-12570, 1-12571, 1-12572, 1-12573, 1-12574, 1-12575, 1-12576, 1-12577, 1-12578, 1-12579, 1-12612, 1-12619, 1-12655, 1-12660, 1-12580, 1-12581, 1-12582, 1-12583, 1-12584, 1-12585, 1-12666, 1-12586, 1-12587, 1-12588, 1-12589, 1-12590, 1-12591, 1-12592, 1-12593, 1-12539, 1-12540, 1-12541, 1-12542, 1-12543, 1-12544, 1-12545, 1-12679, 1-12681, 1-12682, 1-12546, 1-12547, 1-12548, 1-12549, 1-12550, 1-12551, 1-12552, 1-12593, 1-12553, 1-12554, 1-12555, 1-12556, 1-12557, 1-12558, 1-12559, 1-12643, 1-12646, 1-12647, 1-13766, 1-13767, 1-15448, 1-16135, 1-17471, 1-17472, 1-17473, 1-30076, 1-29612, 1-28678, 1-29909, 1-29738, 1-30716, 1-29615, 1-29463, 1-29911, 1-29353, 1-29910, 1-29462, 1-29739, 1-12688, 1-00908, 1-01664, 1-01663.

**Občina Pesnica:**

1-07766, 1-30332, 1-30334, 1-30333, 1-01261, 1-01262, 1-01260, 1-03163, 1-07808, 1-07810, 1-07811, 1-07820, 1-07775, 1-07779, 1-07789, 1-07826, 1-05987, 1-06021, 1-16800, 1-09007, 1-09009, 1-09010, 1-25648, 1-25649, 1-25665, 1-25668, 1-25669, 1-25748, 1-25749, 1-25559, 1-25560, 1-25561, 1-25742, 1-25744, 1-25655, 1-25659, 1-25660, 1-29643, 1-31025, 1-30862.

**Občina Piran:**

1-30453, 1-30245, 1-24978, 1-28505, 1-28506, 1-31021, 1-09474, 1-28551, 1-26281, 1-00521, 1-02782, 1-02794, 1-07886, 1-03728, 1-03982, 1-03983, 1-03984, 1-03802, 1-03804, 1-03805, 1-04022, 1-03839, 1-03930, 1-14000, 1-09405, 1-09034, 1-09035, 1-28600, 1-11728, 1-14157, 1-14158, 1-14152, 1-14153, 1-14154, 1-14155, 1-14156, 1-14146, 1-14147, 1-14148, 1-15575, 1-16604, 1-23196, 1-22711, 1-22712, 1-22713, 1-22714, 1-22716, 1-22717, 1-22718, 1-24503, 1-24333, 1-24335, 1-26061, 1-25999, 1-27677, 1-27615, 1-27656, 1-27212, 1-28350, 1-28360, 1-28361, 1-28362, 1-28363, 1-28116, 1-28364, 1-28365, 1-28366, 1-28369, 1-28370, 1-28371, 1-28372, 1-28373, 1-28131, 1-28133, 1-28374, 1-28376, 1-28383, 1-28512, 1-28390, 1-28178, 1-28261, 1-28262, 1-28273, 1-28274, 1-28415, 1-28306, 1-28307, 1-28308, 1-28483, 1-28313, 1-28511, 1-28215, 1-28103, 1-28104, 1-28106, 1-28337, 1-28358, 1-28359, 1-28107, 1-28111, 1-27876, 1-27879, 1-27880, 1-27881, 1-27882, 1-27779, 1-27780, 1-27781, 1-27782, 1-27783, 1-28055, 1-27964, 1-27965, 1-27875, 1-28601, 1-28602, 1-28549, 1-28553, 1-28554, 1-29986, 1-29984, 1-30616, 1-02821, 1-30614, 1-29987, 1-29769, 1-02618, 1-03905, 1-29983, 1-08270, 1-29982, 1-04161, 1-29999, 1-30001, 1-29985, 1-28555, 1-29998, 1-30617, 1-29770, 1-30002, 1-00073, 1-02876, 1-29981, 1-00366, 1-03194, 1-29979, 1-30615, 1-29897, 1-29988, 1-29989, 1-02875, 1-07525, 1-04942, 1-00513, 1-00508, 1-04769, 1-24333, 1-07259, 1-00705.

**Občina Puconci:**

1-29511, 1-30924, 1-30942, 1-29512, 1-20501, 1-23833, 1-23836, 1-23838, 1-24674, 1-24594, 1-24606, 1-24607, 1-24617, 1-24764, 1-24780, 1-24791, 1-24935, 1-24936, 1-24942, 1-30923, 1-03222, 1-04146, 1-04153, 1-24780.

**Občina Slovenska Bistrica:**

1-29855, 1-29644, 1-06895, 1-07034, 1-06944, 1-07060, 1-07072, 1-07074, 1-07008, 1-07009, 1-07010, 1-07077, 1-07079, 1-07081, 1-07017, 1-20200, 1-12291, 1-14343, 1-14344, 1-14345, 1-14349, 1-14350, 1-14351, 1-14354, 1-14356, 1-14357, 1-14358, 1-14359, 1-14360, 1-14361, 1-14363, 1-14364, 1-14365,

1-14367, 1-14368, 1-14369, 1-14370, 1-14371, 1-14372, 1-14373, 1-14374, 1-14375, 1-14376, 1-14377, 1-14378, 1-14379, 1-14380, 1-14381, 1-14382, 1-14383, 1-14384, 1-14385, 1-14386, 1-14387, 1-14388, 1-14389, 1-14390, 1-14391, 1-14392, 1-17543, 1-20195, 1-20199, 1-20201, 1-20205, 1-20211, 1-20212, 1-20215, 1-20216, 1-20217, 1-20218, 1-20221, 1-20227, 1-20228, 1-20233, 1-20234, 1-20120, 1-20122, 1-20123, 1-20124, 1-20235, 1-20236, 1-20237, 1-20239, 1-20125, 1-20127, 1-20128, 1-20129, 1-20130, 1-20132, 1-20133, 1-20134, 1-20135, 1-20136, 1-20159, 1-20285, 1-20307, 1-20310, 1-20293, 1-20294, 1-20297, 1-22161, 1-22162, 1-23014, 1-23016, 1-23020, 1-23021, 1-23690, 1-23696, 1-23849, 1-23862, 1-02877, 1-30326, 1-30016, 1-30287, 1-30909, 1-30712, 1-30679.

#### **Občina Solčava:**

1-30099, 1-30098, 1-03383, 1-09289, 1-11907, 1-19047, 1-19048, 1-19055, 1-19056, 1-19057, 1-19058, 1-19059, 1-22071, 1-22007, 1-22593, 1-24911, 1-24912, 1-24913, 1-24914, 1-24915, 1-24916, 1-26457, 1-27366, 1-27372, 1-27373, 1-27098, 1-30969, 1-30480, 1-30648, 1-30292, 1-30737, 1-03382, 1-19056.

#### **Občina Sveta Ana:**

1-07089, 1-07120, 1-09471, 1-23206, 1-23207, 1-23208, 1-23209, 1-23210, 1-23211, 1-23212, 1-23213, 1-23214, 1-23215, 1-23216, 1-23185, 1-23197, 1-23198, 1-23202, 1-23205, 1-24216.

#### **Občina Šmartno ob Paki:**

1-29839, 1-29203, 1-29204, 1-04361, 1-04362, 1-04363, 1-04364, 1-04376, 1-04392, 1-16640, 1-22472, 1-23889, 1-24195, 1-24196, 1-26628, 1-27116, 1-27117, 1-27119, 1-27120, 1-27121, 1-27122, 1-27315, 1-27316, 1-27317, 1-27318, 1-27319, 1-27812, 1-28775, 1-28776, 1-28777, 1-28715, 1-28866, 1-28867, 1-28716, 1-28719, 1-28720, 1-28721, 1-28724, 1-28725, 1-28726, 1-28759, 1-28760, 1-28761, 1-28764, 1-28765, 1-30854.

#### **Občina Štore:**

1-09394, 1-09396, 1-24800, 1-19064, 1-19068, 1-20623, 1-21801, 1-23382, 1-24571, 1-24572, 1-24573, 1-24574, 1-24799, 1-24801, 1-24802, 1-24803, 1-24804, 1-03142, 1-03640, 1-03049, 1-02176, 1-01893, 1-03694, 1-03265, 1-03295, 1-27166, 1-03138, 1-02866, 1-03571, 1-03387, 1-01795, 1-03266, 1-03593, 1-03294, 1-02090, 1-03304, 1-29622, 1-02846, 1-30291, 1-01598, 1-03638, 1-02753, 1-29595, 1-01865, 1-03086, 1-03004, 1-15779, 1-26856, 1-01570, 1-01744, 1-02738, 1-15783, 1-02878, 1-01569, 1-02778, 1-03342, 1-03283, 1-03005, 1-03145, 1-01745, 1-03611, 1-29653, 1-27167, 1-02857, 1-02747, 1-02894, 1-03330, 1-03442, 1-03443.

## **2. Varstveni režim**

Za posamezno zvrst nepremične dediščine se upošteva naslednji varstveni režim:

**Arheološka najdišča (N01 »Arheološka najdišča«):** ohranjajo se ostanki struktur, oblika terena in pojavnost (silhueta) najdišč.

**Stavbna dediščina (N02 »Stavbe«):** ohranjajo se njeni gabariti, zunanjščina, razmerja s soslednjimi nepremičninami in njihova uporaba.

**Vrtnoarhitekturna dediščina (N03 »Parki in vrtovi« oziroma N04 »Stavbe s parki ali z vrtovi«):** ohranjajo se zasnova, oblikovani elementi in pritikline.

**Memorialna dediščina (N05 »Spominski objekti in kraji«):** ohranjajo se prostorska pojavnost, oblikovna in simbolna zasnova.

**Druga dediščina (N06 »Drugi objekti in naprave«):** ohranjajo se prostorska pojavnost in arhitekturne prvine.

**Naselbinska dediščina (N07 »Naselja in njihovi deli«):** ohranjajo se morfološka zasnova naselja, javni prostori, ulične fasade, oblika streh, gabariti, meje in silhete naselja.

**Kulturna krajina in zgodovinska krajina (N08 »Kulturna krajina«):** ohranjajo se vzorci poselitve v pokrajini, razmerja med odprtim prostorom in naselji, tradicionalna raba zemljišč in vzorci parcelacije, značilna vegetacija, prostorske dominante in panoramski pogledi, oblike terena, spominska obeležja, grobišča in pokopališča ter ostanki struktur.

